

Miesięcznik Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej • nr 6/215 • czerwiec 2015

Wiadomości Uniwersyteckie

KOZIENALIA 2015

II FESTIWAL CHÓRÓW MIAST PARTNERSKICH LUBLINA

**LUBELSKIE PRAWYKONANIE „MISA A BUENOS
AIRES” MARTINA PALMERIEGO**

30 maja 2015 r.

Fot. Robert Frączek

Wydawca: Uniwersytet Marii
Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Adres redakcji:
pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5,
p. 1312, 20-031 Lublin
tel. 81 537 54 19

e-mail: wiadomosci@umcs.lublin.pl
www.wiadomosci.umcs.pl

Redakcja: Ewa Kawałko-Marczuk
(redaktor naczelny), Aneta
Adamska, Agnieszka Gałczyńska,
Magdalena Kozak-Siemieńska

Współpracownicy: Monika
Gabryś-Sławińska, Jolanta
Jarzyńska, Jerzy Kasprzak, Konrad
Koperwas, Eliza Kosieradzka,
Wacław Kostko, Beata
Kozłowska, Urszula Lewartowicz,

Piotr Majewski, Monika
Mielko-Remiszewska, Przemysław
Mroczek, Aneta Okuń, Monika
Pańczyk, Sylwia Skotnicka,
Krzysztof Trojnar, Iwona Wieleba

Okładka: fot. ze zbiorów
Zarządu Uczelnianego
Samorządu Studentów UMCS

Druk: Petit

Nakład: 630 egz.

Projekt graficzny i skład:
Studio DTP Academicon
& Grzegorz Zychowicz,
dtp@academicon.pl,
<http://dtp.academicon.pl/>

**Redakcja zastrzega sobie prawo
do skracania i korekty nadesłanych
tekstów. Ma również prawo do
wyboru tekstów do publikacji.**

SPIS TREŚCI

Wydarzenia

Z życia Uczelni.....	4
Na Wydziałach.....	12

Kartka z kalendarza

Jak powstał Wydział Lekarski UMCS – wspomnienie prof. Mieczysława Stelmasiaka.....	17
Mieczysław Stelmasiak. Informacja o historii budynków i terenów przyznawanych dla UMCS w Lublinie do użytkowania	18
GONG 2. TEATR – PRÓBA – SPEKTAKL. Wystawa zorganizowana przez Bibliotekę Główną UMCS... ..	21

Nauka i ludzie

Lubelska Biblioteka Wirtualna – lbw.lublin.eu	24
Dzieciństwo i starość w historiografii	26
Współczesne problemy rachunkowości w Polsce i na Ukrainie	27
Media a wartości	27
Wordstruck: American Artists as Readers, Writers and Literati... ..	28
O kulturze łużyckiej – po raz kolejny w UMCS	31
Memuarystyka	33
XXXI Międzynarodowa Konferencja. „Badania archeologiczne w Polsce Środkowowschodniej, Zachodniej Białorusi i Ukrainie w roku 2014”... ..	34
Teatr, teatralizacja, performatywność	36

CJKP na jubileuszu 25-lecia Szkoły Języka i Kultury Polskiej UŚ	37
Ekologizm.....	38
Zrozumieć ucznia z alergią i astmą	39
Wybrzeża ciszy	41

Sprawy studenckie

Wielka Wojna Ojczyźniana w pamięci Rosjan.....	42
Świat w polskich mediach	43
Student z niepełnosprawnością na UMCS.....	44
Dzień Ziemi 2015 oraz Dzień Geografa w Strefie GeoArt UMCS ..	46
Nowe przestrzenie w animacji społeczno-kulturalnej	48
Kozienalia 2015 już za nami!.....	49
IV Dwujęzyczny Konkurs Recytatorski w CJKP	50
I Lubelska Wiosna Historyczna ...	52
Konferencja „Zarządzanie w organizacjach zorientowanych projakościowo”.....	53
Możliwości i zagrożenia dla Ukrainy w Zjednoczonej Europie. Wyjazd doktorantów UMCS do Iwano-Frankowska.....	54
Wyjazd naukowy studentów historii do Londynu	55
Prezentacja systemu do zarządzania dokumentami, archiwizowania i obiegu dokumentów.....	56
TOEIC i TFI w UMCS.....	56

Archiwum projektu

Archiwum projektu

WIZYTA STUDENTÓW UMCS W BRUKSELI

W dniach 4–8 maja studenci specjalizacji: przygotowanie do zawodu tłumacza w zakresie tłumaczenia symultanicznego, realizowanej w ramach projektu „UMCS dla rynku pracy i gospodarki opartej na wiedzy”, odbyli wizytę studyjną w Brukseli. W ramach programu spotkali się m.in. z komisarz ds. rynku wewnętrznego i usług Elżbietą Bieńkowską, odwiedzili Dom Polski Wschodniej oraz Parlament Europejski. Efektem wyjazdu są m.in. umowy na staże dla studentów UMCS, które będą realizowane w biurach europosłów: prof. Danuty Hübner i Marka Plury oraz w Domu Polski Wschodniej. W wyjeździe ze strony Uniwersytetu uczestniczyły Anna Grzegorzczak – koordynator projektu oraz Małgorzata Jaruga – kierownik Biura ds. Kształcenia Ustawicznego.

Archiwum projektu

Z ŻYCIA

Spotkanie z konsulem Ukrainy w Lublinie

18 maja w naszej Uczelni odbyło się spotkanie studentów pochodzących z Ukrainy z nowym konsulem generalnym Ukrainy w Lublinie Wasyłem Pawlukiem oraz rektorem Stanisławem Michałowskim i prorektor Urszulą Bobryk. Rozmawiano o rekrutacji obcokrajowców na studia w UMCS, kwestiach pobytowych obywateli Ukrainy w Polsce oraz możliwościach uzyskania wsparcia ze strony Konsulatu.

szkolnictwa wyższego, stanowisko KRUP ws. wydziałów artystycznych i pedagogiczno-artystycznych oraz sprawozdanie finansowe Forum Uniwersytetów Polskich.

Posiedzenie Senatu UMCS – 27 maja

Obradom Senatu przewodniczył rektor Stanisław Michałowski. Posiedzenie rozpoczęło się od gratulacji dla dr. hab. Zdzisława Bartkowi-cza, prof. nadzw. z okazji jubileuszu pracy zawodowej. Następnie dr hab. Dorota Kołodyńska, prof. nadzw. odebrała powołanie na stanowisko Sekretarza Senatu UMCS w związku z rezygnacją prof. dr hab. Marii Marczewskiej-Rytko.

W dalszej kolejności rektor Stanisław Michałowski przedstawił informację nt. działalności Kolegium Rectorskiego od ostatniego posiedzenia Senatu. Dotyczyła ona m.in.: środków na tegoroczną podwyżkę płac otrzymanych z MNiSW, sprawozdania finansowego za rok 2014, prac związanych z projektem Ecotech-Complex, zakończonej kontroli NIK, rejestracji kandydatów na studia w UMCS, jubileuszy 50-lecia Chatki Żaka i Ogrodu Botanicznego, prac nad powołaniem spółki, która zajmie się komercjalizacją efektów badań nad mutanazą, obrad KRASP w Łodzi.

Kolejnym punktem obrad było podjęcie przez Senat UMCS uchwały ws. przyjęcia Europejskiej Karty Naukowca oraz Kodeksu postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych. Uchwała jest odpowiedzialnością naszego Uniwersytetu na apel Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Senat UMCS zatwierdził także recenzję, przygotowaną przez prof. dr. hab. Andrzeja Dąbrowskiego, do-

Posiedzenie KRASP

W dniach 21–23 maja w Łodzi odbyło się posiedzenie prezydium i zgromadzenia plenarnego Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich. Obrady zgromadzenia plenarnego KRASP, w których udział wziął rektor Stanisław Michałowski, dotyczyły m.in. programu rozwoju szkolnictwa wyższego do 2020 r., opracowanego przez Fundację Rektorów Polskich na zlecenie KRASP, etyki w badaniach naukowych, wdrażania Europejskiej Karty Naukowca, otwartego dostępu do wyników badań naukowych, wdrażania systemów antyplagiatowych, prezentacji zasad nowego europejskiego rankingu U-Multirank oraz internacjonalizacji szkolnictwa wyższego w Polsce.

Posiedzenie KRUP

W dniach 27–29 maja w Uniwersytecie Szczecińskim odbyło się posiedzenie Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich, w którym udział wziął rektor Stanisław Michałowski. Podczas spotkania omawiano m.in.: kwestie podziału dotacji podmiotowej dla uniwersytetów, prace Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego na rzecz rozwoju

UCZELNI

Opracowała Ewa Kawałko-Marczuk

tyczącą nadania prof. dr. hab. inż. Jackowi Namieśnikowi godności doktora *honoris causa* Wojskowej Akademii Technicznej, oraz podjął uchwałę ws. nadania tytułu honorowego profesora UMCS prof. dr. hab. Andrzejowi Leonowi Kostrzewskiemu z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. Uroczystość odbyła się 17 czerwca na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej.

Następnie Senatorowie przyjęli i zatwierdzili sprawozdanie z wykonania planu rzeczowo-finansowego za rok 2014, który został uchwalony przez Senat 25 czerwca 2014 r., a ostateczna korekta została zatwierdzona na posiedzeniu 28 stycznia 2015 r.

Senat UMCS podjął także uchwały: ws. zbycia nieruchomości przy ul. Akademickiej 14; ws. zasad przyjęć na I rok studiów jednolitych magisterskich, I i II stopnia w roku akademickim 2016/2017; ws. uprawnień przysługujących laureatom i finalistom olimpiad stopnia centralnego oraz laureatom konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich, w tym organizowanych przez Uczelnię przy ubieganiu się o przyjęcie na I rok studiów I stopnia i jednolitych magisterskich na UMCS; ws. liczby miejsc na poszczególnych kierunkach studiów stacjonarnych w roku akademickim 2015/2016, w tym liczby miejsc dla osób, dla których będzie to kolejny kierunek studiów finansowany ze środków publicznych; ws. zatwierdzenia efektów kształcenia dla studiów doktoranckich nauki o mediach na Wydziale Politologii.

Następnym punktem porządku obrad były zmiany w składzie Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli Akademickich w związku z rezygnacją prof. dr. hab. Anny Tukiendorf oraz prof. dr. hab. Krystyny Trembi-

ckiej. Senat UMCS powołał w skład Komisji prof. dr. hab. Krzysztofa Amiełańczyka oraz dr. hab. Jerzego Stelmasiaka, prof. nadzw., zaś na stanowisko przewodniczącego – prof. dr. hab. Marka Mozgawę.

W dalszej części senatorowie zgodzili się na uzupełnienie na rok akademicki 2015/2016 składów Komisji Senackich o przedstawicieli studentów: Mateusza Derdaka, Iwonę Nowak, Karola Własiuka, Monikę Lipkę, Paulinę Gregorczyk, Magdalenę Kłopotek, Jagodę Kulik, Piotra Gutowskiego, Paulinę Czyż, Bartosza Horodeckiego i Monikę Dychę.

Senat zajął się także odwołaniami od oceny okresowej nauczycieli akademickich. Po rozpatrzeniu dwóch odwołań, postanowił podtrzymać negatywną ocenę Wydziałowych Komisji ds. Okresowej Oceny Nauczycieli Akademickich.

Senatorowie pozytywnie zaopiniowali natomiast wnioski Rad Wydziałów: Matematyki, Fizyki i Informatyki ws. zatrudnienia dr. hab. Mariusza Krawca i dr. hab. Grzegorza Wójcika na stanowisku profesora nadzwyczajnego; Pedagogiki i Psychologii ws. zatrudnienia dr. hab. Cezarego Domańskiego na stanowisku profesora nadzwyczajnego.

W punkcie dotyczącym spraw bieżących znalazła się m.in. informacja przekazana przez prorektora Ryszarda Dębickiego nt. Lubelskiego Festiwalu Nauki, który odbędzie się w dn. 19–25 września pod hasłem „Nauka drogą do Nobla”.

Magdalena Kozak-Siemnińska
Rzecznik prasowy

II Festiwal Chórów Miast Partnerskich Lublina

W dniach 28–30 maja w Lublinie odbywał się II Festiwal Chórów Miast ▶

Fot. Robert Frączek

DNI OTWARTE FUNDUSZY EUROPEJSKICH NA UMCS

Fot. Robert Frączek

8 maja w Instytucie Informatyki odbyło się spotkanie w ramach „Dni Otwartych Funduszy Europejskich” połączone z prezentacją filmową na temat projektów realizowanych przez UMCS oraz wyposażenia laboratoriów wydziałowych. Udział w nim wzięli m.in. prorektor Ryszard Dębicki, dziekani Stefan Korczak, Władysław Janusz,

Kazimierz Trębacz i Radosław Dobrowolski, pracownicy naukowcy oraz zaproszeni goście. W ostatnich latach dzięki funduszom unijnym nastąpiła istotna rozbudowa i modernizacja infrastruktury lokalowej na UMCS. Powstały nowe laboratoria, inne wyposażono w najnowocześniejszą aparaturę i sprzęt.

Fot. Robert Frączek

Fot. Robert Frączek

Fot. Aneta Adamska

UMOWA O WSPÓŁPRACY Z POLSKIM ZWIĄZKIEM GŁUCHYCH

11 maja została podpisana umowa między UMCS, reprezentowanym przez rektora Stanisława Michałowskiego a zarządem Okręgu Lubelskiego Polskiego Związku Głuchych, reprezentowanym przez prezesa Piotra Plutę i sekretarza Janusza Włodarczyka. Zakłada ona umożliwienie realizacji praktyk tłumaczeń multimedialnych dla studentów lingwistyki stosowanej poprzez zlecenie opracowania napisów do filmów w zakresie uzgodnionym z kierownikiem Zakładu Lingwistyki Stosowanej UMCS Jarosławem Krajką, udostępnianie filmów do opracowania multimedialnego przez studentów, zapewnienie tłumacza języka migowego podczas prelekcji edukacyjnych poprzedzających pokazy filmowe opracowane przez studentów lingwistyki stosowanej, informowanie studentów lingwistyki stosowanej o możliwości udziału w kursach przygotowujących do zawodu tłumacza języka migowego oraz promowanie Zakładu Lingwistyki Stosowanej UMCS jako uznanej instytucji kształcącej tłumaczy multimedialnych na stronie internetowej PZG oraz w materiałach prasowych Związku.

Fot. Aneta Adamska

Partnerskich Lublina 2015, współorganizowany przez Urząd Miasta Lublin i UMCS. Inicjatorką wydarzenia jest prorektor Urszula Bobryk. W programie znalazły się warsztaty muzyczne w Chatce Żaka, wyjątkowe koncerty i korowód chórów, który przeszedł przez Stare Miasto do Zamku Lubelskiego. Zwieńczeniem Festiwalu był uroczysty koncert „Misa a Buenos Aires” Martina Palmeriego pod batutą prorektor Urszuli Bobryk, który odbył się 30 maja w Sali Malarstwa Polskiego Muzeum Lubelskiego, z udziałem: Aleksandry Bubicz – sopran, Elwiry Śliwkiewicz-Cisak – akordeon, Piotra Chylimoniuka – fortepian, Chóru mieszanego „Gaudeamus” Uniwersytetu Pedagogicznego im. Iwana Franki z Drohobycza, Chóru kameralnego Conservatório Regional de Música José Azeredo Perdigão z Viseu, Chóru Akademickiego UMCS im. Jadwigi Czerwińskiej i Orkiestry Trybunału Koronnego w Lublinie. I edycja Festiwalu odbyła się w roku 2013. Wzięły w niej wtedy udział Chóry z Timisoary (Rumunia), Erie (USA) i Omska (Rosja) oraz Chór Akademicki UMCS, zaś w koncercie finałowym w Archikatedrze Lubelskiej chóry wykonały wówczas wspólnie *Te Deum* Wojciecha Kilara.

KALENDARIUM WŁADZ REKTORSKICH

3 maja – rektor S. Michałowski reprezentował nasz Uniwersytet podczas uroczystych obchodów Święta Narodowego 3 Maja w Lublinie.

8 maja

– prorektor A. Bereza uczestniczył w uroczystych obchodach 70. rocznicy zakończenia II wojny światowej na pl. Litewskim w Lublinie.

– prorektor A. Bereza wziął udział w uroczystej gali z okazji jubileuszu 25-lecia Doradcy. Zespołu Doradców Finansowo-Księgowych Sp. z o.o., która odbyła się w Teatrze Starym w Lublinie.

11 maja

– rektor S. Michałowski wziął udział w pierwszym posiedzeniu Rady Kłastry „Lubelska Medycyna – Kłaster Usług Medycznych i Prozdrowotnych”, które odbyło się w Uniwersytecie Medycznym w Lublinie.

– prorektor U. Bobryk otworzyła wernisaż wystawy „Gong 2. Teatr – Próba – Spektakl” w Bibliotece Głównej UMCS.

12 maja – prorektor U. Bobryk wzięła udział w otwarciu konferencji „Kobiecość a niepełnosprawność” z cyklu „Człowiek – Niepełnosprawność – Pasja”, zorganizowanej w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II.

13 maja

– rektor S. Michałowski i prorektor R. Dębicki wzięli udział w otwarciu konferencji „Wordstruck. American Artists as Readers, Writers and Literati”, zorganizowanej przez Zakład Studiów Amerykanistycznych UMCS.

– rektor S. Michałowski wziął udział w uroczystych obchodach jubileuszu 70-lecia Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 1 w Lublinie połączonych z konferencją „Medycyna uniwersytecka SPSK nr 1 w Lublinie – co nowego?”.

– prorektor R. Dębicki otworzył konferencję „Ekologizm”, zorganizowaną przez Zakład Ruchów Politycznych UMCS.

– prorektor B. Hlibowicka-Węglarz spotkała się z przedstawicielami uniwersytetów z Wilna i słowackiego Ruzomberku, którzy przyjechali do Lublina z wizytą studyjną w ramach projektu Europejski Uniwersytet Wschodni.

– prorektor U. Bobryk uczestniczyła w posiedzeniu Senatu Politechniki Lubelskiej, podczas którego zostały nadane tytułu doktora *honoris causa* PL prof. dr. hab. inż. Tomaszowi Kapitanikowi i prof. dr. hab. inż. Januszowi Kowalowi, oraz w uroczystej promocji doktorów i doktorów habilitowanych tej uczelni.

14–15 maja – rektor S. Michałowski wziął udział w konferencji „Promocja jednostek terytorialnych – doświadczenia i wyzwania”, zorganizowanej przez Zakład Samorządów i Polityki Lokalnej UMCS pod patronatem Prezydenta Miasta Zamość Andrzeja Wnuka w Urzędzie Miasta w Zamościu.

15 maja

– prorektor B. Hlibowicka-Węglarz wręczyła nagrody zwycięzcom konkursu „Challenge yourself! Become no. 1 software developer in Lublin”, zorganizowanego w siedzibie Sollers Consulting w Lublinie.

– prorektor U. Bobryk wzięła udział w uroczystości odnowienia doktoratu prof. Krzysztofa Pomiana na Wydziale Filozofii i Socjologii UW, która odbyła się w Pałacu Kazimierzowskim w Warszawie.

18 maja – prorektor A. Bereza uczestniczył w uroczystości odsłonięcia, poświęcenia i przekazania Miastu Lublin pomnika poświęconego Bohaterom Monte Cassino w 71. rocznicę zdobycia Monte Cassino przez żołnierzy 2. Korpusu Polskiego pod dowództwem gen. Władysława Andersa.

19 maja – prorektor B. Hlibowicka-Węglarz przeprowadziła międzynarodowy egzamin z języka portugalskiego, wersja brazylijska CELPE-Bras.

22 maja

– prorektor U. Bobryk otworzyła międzynarodową konferencję „Starość między tradycją a współczesnością”, zorganizowaną przez Lubelski Uniwersytet Trzeciego Wieku, w ramach obchodów 30-lecia działalności, oraz wzięła udział w uroczystości zakończenia roku akademickiego LUTW w Inkubatorze Medialno-Artystycznym UMCS.

– prorektor A. Bereza wziął udział w otwarciu konferencji „Marketing w procesie internacjonalizacji rynku. Kultura – Wirtualizacja – Glo-

balizacja”, zorganizowanej przez Katedrę Marketingu UMCS i Katedrę Marketingu i Logistyki Uniwersytetu Narodowego „Politechnika Lwowska”.

25 maja – prorektor A. Bereza uczestniczył w spotkaniu Krajowej Rady Sądownictwa (KRS) z władzami Lublina i prezesami lubelskich sądów, które odbyło się w Trybunale Koronnym w Lublinie w ramach wyjazdowego posiedzenia KRS.

27 maja – prorektor R. Dębicki uczestniczył w konferencji „Zarządzanie innowacjami w przedsiębiorstwie”, zorganizowanej przez redakcję „Polish Market”, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości i Naczelną Organizację Techniczną w Warszawie.

28 maja

– prorektor U. Bobryk wzięła udział w otwarciu XX Zjazdu Katedr i Zakładów Prawa Pracy i Ubezpieczeń Społecznych pod hasłem „Równość i sprawiedliwość w zatrudnieniu”, które odbyło się w Auli Uniwersyteckiej na Wydziale Prawa i Administracji UMCS.

– prorektor B. Hlibowicka-Węglarz uczestniczyła w konferencji zamykającej projekt „Lubelska Biblioteka Wirtualna”.

– prorektor R. Dębicki wziął udział w Uroczystej Gali Konkursu „Lubelski Orzeł Biznesu”, zorganizowanej przez Pracodawców Ziemi Lubelskiej w Urzędzie Wojewódzkim.

29 maja – gościem prorektor B. Hlibowickiej-Węglarz był prezydent miasta Viseu (Portugalia) Almeida Henriques, który przyjechał wraz chórem ze swojej miejscowości na II Festiwal Chórów Miast Partnerskich Lublina. Podczas spotkania rozmawiano na temat kontynuacji współpracy między UMCS a Viseu, szczególnie w zakresie studiów portugalskich.

Archiwum KU AZS UMCS

D. GAWEŁ PREZESEM KU AZS UMCS NA TRZECIĄ KADENCJĘ

Podczas Walnego Zebrania Sprawozdawczo-Wyborczego 30 maja dotychczasowy prezes KU AZS UMCS Lublin został ponownie wybrany na to stanowisko. Nieznacznie zmienił się Zarząd, który przez najbliższe dwa lata będzie działał w następującym składzie: Dariusz Gaweł, Małgorzata Szymańska, Tomasz Lewtak, Katarzyna Niećko, Dariusz Szymczuk, Mateusz Woźniak, Przemysław Majewski. W zebraniu, oprócz upoważnionych do głosowania delegatów, uczestniczyli także goście: rektor Stanisław Michałowski, prezes Klubu Środowiskowego AZS Lublin Zdzisław Targoński, Witold Zimny – były prezes AZS Lublin, dawniej wiceprezes zarządu głównego AZS. Ze strony Miasta Lublin na zebraniu obecni byli: Jakub Kosowski – dyrektor Wydziału Sportu i Turystyki Urzędu Miasta Lublin oraz Bartosz Margul – członek Komisji Sportu Rady Miasta.

Archiwum KU AZS UMCS

NASZE SUKCESY

Wyniki konkursów NCN

11 maja Narodowe Centrum Nauki ogłosiło wyniki konkursów OPUS 8, SONATA 8 i PRELUDIUM 8. Pozytywne decyzje o finansowaniu projektów badawczych otrzymało 11 pracowników i doktorantów naszej Uczelni na łączną kwotę 4 214 795,00 zł:

- ♦ prof. dr hab. Krzysztof Murawski (Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki), Fale magneto-hydrodynamiczne i dynamika plazmy w obszarach spokojnych Słońca i dziurach koronalnych (OPUS 8);
- ♦ prof. dr hab. inż. Marek Rogatko (Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki), Czarne obiekty we wczesnym Wszechświecie (OPUS 8);
- ♦ dr hab. Mariusz Krawiec (Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki), Silicen na metalicznych studniach kwantowych (OPUS 8)
- ♦ mgr Agata Podsiadły-Paszkowska (Wydział Matematyki, Fizyki

i Informatyki), Funkcjonalizowany silicen z pierwszych zasad (PRELUDIUM 8);

♦ prof. dr hab. Bronisław Jańczuk (Wydział Chemii), Makroskopowe a mikroskopowe właściwości surfaktantów (OPUS 8);

♦ mgr inż. Izabela Joško (Wydział Chemii), Toksyczność, bioakumulacja i specjacja nanocząstek nieorganicznych w glebach o różnych właściwościach fizykochemicznych (PRELUDIUM 8);

♦ mgr Tadeusz Wiśniewski (Wydział Humanistyczny), Osadnictwo późnopaleolityczne w zachodniej części Wyżyny Lubelskiej (OPUS 8);

♦ mgr Olga Szołno (Wydział Ekonomiczny), System budżetowania zadaniowego w jednostkach samorządu terytorialnego (PRELUDIUM 8);

♦ prof. dr hab. Maria Marczevska-Rytka (Wydział Politologii), Demokracja bezpośrednia w Eu-

ropie Środkowej i Wschodniej po 1989 roku: wymiar formalnoprawny i praktyczny. Analiza politologiczna (OPUS 8);

♦ dr Grzegorz Janusz (Wydział Biologii i Biotechnologii), Wpływ światła na metabolizm *Cerrena unicolor* (OPUS 8);

♦ mgr Katarzyna Szałapata (Wydział Biologii i Biotechnologii), Analiza wybranych właściwości fizykochemicznych, biologicznych i farmakologicznych materiałów biomedycznych zmodyfikowanych syntetycznym inhibitorem proteaz serynowych (PRELUDIUM 8)

Sukces prof. Anny Brzozowskiej-Krajki

Decyzją Walnego Zgromadzenia Sprawozdawczo-Wyborczego Polskiej Sekcji Międzynarodowej Organizacji Sztuki Ludowej (IOV) z 16 maja br. funkcja przewodniczącej Polskiej Sekcji IOV, stanowiącej

PRACOWNICY UMCS LAUREATAMI PROGRAMU „TOP 500 INNOVATORS”

Wśród 180 laureatów IV edycji prestiżowego programu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego „Top 500 Innovators” znalazło się dwóch pracowników UMCS. W ścisłej czołówce, na 15. miejscu, znalazła się dr Dagmara Kociuba, kierownik Centrum Innowacji i Komercjalizacji Badań UMCS

oraz adiunkt w Zakładzie Polityki Przestrzennej i Planowania na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej. Drugą laureatką jest dr Jolanta Polak, adiunkt w Zakładzie Biochemii na Wydziale Bio-

Dr Jolanta Polak

Dr Dagmara Kociuba

logii i Biotechnologii. Do ostatniej już edycji programu zgłosiło się 319 pracowników jednostek naukowych i ośrodków transferu technologii z całej Polski. Do programu zostało przyjętych 180 osób, na liście rezer-

wowej jest 20 osób. Wśród nich znalazł się dr Grzegorz Janusz, adiunkt w Zakładzie Biochemii na Wydziale Biologii i Biotechnologii. Laureaci „Top 500 Innovators” w roku 2015 wyjadą na programy stażowo-szkoleniowe w zakresie współpracy z gospodarką, zarządzania badaniami naukowymi oraz komercjalizacji ich wyników, odbywające się na

najlepszych uczelniach świata: Stanford University w USA i University of Cambridge w Wielkiej Brytanii. „Top 500 Innovators” to największy rządowy program wspierania innowacyjności w nauce.

agendę UNESCO i realizującej założenia programowe tej światowej organizacji, została powierzona prof. dr hab. Annie Brzozowskiej-Krajce z Zakładu Historii Literatury Polskiej UMCS. Polska Sekcja IOV rozpoczęła swą działalność w 1985 r. i była inicjatorem i organizatorem wielu seminariów, konferencji naukowych o zasięgu europejskim i pozaeuropejskim, a jej członkowie mają m.in. możliwość uczestniczenia w międzynarodowej wymianie doświadczeń badawczych i popularyzatorskich w zakresie niematerialnego dziedzictwa kulturowego.

Wyróżnienie dr. hab. Mirosława Szumiły

12 maja w Warszawie odbyła się uroczystość wręczenia nagród za najlepsze prace historyczne według tygodnika „Polityka”, przyznawane za publikacje książkowe o tematyce dotyczącej najnowszej historii Polski. Wśród dotychczasowych laureatów konkursu, który jest organizowany od 1959 r., byli pracownicy Instytutu Historii UMCS – nieżyjący już prof. Zygmunt Mańkowski (dwukrotnie) i Janusz Wrona (1996).

W tym roku blisko powtórzenia dotychczasowych sukcesów historyków UMCS był dr hab. Mirosław Szumiła, adiunkt w Instytucie Historii UMCS. Jak napisał na portalu tygodnika red. Marian Turski, od 56 lat kierujący jury przyznającym to wyróżnienie: „Bardzo bliska nagrody była praca Mirosława Szumiły *Roman Zambrowski 1909–1977. Studium z dziejów elity komunistycznej w Polsce*” (IPN). Można ją uznać za napisaną zgodnie z klasycznym kanonem pracy historycznej. Poprzedzona rozległą kwerendą, wprowadza w obieg naukowy wiele nowych i ważnych źródeł. Dzieje wstępu i upadku politycznego jednego z przywódców Polskiej Partii Robotniczej są również ważnym przyczynkiem do rozbiórki stereotypu »żydokomuny«. Książkę Szumiły ustawiłbym na półce obok równie ciekawych, a wy-

danych w 2009 r. (też były wówczas rozpatrywane jako kandydatury do naszej nagrody) monografii Anny Sobór-Świderskiej o Jakubie Bermanie oraz Eryka Krasuckiego o Jerzym Borejszy”. Dodać należy, że praca lubelskiego historyka kreuje współczesny model biografii politycznej. Nieprzypadkowo autor otrzymał w tym roku za tę książkę prestiżową nagrodę KLIO II stopnia.

Prof. dr hab. Janusz Wrona

UMCS w galerii projektów FSS

Projekt „Dziennikarstwo ekologiczne – nowa jakość w edukacji medialnej”, realizowany na Wydziale Politologii we współpracy z Biurem ds. Kształcenia Ustawicznego UMCS, został umieszczony w galerii projektów finansowanych w ramach działania Rozwój Polskich Uczelni Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego, które wspiera projekty mające na celu opracowanie programów nauczania i rozwój zdolności instytucjonalnych polskich uczelni wyższych.

Wyróżnienie dla książki dr. Adama Kopciowskiego

W Konkursie na Najlepszą Publikację Akademicką Academia 2015 wyróżnienie Rektora Uniwersytetu Warszawskiego w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych otrzymała publikacja *Wos hert zich in der prowinc? Prasa żydowska na Lubelszczyźnie i jej największy dziennik „Lubliner Tagblatt”* autorstwa Adama Kopciowskiego, adiunkta w Zakładzie Kultury i Historii Żydów, wydana przez Wydawnictwo UMCS. Ogłoszenie ▶

Fot. Anna Prokepiak

PROF. JANUSZ KIRENKO WYRÓŻNIONY

8 maja prof. dr hab. Janusz Kirenko, dyrektor Instytutu Pedagogiki UMCS otrzymał dyplom gratulacyjny prezydenta Miasta Lublin w X edycji Konkursu o Medal Prezydenta Miasta Lublin dla osób oraz instytucji i organizacji wyróżniających się osiągnięciami lub realizowanymi przedsięwzięciami na rzecz aktywizacji i integracji osób niepełnosprawnych. Ceremonię wręczenia nagród uświetnił występ Moniki Kuszyńskiej. Spotkanie prowadziły Agnieszka Zańko, przewodnicząca Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych przy prezydencie Lublina oraz Małgorzata Siennicka z TVP Lublin.

Prof. J. Kirenko jest ekspertem i autorytetem w dziedzinie pedagogiki specjalnej. Zajmuje się teorią i praktyką rehabilitacji osób niepełnosprawnych w zakresie ich kształcenia i przygotowania zawodowego, seksualnością osób z niepełnosprawnością oraz wybranymi problemami edukacji zdrowotnej, pedagogiki społecznej, pracy socjalnej i pedeutologii. Jest autorem lub współautorem ponad 200 opracowań analitycznych i empirycznych, w tym 18 monografii. Zajmuje się również działalnością artystyczną. Maluje obrazy – różnymi technikami i w różnych konwencjach.

wyników konkursu miało miejsce podczas VI Warszawskich Targów Książki.

Nagroda dla książki dr Katarzyny Stasiuk

książka *Psychologia konsumenta* autorstwa dr Katarzyny Stasiuk z UMCS i prof. Dominiki Masion z UW została nagrodzona tytułem najlepszej książki polskiego autora w IV edycji Konkursu Książka dla Trenera, organizowanego przez Polskie Towarzystwo Trenerów Biznesu. Publikacja wyjaśnia zachowania związane z nabywaniem i korzystaniem z produktów oraz usług, odwołując się do zasad znanych z psychologii. Czytelnik znajdzie tu odpowiedzi na pytania: jak dźwięki, zapachy, bodźce smakowe i dotykowe mogą wpływać na wybory konsumentów? Czy przypadkowe spotkania z marką mogą zwiększyć zakup? Jakie potrzeby kryją się za sięganiem po luksusowe produkty? Czy konsumenci są świadomi motywów, które kierują ich decyzjami? Czy można wpływać na konsumentów poza ich świadomością? Książkę wyróżnia opis zachowań konsumenckich z trzech punktów widzenia:

- klasycznej perspektywy podstawowych procesów psychologicznych (spostrzegania, wiedzy, procesów emocjonalnych, motywacji i postaw),
- analizy nieuświadomianych aspektów motywacji i decyzji konsumenckich,
- perspektywy praktyki badań nad konsumentem, czyli badań marketingowych.

Publikacja sięga do najnowszej literatury naukowej polskiej i zagranicznej oraz licznych przykładów z badań marketingowych. Dzięki

temu pokazuje zachowania konsumentów nie tylko od strony teoretycznych rozważań, ale również realnych działań na rynku.

Awans UMCS w Rankingu Szkół Wyższych Perspektywy 2015

W tegorocznej edycji Rankingu Szkół Wyższych przygotowanym przez Fundację Edukacyjną „Perspektywy” UMCS zajął 26. miejsce. Uczelnia awansowała o trzy pozycje w stosunku do ubiegłorocznego zestawienia. Od pięciu lat miejsce Uniwersytetu w rankingu regularnie wzrasta. W 2010 r. UMCS zajmował 34. pozycję, w tegorocznym rankingu – już 26. W dobie pogłębiającego się niżu demograficznego jest to dobra prognoza pokazująca, że Uczelnia się rozwija.

Najwyższą liczbę punktów odnotowaliśmy w takich kategoriach jak: ocena parametryczna (72,31), preferencje pracodawców (71,29), uprawnienia habilitacyjne (71,09), rozwój kadry własnej (69,96), warunki korzystania z biblioteki (67,86), modyfikowany współczynnik Hirscha (66,58).

W tym roku w rankingu oceniono 87 uczelni akademickich. W samym województwie lubelskim nasza Uczelnia zajmuje 1. miejsce w kategorii preferencje pracodawców. W skali kraju, pozycja ta jest również bardzo dobra, gdyż plasujemy się na miejscu 15. W zestawieniu Uniwersytetów UMCS zajął, analogicznie do roku ubiegłego, wysoką 9. pozycję.

Cieszy również fakt wysokich pozycji niektórych kierunków studiów

prowadzonych w UMCS: 6. miejsce na 20 dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna; 6. miejsce na 25 dla politologii i stosunków międzynarodowych; 8. miejsce na 20 dla filologii polskiej, 8. miejsce na 20 dla historii i archeologii.

Ranking Szkół Wyższych „Perspektywy” pokazuje jakość edukacji prowadzonej w szkołach wyższych i stanowi dla nich swojego rodzaju drogowskaz wskazujący, w którą stronę uczelnia powinna się w przyszłości profilować, jakie aspekty działalności należy rozwijać i jakie wyznaczyć priorytety. Ranking ma m.in. za zadanie pomóc potencjalnym kandydatom na studia w wyborze uczelni. Skonstruowany został na podstawie 31 wskaźników.

Aneta Adamska

Stypendia Marszałka Województwa Lubelskiego

22 maja marszałek Sławomir Sosnowski wręczył stypendia marszałka województwa lubelskiego dla najlepszych studentów z Lubelszczyzny. W uroczystości udział wzięła prorektor Urszula Bobryk. Studenckie stypendia otrzymały 154 osoby, w tym najwięcej, bo aż 61 z naszego Uniwersytetu. Samorząd województwa przeznaczył na ten cel łącznie 360 tys. zł. Szczegóły dotyczące zasad przyznawania tych stypendiów znajdują się na www.lubelskie.pl.

Studenci UMCS, którzy otrzymali stypendia: Aleksandra Abramczak, zarządzanie, Magdalena Artyszuk, dziennikarstwo i komunikacja społeczna, Bartosz Bodziak, zarządzanie, Oliwia Bogusz, filologia rosyjska, Łukasz Bolesta, prawo, Ernest Bucior, prawo, Marcin Chroń, prawo, Emil Chról, filologia rosyjska, Aleksandra Dąbrowiecka, psychologia, Angelika Dąbrowska, politologia, Tomasz Drab, prawo, Magdalena Drwał, gospodarka przestrzenna, Piotr Dzimira, zarządzanie, Sylwia Filipczak, logopedia z audiologią, Paulina Gajewska,

psychologia, Paulina Gaworska, psychologia, Jan Gawron, historia, Jagoda Gołębiowska, grafika, Dominika Grzegorzczak, psychologia, Dawid Gutek, pedagogika specjalna, Katarzyna Hanas, prawo, Katarzyna Hejnowicz, psychologia, Ewelina Janas, prawo, Monika Kalita, socjologia, Paulina Kalita, filozofia, Kamil Klammer, prawo, Ernest Kolek, filozofia, Angelika Koman, prawo, Marek Korneluk, filologia rosyjska, Kamil Korzeniowski, prawo, Hubert Kostecki, ekonomia, Dawid Kościołko, prawo, Joanna Kozyra, prawo, Paulina Krukowska, prawo, Marcin Łysiak, kognitywistyka, Przemysław Machaj, finanse i rachunkowość, Kamil Michalak, historia, Monika Mieleško, animacja kultury, Hubert Mielnik, prawo, Agnieszka Minda, bezpieczeństwo wewnętrzne, Ewelina Mioduchowska, filologia rosyjska, Aleksandra Mizerska, finanse i rachunkowość, Oleksandr Nadworny, stosunki międzynarodowe, Justyna

na Nesterak, prawo, Joanna Nowak, prawo, Iwona Pasternak, filologia rosyjska, Mateusz Pindral, chemia, Michał Płatek, prawo, Damian Podoba, historia, Anna Poniewozik, filologia rosyjska, Ewelina Powroźnik, historia, Kamil Rolek, filologia ukraińska, Ewelina Roślik, filologia rosyjska, Paulina Rudnik, archiwistyka, Szymon Serek, prawo, Grzegorz Siedlecki, prawo, Vitaliy Smygur, ekonomia, Tomasz Srokowski, politologia, Kamil Sypek, prawo, Emilia Tarkowska, finanse i rachunkowość, Magdalena Wrześniak, lingwistyka stosowana.

Studenci prawa na Olimpiadzie Historyczno-Prawnej

Studenci I roku prawa, reprezentujący Wydział Prawa i Administracji UMCS, zajęli drugie miejsce w finale Ogólnopolskiej Olimpiady Historyczno-Prawnej im. Michała Szczygielskiego.

Studenckie Zeszyty Naukowe ze wskaźnikiem ICV – 5.08 pkt

Wydawane przez Studenckie Koło Naukowe Prawników UMCS czasopismo „Studenckie Zeszyty Naukowe” (ISSN 1506-8285) pozytywnie przeszło proces ewaluacji IC Journals Master List 2013, której wynikiem jest przyznanie wskaźnika ICV (Index Copernicus Value) w wysokości 5.08 pkt. Uzyskana punktacja wyliczona została na podstawie złożonej przez redakcję ankiety oraz oceny dokonanej przez specjalistów Index Copernicus. Poprzez sam fakt indeksowania czasopisma w bazie Index Copernicus Journals Master List autor uzyskuje niejako „certyfikat jakości”, na który składa się wartość merytoryczna czasopisma, ale także staranność edytorska, standardy wydawnicze, zasięg czy stabilność. Więcej informacji nt. periodyku: www.sknpu.umcs.pl.

ABSOLWENT UMCS W KONKURSIE „POLACY Z WERWĄ”

W III edycji plebiscytu „Polacy z werwą” w kategorii sport nominowany został Michał Szyba – absolwent UMCS, piłkarz ręczny, prawy rozgrywający, brązowy medalista Mistrzostw Świata 2015. Po meczu o trzecie miejsce Mistrzostw Świata w Katarze Michał Szyba zyskał dożgonną wdzięczność polskich kibiców. Po celnym rzucie na dwie sekundy przed końcem meczu z Hiszpanią stał się bohaterem narodowym. Po tym sukcesie szczypiornistów zapanowała prawdziwa „szybomania”.

„Polacy z werwą” to prestiżowy plebiscyt, którego celem jest pokazanie największego potencjału naszego kraju – młodych utalentowanych Polaków. Ludzi, którzy dzięki swojej wiedzy, talentowi, ale też pasji i wytrwałości tworzą rzeczy wielkie, często nieznaną szerszej opinii publicznej.

Zachęcamy do oddawania głosów na Michała Szymbę na stronie internetowej www.polacyzwerwa.pl/glosowanie. Głosowanie trwa do 6 września 2015 r. Laureatów tegorocznej edycji plebiscytu poznamy w październiku.

Michał Szyba (na pierwszym planie)

Fot. Grzegorz Trzpił

NA WYDZIAŁACH

WYDZIAŁ ARTYSTYCZNY

Konferencje

Dr Małgorzata Stępnik z Zakładu Edukacji Plastycznej wzięła udział w międzynarodowej konferencji naukowej NORDIK 2015 – *Mapping uncharted territories*, zorganizowanej w dn. 13–16 maja w Reykjavíku pod auspicjami University of Iceland. Dr Stępnik wygłosiła referat „Sculpture parks and their ideological contexts. Exploring the artistic oeuvres of Gustav Vigeland, Einar Jonsson and Bernhard Hoetger”. Została ona również członkinią NORDIK Association of Art Historians.

WYDZIAŁ BIOLOGII I BIOTECHNOLOGII

Doktoraty

Rada Wydziału Biologii i Biotechnologii na posiedzeniu 27 maja nadała stopień doktora nauk biologicznych w dyscyplinie biotechnologia mgr. inż. Leszkowi Potockiemu, asystentowi w Zakładzie Genetyki Zamiejscowego Wydziału Biotechnologii Uniwersytetu Rzeszowskiego z siedzibą w Weryni. Temat: „Analiza niestabilności genetycznych w etiopatogenezie sarkoidów *Equus caballus*”. Promotor: prof. dr hab. inż. Monika Bugno-Poniewierska (Instytut Zootechniki PIB w Krakowie). Recenzenci: dr hab. Brygi-

da Ślaska (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie), dr hab. Roman Paduch (UMCS).

Piotr Dobryszyski (Politechnika Wrocławska), prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski (UMCS).

WYDZIAŁ CHEMII

Habilitacje

Rada Wydziału Chemii na posiedzeniu 25 maja podjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk chemicznych w dyscyplinie chemia dr Cecylii Wardak, adiunktowi z Zakładu Chemii Analitycznej i Analizy Instrumentalnej UMCS. Dr C. Wardak przedłożyła w postępowaniu habilitacyjnym jako istotne osiągnięcie naukowe cykl 12 oryginalnych prac naukowych pt. „Elektrody jonoselektywne ze stałym kontaktem z zastosowaniem nowych substancji aktywnych oraz cieczy jonowych”. Recenzenci: prof. dr hab. Zbigniew Galus (UW), prof. dr hab. Władysław Kubiak (AGH), prof. dr hab. Magdalena Maj-Żurawska (UW).

Wyjazdy zagraniczne

Prof. dr hab. Janusz Ryczkowski z Zakładu Technologii Chemicznej w dn. 27–30 maja uczestniczył w akredytacji europejskiej sześciu kierunków chemicznych (przewodniczący zespołu) na Uniwersytecie Chemiczno-Technologicznym w Pradze (European Chemistry Thematic Network Association Label Committee).

Dr hab. Adam W. Marczewski i mgr Małgorzata Sęczkowska z Zakładu Radiochemii i Chemii Koloidów, dr hab. Anna Deryło-Marczewska, prof. nadzw. i dr Magdalena Błachnio z Zakładu Fizykochemii Powierzchni Ciała Stałego oraz dr hab. Irena Malinowska, prof. nadzw. z Zakładu Chromatografii Planarnej w dn. 11–16 maja uczestniczyli w konferencji „Chemistry, Physics and Technology of Surface” i warsztatach „Nanostructured Biocompatible/Bioactive Materials” na Ukrainie.

Dr Beata Podkościelna oraz dr Magdalena Sobiesiak z Zakładu Chemii Polimerów w dn. 25–28 maja uczestniczyły w spotkaniu naukowym poświęconym współpracy naukowej z Polytechnic School of San Sebastian, Hiszpania.

WYDZIAŁ EKONOMICZNY

Konferencje

W dn. 22–23 maja w Lublinie odbyła się II Międzynarodowa Konferen-

cja Naukowa „Marketing w procesie internacjonalizacji rynku. Kultura – Wirtualizacja – Globalizacja”. Honorowy patronat objął Rektor UMCS prof. dr hab. Stanisław Michałowski. Konferencja została zorganizowana przez Katedrę Marketingu UMCS oraz Katedrę Marketingu i Logistyki Uniwersytetu Narodowego „Politechnika Lwowska”. Przewodniczącą rady programowej ze strony polskiej była prof. dr hab. Genowefa Sobczyk, a przewodniczącym ze strony ukraińskiej – prof. dr hab. Yevhen. ❧

Goście

6 maja, na Wydziale Ekonomicznym gościł dr Igor Todorović z Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu w Banja Luce (Bośnia i Hercegowina), który wygłosił dwa wykłady dotyczące zagadnień zarządzania i ekonomii: „Management – transparency and disclosure” oraz „Challenges of MNS in Ex-YU countries”. ❧

Wyjazdy

W dn. 22–25 maja dr Paweł Pasierbiak, uczelniany koordynator projektu UE Tempus ELISAA, złożył wizytę na Università Degli Studi Di Bari Aldo Moro (Bari, Włochy). Jej celem była koordynacja działań związanych z bieżącą realizacją projektu Tempus ELISAA oraz organizacja planowanego na początek lipca 2015 r. zebrania komitetu sterującego. Dr P. Pasierbiak spotkał się z głównym koordynatorem projektu – prof. Giovanni Lagioia, jego współpracownikami oraz przedstawicielami innych partnerów w projekcie (Dyrecta srl). ❧

WYDZIAŁ FILOZOFII I SOCJOLOGII

Doktoraty

13 maja odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Sebastiana

Oświecińskiego. Tytuł: „Co o człowieku i świecie mówi przeżycie mistyczne? Studium naturalistyczno-religioznawcze”. Recenzenci: dr hab. Józef Bremer, prof. nadzw. (Instytut Filozofii UJ) i dr hab. Małgorzata Kowalewska (Instytut Filozofii UMCS). Promotor: dr hab. Krzysztof Kosior, prof. nadzw. (Instytut Filozofii UMCS). ❧

Konferencje

7 kwietnia na Wydziale Filozofii i Socjologii odbyła się interdyscyplinarna konferencja naukowa pt. „Interferencje filozoficzno-literackie”, w której brało udział 37 prelegentów z 11 ośrodków naukowych. Uczestnicy prowadzili rozważania zarówno w obszarze literackości dzieł filozoficznych takich myślicieli jak Wittgenstein, Sartre, Kant czy Rorty, jak również filozoficzności dzieł literackich takich autorów jak Szymborska, Lovecraft, Leśmian, czy Gombrowicz. ❧

15 maja odbyła się interdyscyplinarna ogólnopolska konferencja naukowa „Wolność niejedno ma imię – społeczeństwo, gospodarka, polityka, filozofia i prawo”. Jej głównym celem było nakreślenie problematyki konfliktu pomiędzy wolnością negatywną (tzw. „wolnością od”) oraz wolnością pozytywną (tzw. „wolnością do”). W trakcie panelu głównego wystąpili goście specjaliści: przewodniczący rady Centrum im. Adama Smitha oraz prezes Warsaw Enterprise Institute prof. Robert Gwiazdowski, a także politolog prof. Waldemar Paruch. ❧

Obrady odbywały się w ramach paneli tematycznych: socjologiczno-filozoficznego, politologicznego, ekonomicznego i humanistycznego, w których udział wzięli doktoranci i studenci m.in. z UW, UŁ, UKSW oraz Uniwersytetu Rzeszowskiego. ❧

Konferencja odbyła się dzięki zaangażowaniu przedstawicieli Wydziałów UMCS: Filozofii i Socjologii, Politologii oraz Ekonomicznego, a także Socjologicznego Koła Naukowego Doktorantów oraz Koła

Naukowego Ekonomistów. Planowane jest wydanie elektronicznej publikacji pokonferencyjnej. Będzie ona udostępniona nieodpłatnie na stronie UMCS. ❧

W dn. 21–22 maja dr hab. Urszula Kusio z Instytutu Socjologii UMCS uczestniczyła w II Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Nowe Przestrzenie w Animacji Społeczno-Kulturalnej”, zorganizowanej przez Wydział Pedagogiki i Psychologii UMCS. Wygłosiła referat pt. „»Poważne oblicze« kultury popularnej”. ❧

Spotkania

14 maja odbył się ostatni w tym roku akademickim wykład i konsultacje w ramach serii spotkań poświęconych problematyce zdrowia psychicznego. Wykład dotyczył profilaktyki samobójstw. W dn. 12 i 19 maja na Wydziale Filozofii i Socjologii odbyły się warsztaty z psychoprofilaktyki pt. „Zdrowie psychiczne – jak dbać o siebie i innych”, które prowadziły psycholog, pracownik naukowy Zakładu Antropologii Kulturowej – dr Jolanta Kociuba oraz pracownik Zespołu ds. Studentów Niepełnosprawnych – mgr Magdalena Ciesielska. Wydarzenia odbywają się w ramach Projektu Przyjazny Uniwersytet realizowanego przez WFiS UMCS razem z Zespołem ds. Studentów Niepełnosprawnych UMCS. ❧

Zakład Antropologii Kulturowej oraz Zakład Filozofii i Socjologii Polityki zorganizowały 20 maja seminarium „Ćwiczenie z logiki historycznej – problemy metodologiczne?”, którego gościem był prof. Andrzej Leder (PAN), autor książki *Prześlona rewolucja. Ćwiczenia z logiki historycznej* (nominacja do literackiej nagrody Nike 2015). ❧

27 maja dr hab. Andrzej Kapusta z Zakładu Antropologii Kulturowej uczestniczył w Lubelskich Dniach Promocji Zdrowia z wykładem „Etyczne aspekty psychiatrii kulturowej w kontekście globalizacji”. ❧

Inne

Dr hab. Agnieszka Kolasa-Nowak w maju została członkiem Komisji Zagrożeń Cywilizacyjnych Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie.

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

Habilitacje

20 maja Katarzyna Sokołowska (Instytut Anglistyki) uzyskała tytuł doktora habilitowanego w zakresie literaturoznawstwa. Osiągnięcie naukowe: monografia *Metafizyka i sztuka w twórczości Virginii Woolf*. Recenzenci: dr hab. Dorothea Filipczak, prof. UŁ, dr hab. Dominika Oramus, prof. UW, prof. dr hab. Jacek Wiśniewski (SWPS w Warszawie).

Doktoraty

8 kwietnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Agnieszki Kościuk pt. „Językowo-kulturowy obraz domu w polskiej tradycji ludowej (na podstawie *Dzieł wszystkich Oskara Kolberga*)”. Promotor: prof. dr hab. Jerzy Bartmiński (UMCS); recenzenci: dr hab. Ewa Masłowska, prof. nadzw. (Instytut Sławistyki PAN, Warszawa) i dr hab. Marzena Marczevska (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach).

Wyróżnienie dla doktoranta Instytutu Historii

Mgr Paweł Markiewicz, doktorant w Zakładzie Historii Społecznej XX wieku, działający w Lubelskim Centrum Dokumentacji Historii Sportu, otrzymał stypendium ufundowane przez Prezesa Klubu Uczelnianego Akademickiego Związku Sportowego UMCS Dariusza Gawła. W uzasadnieniu decyzji przyznającej to wyróżnienie podkreślono dotychczasowy wkład mgr. P. Markiewicza w rozwój

akademickiej społeczności sportowej oraz „podjęcie się trudu spisania historii Akademickiego Związku Sportowego w Lublinie”.

Konferencje

W dn. 27–28 kwietnia mgr Anna Wyrwa i mgr Alicja Dziedzic-Rawska wzięły udział w konferencji „Across Borders VI: The West Looks East” zorganizowanej przez Państwową Wyższą Szkołę Zawodową im. Stanisława Pigonia w Krośnie. Mgr A. Wyrwa wygłosiła referat pt. „Personal world and valuation in Inter-lingual debate”, a mgr A. Dziedzic-Rawska referat pt. „PRISON and PRISONER in English and Polish prison slang”.

28 kwietnia dr Beata Lisowska z Instytutu Kulturoznawstwa wygłosiła referat „Film jako narzędzie kształcenia i wychowania” podczas V Edycji Konferencji dla Nauczycieli „Film jako narzędzie edukacji”, zorganizowanej przez Polski Instytut Sztuki Filmowej, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli Wydział w Radomiu oraz Zespół Szkół Ogólnokształcących w Wolanowie.

W dn. 6–7 maja odbyła się I Studencka Konferencja Naukowa „Students’ Corner: Literature – Culture & Media – Linguistics”, zorganizowana przez Koło Naukowe Studentów Anglistyki oraz Instytut Anglistyki UMCS. Ma ona zapoczątkować cykl konferencji pod tym samym tytułem, pomyślanych jako forum dla studentów, na którym mogą oni zaprezentować wyniki swoich badań w zakresie języka, literatury i kultury krajów angielskiego obszaru językowego. Students’ Corner jest wydarzeniem otwartym – mile widziani są studenci zarówno UMCS, jak i innych uczelni.

W dn. 7–9 maja dr Wojciech Kozak wziął udział w konferencji „Authenticity and Imitation in Translation and Culture”, zorganizowanej przez

Szkołę Wyższą Psychologii Społecznej w Warszawie. Dr W. Kozak wygłosił referat pt. „Under Others’ Eyes: (In)authenticity of the Self in Muriel Spark’s *The Public Image*”. Wykłady plenarne wygłosili prof. Lawrence Venuti, prof. Jerzy Jarniewicz i prof. Elżbieta Tabakowska.

12 maja w Instytucie Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie odbyła się konferencja „Krzemień w czasie i przestrzeni – przestrzeń i czas w krzemieniu: zastosowanie metod geochemiczno-petrograficznych w archeologii”, w której uczestniczyli: dr hab. Jerzy Libera i dr Marcin Szeliga z Instytutu Archeologii z wystąpieniem: „Możliwości wykorzystania metod spektroskopowych w analizie barwy krzemieni” (współautorzy: dr inż. Miłosz Huber, Zakład Geologii i Ochrony Litosfery UMCS; dr Wojciech Grudziński, prof. dr hab. Wiesław Gruszeński, Zakład Biofizyki UMCS; dr Janusz Budziszewski, Instytut Archeologii UKSW w Warszawie); ponadto dr M. Szeliga wystąpił z opracowaniem „Mineralogiczno-petrograficzne różnicowanie podstawowych odmian krzemieni turońskich z północno-wschodniego obrzeżenia Gór Świętokrzyskich” (współautorzy: dr inż. Miłosz Huber i dr Janusz Budziszewski).

W dn. 14–16 maja mgr Alicja Dziedzic-Rawska wzięła udział w konferencji „East-West European Forum on Discourse. Past, Present, Future of Discourse Studies” z referatem „Power and control in prison discourse: the case of Polish prisons of the 1980s”.

16 maja dr Marek Florek z Instytutu Archeologii uczestniczył w IV ogólnopolskiej konferencji historyków, archeologów i politologów Miasta Opatowa i powiatu opatowskiego, zorganizowanej z okazji jubileuszu 25-lecia funkcjonowania samorządu terytorialnego w Opatowie, z wystąpieniem przygotowanym

wspólnie z dr. Tomisławem Giergielem z Instytutu Historii UMCS pt. „Średniowieczna pieczęć papieża Jana XXIII znaleziona w Brzeziu koło Opatowa”.

Wykłady

26 maja Instytut Archeologii zorganizował wykład otwarty prof. dr hab. Magdaleny Mączyńskiej z Instytutu Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego pt. „Wędrowki ludów w Europie w IV i V wieku”.

27 maja Studenckie Koło Naukowe Epigrafików „Exploratio” UMCS zorganizowało wykład dr. Marka Florka z Instytutu Archeologii pt. „Fortyfikacje Sandomierza od XI do XIX wieku”.

Publikacje

Ośrodek Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych „Rozdroża” wydał publikację pod redakcją prof. Jerzego Kutnika pt. *CAGE100. Materiały z sympozjum z okazji stulecia urodzin Johna Cage'a*.

WYDZIAŁ MATEMATYKI, FIZYKI I INFORMATYKI

Doktoraty

30 kwietnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Anny Bednarskiej, asystenta w Zakładzie Geometrii Instytutu Matematyki UMCS, pt. „Konstrukcje geometryczne na obiektach zdefiniowanych na kwadratach włókniastych”. Promotor: dr hab. Jan Kurek, prof. nadzw. (Instytut Matematyki UMCS). Recenzenci: dr hab. Witold Mozgawa, prof. nadzw. (Instytut Matematyki UMCS) i dr hab. Włodzimierz Mikulski, prof. nadzw. (Instytut Matematyki UJ).

WYDZIAŁ PEDAGOGIKI I PSYCHOLOGII

Doktoraty

11 maja odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Katarzyny Hartfil. Tytuł: „Obraz siebie a obraz ofiary przestępstwa u młodocianych sprawców przestępstw agresywnych”. Recenzenci: prof. dr hab. Józef Gierowski i dr hab. Andrzej Gołąb, prof. nadzw. Promotor: dr hab. Wioletta Tuszyńska-Bogucka, prof. nadzw.

18 maja odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Marleny Dudy. Tytuł: „Poczucie jakości życia a prozdrowotny styl życia młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych z problemami zdrowotnymi”. Recenzenci: prof. dr hab. Teresa Kulik i dr hab. Mieczysław Radochoński, prof. nadzw. Promotor: prof. dr hab. Janusz Kirenko.

Goście

W dn. 20–24 kwietnia gościem Wydziału Pedagogiki i Psychologii był prof. Hamit Coşkun z Abant İzzet Baysal Üniversitesi w Bolu (Turcja). Prof. Coşkun jest dziekanem Faculty of Arts and Science i wykładowcą w Instytucie Psychologii tego uniwersytetu. Jego zainteresowania naukowe koncentrują się wokół kreatywności, pamięci, procesów grupowych oraz wpływu społecznego i tożsamości społecznej. Podczas swojego pobytu w Instytucie Psychologii UMCS, który odbył się w ramach programu Erasmus+ na podstawie umowy bilateralnej między Uniwersytetem w Bolu a Instytutem Psychologii, prof. Coşkun przeprowadził zajęcia „Brainstorming and group productivity”.

W dn. 11–15 maja gościem Wydziału była Gail Eason – dyrektor Naucz-

cielskich Studiów Zawodowych ze Stranmillis University College w Belfaście w Irlandii Północnej. Celem wizyty było odnowienie współpracy pomiędzy uniwersytetami oraz poznanie w praktyce systemu edukacji w Polsce. W ramach wizyty odbyły się zajęcia i spotkania ze studentami pt. Providing a variety of experiences for student teachers; Coming to study in Northern Ireland. What Stranmillis University College Belfast offers; Challenges student teachers face in schools.

Wyjazdy

W kwietniu dr hab. Anna Żukowska i dr hab. Teresa Parczewska z Instytutu Pedagogiki uczestniczyły w tygodniowym seminarium edukacyjnym w Portugalii. Program obejmował: zagadnienia z zakresu organizacji i zarządzania oświatą na wszystkich szczeblach edukacji, informacje na temat aktualnych tendencji w metodyce pracy z dzieckiem, wizyty w placówkach przedszkolnych, szkolnych oraz na Uniwersytecie Lizbońskim, spotkania z władzami wizytowanych placówek, przedstawicielami związków zawodowych, nauczycielami i wychowawcami, wymianę doświadczeń i dobrych praktyk oraz nawiązanie współpracy. Uczestniczki seminarium miały też okazję poznać kulturę, tradycje i historię najciekawszych zakątków Lizbony i okolic.

WYDZIAŁ POLITOLOGII

Wyjazdy

W dn. 30 kwietnia – 10 maja prof. Maria Marczevska-Rytko w ramach programu Erasmus przebywała w Uniwersytecie Lizbońskim w Portugalii. Przeprowadziła zajęcia dla studentów studiów licencjackich i magisterskich pt. „Populist leadership”, „Populism in Europe and Latin America”, „The populist

vision of the world” oraz „Populism in mass-media”. Nawiązała współpracę z profesorami Alice Trindade, Sandra Maria Rodrigues Balão, Jorge de Sá oraz przeprowadziła kwerendę biblioteczną. ❧

Konferencje

W dn. 13–14 maja dr Agnieszka Ziętek z Zakładu Filozofii i Socjologii Polityki wzięła udział w konferencji „Antropologia w działaniu – od wymiaru lokalnego do globalnego”, zorganizowanej przez Uniwersytet Śląski w Katowicach, z referatem „Nowe ruchy miejskie – społeczeństwo obywatelskie w działaniu”. ❧

W dn. 20–25 maja prof. Maria Marczevska-Rytko uczestniczyła w symposium „Re-Founding Democracy” w Barcelonie. Wygłosiła referat „Democracy as the System of Opportunities. Czesław Znamierowski’s Serach for the Ideal of Democracy”. Symposium zostało zorganizowane w ramach International Network for Alternative Academia. ❧

Dr Agnieszka Ziętek i dr Ewelina Kancik z Zakładu Filozofii i Socjologii Polityki wzięły udział w IV Transdyscyplinarnym Symposium Badań Jakościowych odbywającym się w dn. 27–29 maja na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu. Dr A. Ziętek wygłosiła referat „Lokalny aktywizm miejski w świetle badań jakościowych”; dr Ewelina Kancik – referat „Badania aktywizmu wyborców za pomocą analizy treści komentarzy na Facebooku”. Symposium towarzyszyły warsztaty z metodologii oraz prowadzenia badań jakościowych. ❧

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI

Habilitacje

20 maja Rada Wydziału Prawa i Administracji, uwzględniając pozytywną

opinię komisji habilitacyjnej w składzie: przewodniczący – prof. dr hab. Piotr Kruszyński (UW), sekretarz – dr hab. Katarzyna Dudka, prof. nadzw. (UMCS), recenzenci: prof. dr hab. Romuald Kmiecik (UMCS), prof. dr hab. Jerzy Skorupka (UWr), dr hab. Paweł Wiliński (UAM), członkowie: prof. dr hab. Marek Mozgawa (UMCS), dr hab. Hanna Paluszkiewicz, prof. nadzw. (UAM), podjęła uchwałę o nadaniu dr. Markowi Kulikowi (UMCS) stopnia doktora habilitowanego nauk prawnych. ❧

Doktoraty

20 kwietnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Ewy Ryś. Temat: „Pozycja inspektora pracy w postępowaniu w sprawach o wykroczenia przeciwko prawom pracownika”. Promotor: dr hab. Katarzyna Dudka, prof. nadzw. Recenzenci: dr hab. Andrzej Sakowicz (UwB), dr hab. Hanna Paluszkiewicz, prof. nadzw. (UAM). ❧

21 kwietnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Marty Mateusiak. Temat: „Odpowiedzialność za przestępstwo oszustwa w polskim prawie karnym”. Promotor: prof. dr hab. Tadeusz Bojarski. Recenzenci: prof. dr hab. Stanisław Hoc (Uniwersytet Opolski), dr hab. Joanna Jakubowska-Hara (Instytut Nauk Prawnych PAN). ❧

29 kwietnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Kamila Woźniaka. Temat: „Administracyjno-prawne regulacje ról kierowniczych w gminnych jednostkach samorządu terytorialnego w prawie polskim”. Promotor: prof. dr hab. Roman Tokarczyk. Recenzenci: ks. dr hab. Tomasz Barankiewicz (KUL), dr hab. Jacek Janowski (UMCS). ❧

Konferencje

7 maja Katedra Prawa Handlowego UMCS zorganizowała Ogólnopolską Konferencję Naukową pt. „Internet a prawo autorskie”. Program obejmował trzy panele dyskusyjne dotyczące:

twórczości w Internecie, dozwolonego użytku w Internecie oraz odpowiedzialności za naruszenie praw autorskich w Internecie. ❧

W dn. 7–8 maja Studenckie Koło Naukowe Prawników UMCS oraz Koło Naukowe Prawa Parlamentarnego zorganizowały V Zjazd Prawników Administratywistów pt. „Konstytucjonalizacja prawa administracyjnego”. W ramach Zjazdu zorganizowano sesję plenarną, w której poruszono problematykę konstytucjonalizacji potępowania administracyjnego i konstytucjonalizacji prawa administracyjnego w praktyce samorządu. Odbyło się także dziewięć paneli, w ramach których prezentowano i dyskutowano zagadnienia dotyczące wzajemnych powiązań prawa administracyjnego i prawa konstytucyjnego. ❧

14 maja Katedra Teorii i Filozofii Prawa UMCS zorganizowała II Konferencję Wydziałową pt. „Generalne klauzule odsyłające w porządku prawnym – ujęcie systemowo-porównawcze”. Program został podzielony na cztery panele, które dotyczyły takich kwestii jak m.in. pojęcie, treść i funkcje generalnych klauzul odsyłających w porządku prawnym, wartości i wartościowania w prawie rzymskim, klauzula dobrych obyczajów w prawie nieuczciwej konkurencji czy klauzule generalne w prawie postępowania karnego. ❧

W dn. 28–30 maja Zakład Prawa Pracy, pod patronatem honorowym Rektora UMCS prof. dr hab. Stanisława Michałowskiego i Dziekana Wydziału prof. dr hab. Anny Przyborowskiej-Klimczak, zorganizował XX Zjazd Katedr i Zakładów Prawa Pracy i Ubezpieczeń Społecznych pod hasłem „Równość i sprawiedliwość w zatrudnieniu”. Uroczyste otwarcie spotkania odbyło się w Auli Uniwersyteckiej, a obrady odbywały się w Hotelu Europa w Lublinie. Do udziału w konferencji zaproszeni zostali pracownicy naukowcy oraz przedstawiciele środowisk zawodowych. ❧

JAK POWSTAŁ WYDZIAŁ LEKARSKI UMCS

– WSPOMNIENIE PROF. MIECZYSŁAWA STELMASIAKA¹

Prace nad organizacją Wydziału Lekarskiego UMCS rozpoczęły się wczesną jesienią 1944 r. Grono osób współtworzących Wydział liczyło zaledwie 10 osób. Byli to profesorowie: Jan Henryk Lubieniecki, Ludwik Hirszfeld, Jakub Węgierko, Feliks Skubiszewski i Sergiusz Schylling-Siengalewicz oraz doktorzy: Hanna Hirszfeldowa, Edward Grzegorzewski, Jerzy Morzycki, Stanisław Grzycki i Mieczysław Stelmasiak. Pierwsze posiedzenie Rady Wydziału odbyło się w listopadzie 1944 r. i rektor Henryk Raabe mógł oficjalnie zwrócić się do Dyrekcji Szpitala Wincentego à Paulo z pismem, którego treść przytaczamy:

Lublin, dnia 2 XI 1944

Do Szanownego Zarządu
Szpitala Wincentego à Paulo
w Lublinie

Rektorat Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie zwraca się do Szan[ownego] Zarządu z następującą prośbą.

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej otwiera w połowie listopada br. Wydział Lekarski. Znaczenie otwarcia w Lublinie wyższego studium lekarskiego jest głęboko doceniane i ze stanowiska interesów państwa i miasta Lublina. Państwo potrzebuje gwałtownie lekarzy; brak jest ich i w miastach i wsiach; potrzebuje również lekarzy Wojsko Polskie. Poważne siły naukowe zgromadzone w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej czynią

Ze zbiorów Archiwum i Muzeum UMCS

Prof. Mieczysław Stelmasiak w karykaturze autorstwa prof. Leona Jeśmanowicza, 1945 r.

wszystko, co jest w ich mocy, aby Wydział Lekarski postawić na poziomie możliwie najwyższym i żeby prace jego rozpocząć jak najszybciej. W roku bieżącym otwarty będzie I rok i rok ostatni studiów. Na roku ostatnim zgromadzą się studenci, którym niewiele brakuje do ukończenia studiów i którzy będą

mogli szybko przystąpić do egzaminów końcowych. Otwarcie Wydziału Lekarskiego w Lublinie ma też duże znaczenie dla miasta. Będzie ono sprzyjało podniesieniu kulturalnemu Lublina i Ziemi Lubelskiej, a również wpłynie dodatnio na miejscowe szpitalnictwo, mające zresztą i tak chlubne tradycje. ►

Jednakże organizacja Wydziału Lekarskiego wymaga istnienia klinik, w szczególności lata starsze. I otóż mam zaszczyt zwrócić się do Szan[ownej] Dyrekcji z prośbą o zgodę na zorganizowanie dwóch klinik na terenie Szpitala Wincen- tego à Paulo: wewnętrznej i chi- rurgicznej. Na ten cel potrzebo- walibyśmy około 100 łózek. Taka przestrzeń szpitala byłaby wystar- czyła również na utworzenie sali wykładowej i potrzebnej pracowni. Naturalnie, że wszystkie potrzebne reperacje przeprowadzimy na koszt Uniwersytetu.

Pozwolę sobie wyrazić nadzieję, że Szan[owny] Zarząd nie odmówi naszej prośbie ze względów zrozu- miałych, służyć w ten sposób wiel- kiej i pilnej potrzebie dostarczenia państwu tego, co w tej chwili jest wielką Jego potrzebą, nowych sze- regów lekarzy

Rektor

/-/ prof. dr Wacław Raabe

Wykłady i ćwiczenia dla studen- tów pierwszego i ostatniego roku stu- diów rozpoczęły się 3 stycznia 1945 r.

Mimo że te fakty są znane i wie- lokrotnie przywoływane w licznych publikacjach okolicznościowych, to relacja jednego z organizatorów

Wydziału, Mieczysława Stelmasia- ka, rzuca światło na okoliczności, w których pomysł kształcenia le- karzy właśnie w Lublinie mógł być zrealizowany.

Mieczysław Stelmasiak, syn Jó- zefa i Barbary, urodził się w 1909 r. w Płuszcówicach koło Lublina. Po maturze odbył służbę wojskową w Szkole Podchorążych Rezer- wy w Tomaszowie Lubelskim, po czym zapisał się na studia medycz- ne w Uniwersytecie Poznańskim. Ukończył je w 1938 r. i rozpoczął pracę w Szpitalu Chorób Wewnętrz- nych w Poznaniu. Po wybuchu woj- ny został zmobilizowany i uczestni- czył w kampanii wrześniowej. Okres wojny i okupacji spędził w Lubli- nie, znajdując zatrudnienie w Szpi- talu św. Wincenego à Paulo. Pra- cował dodatkowo w Przychodni Przeciwgruźliczej i Ubezpieczal- ni Społecznej.

Po utworzeniu Wydziału Lekar- skiego UMCS objął stanowisko Kie- rownika Katedry Anatomii Prawid- łowej Człowieka, działał aktywnie w Senackiej Komisji Finansowo- -Budżetowej i Komisji Współpracy ze Społeczeństwem. Był pierwszym prezesem Związku Zawodowego Pracowników Szkół Wyższych i In- stytutów Naukowych oraz Zwią-

ku Zawodowego Pracowników Służ- by Zdrowia².

Jesienią 1944 r. pozostawał jeszcze w strukturach wojskowych (w stopniu pułkownika). Starania rektora Henry- ka Raabego o zwolnienie go ze służby, podejmowane w okresie październik – grudzień, nie przynosiły efektów. Dopiero w następstwie listu, skiero- wanego 29 grudnia 1944 r. bezpośred- nio do gen. M. Roli-Żymierskiego, Na- czelnego Dowódcy WP i Kierownika Resortu Obrony Narodowej, dr Mie- czysław Stelmasiak mógł zostać zwol- niony z wojska. Jednak trudne wa- runki życia sprawiały, że dość długo jeszcze prowadził wykłady „ubra- ny w wojskowy płaszcz, buty »sa- perki« i miękką rogatywkę; na nara- miennikach miał jedną gwiazdkę”³.

W 1979 r. został zaproszony przez Klub Seniora UMCS na ma- jowe spotkanie pierwszych profe- sorów UMCS. W liście z 22 lutego 1979 r. napisał „W odpowiedzi na pis- mo odnośnie spotkania nauczycie- li akademickich 1944–1950 uprze- mie zgłaszam swój udział osobisty, na którym przedstawię dokumenty i wspomnienia z okresu organizacji UMCS w Lublinie”.

Z przyjemnością wspomnienia te przypominamy.

Anna Łosowska

MIECZYŚLAW STELMASIAK

INFORMACJA O HISTORII BUDYNKÓW I TERENÓW PRYZYNAWANYCH DLA UMCS W LUBLINIE DO UŻYTKOWANIA

W roku 1944 Prof. Henryk Raabe był Naczelnikiem d/s Wyższego Szkolni- ctwa w Resorcie Oświaty [PKWN] i celem jego było między innymi zor- ganizowanie wyższej uczelni w Lub- linie. Prof. Henryk Raabe w sierpniu 1944 roku dysponował, w bibliote- ce Łopacińskiego przy ul. Naruto- wicza 4, dwoma pomieszczeniami, w których urządził gabinet dla sie- bie i sekretariat. W pomieszczeniach

tych pracował nad organizacją wyż- szej uczelni w Lublinie.

1 września 1944 roku ukazała się w gazecie „Rzeczpospolita” podana przez niego notatka, w której wzy- wał wszystkich pracowników na- ukowych znajdujących się na tere- nach wyzwolonych do rejestracji. Po przeczytaniu tego apelu dnia 1 września 1944 r. zgłosiłem się do Prof. [H.] Raabe w godzinach przed- południowych celem rejestracji.

W pierwszej rozmowie z Prof. [H.] Raabe zapytałem, czy zamierza organizować również w tej wyższej uczelni wydział lekarski. Odpowie- dział mi, że nie. Wobec tego zaczą- łem przekonywać go o konieczności zorganizowania w Lublinie również wydziału lekarskiego. W rozmowie z prof. [H.] Raabe dowiedziałem się, że byłem pierwszym pracownikiem wydziału lekarskiego, który zgłosił się do prof. [H.] Raabe. Wobec tego

tym bardziej zacząłem przekonywać prof. [H.] Raabe o konieczności zorganizowania wydziału lekarskiego, przedstawiając mu różnego rodzaju argumenty. Prof. [H.] Raabe zapytał mnie wówczas, jakie możliwości istnieją w Lublinie na zorganizowanie takiego wydziału. Odpowiedziałem, że przejściowo kliniki zorganizujemy w istniejących szpitalach, a zakłady teoretyczne w budynkach, które mu wskażę, a w przyszłości będziemy budowali nowy szpital oraz budynki dla teorii. Poza tym odpowiedziałem, że w Lublinie jest obecnie kilku naukowców z medycyny, którzy będą mogli pracować na wydziale lekarskim.

Prof. [H.] Raabe oświadczył mi, że porozumie się ze swoimi wyższymi władzami i wówczas będzie mógł mi dać ostateczną odpowiedź, polecając jednocześnie wypełnienie w sekretariacie ankiety zgłoszeniową.

3 września 1944 roku sekretarz mgr Tadeusz Dowjat⁴, z polecenia prof. [H.] Raabe, zgłosił się do mnie prosząc, abym jak najszybciej skontaktowałem się z prof. Raabe – co uczyniłem dnia następnego. W tym dniu prof. [H.] Raabe przyjął mnie bardzo serdecznie i oświadczył, że porozumiał się już z PKWN, ze swoimi wyższymi władzami i że może organizować również wydział lekarski, prosząc mnie jednocześnie, abym jak najszybciej przedstawił mu ramowy program organizacji wydziału lekarskiego, gdyż dane te są mu potrzebne do memoriału, który przygotowuje na posiedzenie PKWN w sprawie organizacji wyższej uczelni w Lublinie.

Program taki opracowałem i złożyłem na ręce prof. [H.] Raabe w krótkim czasie i od tego czasu mój kontakt z prof. [H.] Raabe był bardzo ścisły. W dalszych codziennych spotkaniach byłem zapytywany przez profesora o możliwości lokalowe w Lublinie dla potrzeb wyższej uczelni, którą zamierzał organizować.

Pierwszym budynkiem, który wskazałem profesorowi było Gimnazjum Staszica przy Alejach Racławickich, w którym prof. [H.] Raabe

Ze zbiorów Archiwum i Muzeum UMCS

Zajęcia z anatomii, 1945 r.

zorganizował biuro i kilka zakładów teoretycznych, mianowicie:

1. Zakład Anatomii Prawidłowej Człowieka
2. Zakład Histologii i inne przydzielając zakładowi skromne pomieszczenia.

Drugim budynkiem, który wskazałem profesorowi, był gmach przy Alejach Racławickich, róg ul. Bartosza Głowackiego. W budynku tym kwaterowało wówczas wojsko. Wobec tego prof. [H.] Raabe powołał komisję celem wizytowania tego budynku. Do komisji przydzielił mi sekretarza Tadeusza Dowjata i kierownika gospodarczego, z którymi udałem się do tego budynku, celem pokazania im rozkładu pomieszczeń. Po powrocie z wizji lokalnej zreferowałem prof. [H.] Raabe wielkość i rozkład pomieszczeń, poczym prof. [H.] Raabe wystąpił do władz o zarezerwowanie i przydzielenie tego budynku dla potrzeb uniwersytetu. Wizję lokalną dokonaliśmy pod koniec września 1944 r.

Następny budynek, który wskazałem to był gmach przy ul. Spokojnej 1, obecne Collegium Anatomicum, [ul.] 22 Lipca 1. W budynku tym kwaterowało wojsko. Wobec tego prof. [H.] Raabe zamówił mi wizytę u Generała [Zygmunta] Berlinga, któremu przedstawiłem argumenty i potrzeby z prośbą o wyrażenie zgody, ażeby ten budynek,

po opuszczeniu przez wojsko, oddał do dyspozycji Zakładu Anatomii Prawidłowej Człowieka. Generał [Z.] Berling, po wysłuchaniu moich motywów zgodził się, co przedstawiłem prof. [H.] Raabe.

Dnia 2 lutego 1945 r. do opróżnionego przez wojsko budynku, w ciągu jednego dnia, przy pomocy studentów I i II roku medycyny, przetransportowałem zmagazynowane poprzednio meble i pomoce naukowe w gmachu Gimnazjum Staszica, w którym prowizorycznie Zakład Anatomii rozlokował się i pracował. Do budynku tego, na drugie piętro, wprowadził się również Zakład Anatomii Prawidłowej Zwierząt, którego kierownikiem był wówczas prof. Kazimierz Krysiak. Przeprowadzkę do tego budynku musiałem zrobić szybko, ponieważ wówczas było dużo chętnych na różne pomieszczenia. W budynku tym dokonałem adaptacji i remontu oraz przystosowania do pracy sal prosektoryjnych, pracowni naukowych, pracowni technicznych, muzeum, bibliotekę i inne. W budynku tym Zakład Anatomii Prawidłowej Człowieka mieści się i realizuje zadania naukowe, dydaktyczne i inne.

Prof. Henryk Raabe organizując Uniwersytet w Lublinie zdawał sobie sprawę, że niezbędny będzie również dla Uniwersytetu teren ►

celem zbudowania MIASTECZKA UNIWERSYTECKIEGO. Wobec tego w prowadzonych dyskusjach na ten temat oświadczyłem profesorowi, że znam teren, który odpowiadałby na ten cel. Wobec tego prof. [H.] Raabe powołał komisję, do której należeli: prof. Konstanty Strawiński, prof. Kazimierz Krysiak i ja celem przedstawienia tego terenu. Przedstawiając teren komisji uważałem, że będzie wystarczający pod przyszłe MIASTECZKO UNIWERSYTECKIE. Teren ten przemierzyliśmy wzdłuż i wszerz i po powrocie do prof. [H.] Raabe zdałmy sprawozdanie wnioskując, że teren ten jak najbardziej odpowiada na powyższy cel, teren ten, tj. przestrzeń, na której znajduje się obecnie MIASTECZKO UMCS. Była wówczas również dyskutowana sprawa terenu na Sławinku, ale z uwagi na odległość, kanalizację, uzbrojenie terenu itp., Rektor Raabe i Senat UMCS zdecydowali, że teren wskazany przez mnie był najbardziej odpowiedni⁵.

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej miał jednak dalsze potrzeby lokalowe, ponieważ wydziały i zakłady naukowe miały coraz szersze zadania naukowe, dydaktyczne i organizacyjne. W związku z tym trzeba było czynić starania o dalsze budynki. Następny budynek, o który wystąpił Uniwersytet to gmach przy ul. Lubartowskiej 85 – obecne Collegium Maius. Czyniąc dalsze starania o budynki Uniwersytet uzyskał gmach przy Placu Litewskim 5, który będąc w centrum miasta przeznaczony został na rektorat, dziekanaty, biura oraz zlokalizowano tam kilka zakładów teoretycznych i kwesturę.

Wydział Lekarski otrzymał również prawo lokalizacji klinik w szpitalach przy ul. Staszica 16, Staszica 11 (szpital dziecięcy), przy ul. Biernackiego 9 (Szpital Miejski), przy Alejach Racławickich (Szpital Wojсковy). Potrzeby jednak były ciągle duże, dlatego starano się o dalsze budynki, np. przy ul. Skłodowskiej 2, czy Placu Litewskim 3 (Wydział Pra-

Ze zbiorów Archiwum i Muzeum UMCS

Akademia z okazji 20-lecia UMCS w Teatrze im. J. Osterwy (23.10 1964). Mieczysław Stelmasiak w pierwszym rzędzie, drugi z lewej.

wa). Uniwersytet nie ograniczał się tylko do lokalizacji wydziałów i zakładów w budynkach adaptowanych, lecz przystąpił do budowy gmachów na terenie miasteczka, np. gmach fizyki, domy akademickie, dom profesora i inne – zgodnie z planem inwestycyjnym.

Nadmieniam przy powyższym, że pracując na UMCS byłem od początku kierownikiem Zakładu Anatomii Prawidłowej Człowieka i należałem do Senackich Komisji:

- Administracyjnej Terenów Uniwersyteckich (przewodniczący)
- Gospodarczej (członek)

– Finansowej (członek) oraz wielu innych.

Byłem również od 1945 r. przewodniczącym zorganizowanego wówczas przy UMCS Związku Zawodowego Szkół Wyższych i Instytutów.

Organizacja UMCS nie była niełatwa, ale pełna zapału i satysfakcji, a głównym motorem był prof. [H.] Raabe, którego powszechnie bardzo ceniono i który zapisał się złotymi zgłoskami w historii nauki polskiej i Lublina.

**/-/Prof. dr hab. n. med.
Mieczysław Stelmasiak**

1. Muzeum UMCS, Materiały prof. J. Opieńskiej-Blauth, sygn. 649.

2. S. Wiśniewski, *Stelmasiak Mieczysław Bolesław*, w: *Słownik biograficzny miasta Lublina*, pod red. T. Radzika, J. Skarbka i A. A. Witusika, t. 1, Lublin 1993, s. 249–250; A. Łosowska, *Budowanie* UMCS w karykaturach Leona Jeśmanowicza, Lublin 2014, s. 87–89.

3. A. Panecka, *Byliśmy pierwsi*, „Alma Mater” 1995, nr 4, s. 22.

4. Krótkie informacje biograficzne o Tadeuszu Dowjacie, Kazimierzu Krysiaku i Konstantym Strawińskim zostały zamieszczone w nr 3–4/212–213 (2015) „Wiadomości Uniwersyteckich”.

5. Obszar dzisiejszego miasteczka uniwersyteckiego należał przed wojną do Marii Rüdiger-Bielajewej, córki grafa Teodora Rüdigera, generała i osobistego adiutanta cara Mikołaja, od którego otrzymał rozległe nadania w Guberni Lubelskiej za tłumienie powstania listopadowego. W okresie międzywojennym i w czasie II wojny światowej Maria Rüdiger-Bielajewa przebywała w Warszawie, a pozostawionym w Lublinie majątkiem zarządzał pełnomocnik. Po wybuchu powstania warszawskiego, wraz z córką, zięciem i wnukami, wyjechała do Papeenheime w Niemczech, gdzie zmarła. Pozostawiony w Lublinie majątek stał się własnością miasta (choć odpowiadające zapisy w księgach wieczystych dotyczące realności wymieniały byłą właścicielkę jeszcze w latach 60. ubiegłego wieku).

GONG 2. TEATR – PRÓBA – SPEKTAKL

WYSTAWA ZORGANIZOWANA
PRZEZ BIBLIOTEKĘ GŁÓWNA UMCS

W roku 2015 mija pięćdziesiąt lat od czasu, gdy studencki teatr GONG 7.30 otrzymał własną scenę w nowo oddanym budynku Domu Kultury Studenckiej „Chatka Żaka”. Wraz z przejściem przez Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej mecenatu nad teatrem nastąpiła zmiana jego nazwy na Akademicki Teatr UMCS Gong 2.

Z okazji 50. rocznicy powstania Akademickiego Teatru Gong 2, w Bibliotece Głównej UMCS 11 maja 2015 r. miało miejsce uroczyste otwarcie jubileuszowej wystawy przygotowanej przez pracowników Oddziału Informacji Naukowej BG UMCS pt. „Gong 2. Teatr – Próba – Spektakl”. Ekspozycja ta stanowi próbę przypomnienia wyjątkowych wydarzeń ze studenckiego ruchu teatralnego w Lublinie w latach

60. i 70. XX w. i przywołuje działalność Andrzeja Rozhina, założyciela teatru Gong, aktora, reżysera, *spiritus movens* festiwalu Studenckiego Wiosna Teatralna, który odbywał się corocznie w Lublinie w latach 1966–1974.

W początkowym okresie działalności (1961–1965) zespół Gong 2 funkcjonował pod nazwą Gong 7.30. Debiutował programami poetyckimi bazującymi m.in. na tekstach Juliana Tuwima, Bolesława Leśmiana i Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego (*Ildefons i inni*) czy Aleksandra Błoka, Władimira Majakowskiego i Johna Reeda (*Dwu-nastu*). Przejście grupy od „estrady poezji” do „poetyckiego teatru” dokonało się w 1963 r. za sprawą odważnej premiery surrealistycznej *Próby pokazania pewnej kolacji głów w Paryżu we Francji* wg

Jacquesa Préverta, która odbiła się szerokim echem w lubelskim środowisku. W orbicie zainteresowania Gongu znalazły się również inscenizacje wykorzystujące muzykę jazzową i wiersze młodych lokalnych poetów (*Jazz i poezja*), jak również programy satyryczne czy rewie piosenek przedwojennych (*Więcej gazu*). W skład pierwszego zespołu teatru pod kierownictwem Andrzeja Rozhina (reżysera i scenarzysty wszystkich wystawionych w tym okresie sztuk) wchodził: Piotr Suchora, Ewa Benesz, Barbara Michałowska, Andrzej Józwicki, Marek Leszczyński. Do 1965 r. zrealizowano osiem widowisk, które ▶

Uroczyste otwarcie wystawy pt. „Gong 2. Teatr – Próba – Spektakl”

Fot. Maciej Przysucha

Fot. W. Stepien

Pieśni i songi pana Brechta (1966) – scenariusz, reżyseria, inscenizacja: A. Rozhin, scenografia: L. Barański

Za! – kronika 1917 roku (1967) – scenariusz, reżyseria, inscenizacja: A. Rozhin. Od lewej: M. Leszczyński, E. Orzechowska, B. Michałowska-Rozhin, Z. Suszycki, K. Wiktor, J. Mazuś

Pieśni i songi pana Brechta (1966) – scenariusz, reżyseria, inscenizacja: A. Rozhin, scenografia: L. Barański

Fot. W. Stepien

ustaliły pozycję Gongu 7.30 wśród polskich teatrów studenckich.

Zakończenie działalności teatru amatorskiego pod auspicjami Związku Młodzieży Socjalistycznej i przejście pod egidę Związku Studentów Polskich i Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej łączyło się ze zmianą nazwy. W 1965 r. grupa otrzymała salę teatralną mogącą pomieścić niemal 400 widzów w świeżo ukończonym budynku Domu Kultury Studenckiej „Chatka Żaka”; równocześnie Andrzej Rozhin został oficjalnie nominowany przez Rektora UMCS prof. Grzegorza Seidlera na stanowisko kierownika artystycznego Akademickiego Teatru UMCS Gong 2. Od tego czasu, dzięki życzliwej opiece Rektora Uniwersytetu i oficjalnemu objęciu patronatu nad grupą przez Uczelnię, Gong mógł rozwijać coraz bardziej ambitne projekty reżyserskie. Działająca pod nowym mianem grupa odniosła pierwszy znaczący sukces spektaklem *Twój powszedni morderca*, bazującym na wierszach Wiktora Woroszyłskie-

go, Louisa Aragona i pochodzących z XVII w. *Listach portugalskich* Marianny Alcoforado (m.in. I Nagroda za najciekawszy program poetycki na III Festiwalu Kultury Studentów Polskich w Warszawie w 1965 r.). Kolejną przełomową premierą była sztuka *Pieśni i songi pana Brechta* (wybór tekstów i reż. A. Rozhin), zaprezentowana podczas I Studenckiej Wiosny Teatralnej w 1966 r.

Rok 1967 przyniósł premierę *Elżbiety Bam*, sztuki szerzej nieznanego awangardzisty rosyjskiego Daniela Charmsa (właśc. Daniela Juwaczowa), umieszczanej w kontekście teatru absurdu. *Elżbieta Bam* przyniosła lubelskiej grupie znaczące nagrody, m.in. Grand Prix II Lubelskiej Wiosny Teatralnej oraz nagrody za reżyserię i scenografię; Grand Prix IV Łódzkich Spotkań Teatralnych; II nagrodę 16. Festiwalu Internazionale del Teatro w Parmie.

Pod koniec roku 1967 miała miejsce premiera *Marii*, spektaklu o licznościowego związanego z 100. rocznicą urodzin Marii Curie-Skłodowskiej oraz *Za! – kronika*

1917 roku, autorskiego scenariusza Rozhina opartego m.in. na utworze *Dziesięć dni, które wstrząsnęły światem* Johna Reada, podnoszącym problem rewolucji. Spektakl ten nagradzano na wielu festiwalach (m.in. Grand Prix Łódzkich Spotkań Teatralnych 1967 czy II Nagroda Festiwalu Teatrów Studenckich w Krakowie 1968).

Rok 1968 upłynął pod znakiem dwóch ambitnych premier, przenoszących widza w świat literatury dawnej: *Dialogu na święto narodzenia Chrystusa Pana*, będącego kompilacją wybranych przez Andrzeja Rozhina tekstów dramatów staropolskich (nagrodzony m.in. Grand Prix V Łódzkich Spotkań Teatralnych czy Nagrodą Dziennikarzy Festiwalu Teatrów w Krakowie) oraz *Testamentu* François Villona, opartego na jego *Wielkim Testamencie* i wierszach (wyróżniony m.in. Grand Prix Festiwalu Fama '68).

Wysoki poziom artystyczny utrzymywały kolejne premiery: w 1969 r. wystawiono sztukę *Trismus* Stanisława Grochowiaka (m.in. Grand Prix IV Festiwalu Studentów Polski Ludowej w konkursie „Melpomena 69” w Krakowie), *Wietnam ukrzyżowany* wg scenariusza A. Rozhina (tourné: Węgry, Jugosławia, Francja). Kolejny rok przyniósł trzy premiery: *Wyznania mordercy, czyli Siegfried Müller opowiada* (m.in. Nagroda Festiwalu Fama), *Kłusownicy, czyli stateczność na doświadczeniu* wg scenariusza A. Rozhina i *Laor albo posłuchajcie*

Fot. A. Polakowski

Wyznania mordercy, czyli Siegfried Müller opowiada (1970) – scenariusz i reżyseria: A. Rozhin, scenografia: L. Mądzik

mandolin wg Stanisława Czycza. Jednym z ważniejszych spektakli poświadczających klasę zespołu okazała się trzydziesta premiera teatru, która miała miejsce w 1972 r.: *Spojrzenia Tadeusza Różewicza – przygotowanie do wieczoru autorского*, zrealizowana z istic barokowym przepychem (na scenę wkraczał m.in. chór UMCS wraz z dyrygentem). Działalność grupy straciła impet w 1974 r. po objęciu przez Andrzeja Rozhina stanowiska dyrektora Teatru im. Juliusza Osterwy w Gorzowie Wielkopolskim. Gong 2 przestał istnieć już rok później.

Andrzej Rozhin wraz z zespołem był twórcą i organizatorem Studenckiej Wiosny Teatralnej w Lublinie, która okazała się żywotnym festiwalem, szybko zdobywającym szeroki rozgłos – jego ostatnia edycja odbyła się w 1974 r. Na deskach festiwalu wystąpiło ogółem 56 grup teatralnych, prezentujących ponad 100 przedstawień. Gong 2 był sześciokrotnie zdobywcą głównych nagród: I nagrodę w I edycji Studenckiej Wiosny Teatralnej zdobył za *Pieśni i songi pana Brechta*; w II edycji I miejsce zajęły *ex aequo* Gong 2 za *Elżbietę Bam* oraz Teatr STU za *Karła* i *Jeszcze pożyjesz*. III Studencka Wiosna Teatralna odbyła się wyjątkowo nie w maju, lecz w październiku 1968 r. i wówczas nagrodzono Gong 2, Teatr 38, ST Gliwice i Studio Miniatur, które zdobyło pierwszą nagrodę w IV edycji Wiosny (*ex aequo* z Gongiem). V SWT wygrał Teatr 39 z Krakowa; VI SWT – Gong 2 i Teatr 77; VII SWT – znów Gong 2 i Teatr „Pleonazmus”. Z biegiem lat formuła Studenckiej Wiosny Teatralnej ulegała zmianom. Edycje VIII i IX festiwalu nie miały już charakteru konkursowego. Zmieniła też nazwę na Lubelska Wiosna Teatralna – Warsztat Młodego Teatru. Z roku na rok pojawiały się imprezy towarzyszące: seminaria, wystawy, maratony filmów dokumentalnych i fabularnych, koncerty oraz warsztaty i akcje performance.

W czasie funkcjonowania Gongu przez jego szeregi przewinęło się ok. 150 osób, zespół miał za sobą

ponad 30 premier i 600 przedstawień, które obejrzało ok. 200 tys. widzów. O klasie pracy zespołu Andrzeja Rozhina świadczy nie tylko wiele nagród, ale również wprowadzenie Lublina do pierwszej ligi ówczesnych teatrów studenckich (w latach 1967–1970 wielu krytyków zestawiało Gong nawet z teatrami zawodowymi).

Jubileuszowa wystawa prezentowana w holu głównym i sali muzealnej w Bibliotece Głównej UMCS została podzielona na trzy części, charakteryzujące różne aspekty działalności i dziedzictwa Gongu:

Część pierwsza – TEATR – przedstawia historię Akademickiego Teatru UMCS Gong 2, rejestruje wszystkie premiery teatralne oraz nagrody, odznaczenia, dyplomy i wyróżnienia zdobyte przez grupę na krajowych i zagranicznych festiwalach.

Część druga – PRÓBA – ma charakter wspomnieniowy, zawiera wypowiedzi członków Teatru Gong 2 na temat poszczególnych przedstawień, prób, tournée i życia zakulisowego.

Część trzecia – SPEKTAKL – to prezentacja dokumentacji fotograficznych, scenariuszy, programów i afiszy najważniejszych, wielokrotnie nagradzanych przedstawień teatralnych z okresu czternastoletniej działalności grupy. Znalazły się tu również prezentacje audiowizualne, będące zarówno fragmentami nagrań poszczególnych przedstawień, jak i wywiadów udzielonych przez Andrzeja Rozhina.

W ekspozycji wykorzystano materiały archiwalne, fotografie z przedstawień, oryginalne afisze oraz nagrody otrzymane przez Gong 2.

Wystawa została przygotowana i zrealizowana przez zespół Oddziału Informacji Naukowej BG UMCS w składzie: Urszula Poślada – scenariusz, Grzegorz Szczypa – opracowanie tekstowe, Krzysztof Wróblewski – opracowanie audiowizualne, Marzena Bukowska, Agnieszka Zawadzka, Piotr Sękowski, Alla Tarasiuk, Barbara Woźniak, Małgorzata Ziółkowska, Anna Piwońska, Krzysztof Adach – opracowanie techniczne.

Fot. A. Polakowski

Każdy (1971) – scenariusz i reżyseria: A. Rozhin, scenografia: E. i L. Barańscy

Fotografie wykorzystane na wystawie i w katalogu pochodzą z archiwum Andrzeja Rozhina i Barbary Michałowskiej-Rozhin oraz ze zbiorów Muzeum UMCS. Autorami zdjęć są: Irena Jarosińska, Adam Kaczanowski, Andrzej Polakowski, Andrzej Rozhin, Mieczysław Sachadyn, Waldemar Stępień.

Wystawa poświęcona działalności Akademickiego Teatru UMCS Gong2 (lata 1961–1974) została zainspirowana monografią Aleksandry Rozhin *Gong 2 spojrzenie w przeszłość*. Pozycja ta stanowi swoisty przewodnik po świecie studenckiej kultury teatralnej lat 60. i 70. XX w., pozwala nie tylko odtworzyć złożoną historię grupy, ale też wprowadza w atmosferę prac nad poszczególnymi premierami, opisuje dzieje ich recepcji oraz wyznacza niepoślednie miejsce Gongu na ówczesnej mapie teatralnej kraju.

**Urszula Poślada
Grzegorz Szczypa**

Projekt: Grzegorz Sądecki

Projekt: Leon Barański

Portal centralny Lubelskiej Biblioteki Wirtualnej

w bibliotekach Lublina i Lubelszczyzny, wiązało się z koniecznością: stworzenia infrastruktury sieciowej łączącej Partnerów Projektu, digitalizacji ich zasobów bibliotecznych oraz wdrożenia oprogramowania organizującego te zasoby w formę bibliotek cyfrowych, stworzenia u większości Partnerów pracowni wyposażonych w odpowiedni sprzęt bądź doposażenia pracowni już funkcjonujących. Zasadnicze znaczenie miało przeprowadzenie digitalizacji zbiorów na warunkach outsourcingu, tą drogą wprowadzono do publicznego dostępu ponad 3 mln stron materiałów. Stanowiło to 38% wy-

LUBELSKA BIBLIOTEKA WIRTUALNA – LBW.LUBLIN.EU

O Projekcie

Lubelska Biblioteka Wirtualna to platforma integrująca dostęp do rozproszonych zasobów cyfrowych bibliotek i instytucji kultury Lublina i Zamościa. Powstała dzięki współpracy Urzędu Miasta Lublin z lubelskimi uczelniami i in-

Wyszukiwarka naukowa Primo UMCS

stytucjami kultury, a także współpracy między władzami lokalnymi Lublina i Zamościa. Projekt ten został zrealizowany przy wsparciu środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Województwa Lubelskiego na lata 2007–2013. Do realizacji przedsięwzięcia przystąpili: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie, Miejska Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie, Ośrodek „Brama Grodzka – Teatr NN”, Miasto Zamość, Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamoyskiego. Obowiązki beneficjenta przyjęła Gmina Lublin. Formalnie czas realizacji obejmował pięć lat, od 1 marca 2010 r. do 30 czerwca 2015 r. Okres ten był jednak poprzedzony spotkaniami przygotowawczymi przedstawicieli zainteresowanych instytucji jeszcze w roku 2009.

Osiągnięcie głównego celu, jakim był szeroki dostęp do zasobów dziedzictwa kulturowego skupionego

datków poniesionych na realizację przedsięwzięcia, 34% wyniosły koszty wyposażenia pracowni digitalizacji, 14% – serwery i zakup systemu bibliotek cyfrowych, 7% – infrastruktura sieciowa, 6% – system archiwizacji.

Głównym elementem przedsięwzięcia było wdrożenie multiwyszukiwarki, indeksującej i przeszukującej zasoby tworzone przez instytucje partnerskie, pozyskiwane przez nie na warunkach umów licencyjnych, jak też otwarte zasoby Internetu, które biblioteki zalecają swoim użytkownikom do wykorzystania w realizowanych pracach. Takim systemem indeksującym metadane z wielu bezpośrednio niewspółpracujących ze sobą i często niekompatybilnych systemów, na którym oparto funkcjonowanie LBW, jest wyszukiwarka naukowa Primo. Portal centralny Lubelskiej Biblioteki Wirtualnej znajduje się pod adresem: www.lbw.lublin.eu. Osobne instancje dla partnerów są dostępne zarówno pod wymienionym adresem, jak też na stronach internetowych bibliotek partnerskich. Z witryny każdej z tych instancji jest możliwe przechodzenie do porta-

li pozostałych instytucji uczestniczących w Projekcie. Wyszukiwarka umożliwia zawężanie i konkretyzowanie wyników eksploracji, proponuje „inteligentne” filtry i podpowiedzi, umożliwia też wprowadzenie własnych tagów. Po zalogowaniu się można korzystać z półki elektronicznej służącej do zachowania wyników wyszukiwań, gromadzenia bibliografii.

UMCS w projekcie Lubelska Biblioteka Wirtualna

Partnerzy Projektu wnieśli na platformę LBW najcenniejsze obiekty reprezentujące zachowane u nich dziedzictwo piśmiennicze oraz zasoby odzwierciedlające specyfikę bieżącej działalności.

Biblioteka Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej poprzez przystąpienie do Projektu osiągnęła trzy główne cele: wprowadziła tworzone i kupowane zasoby cyfrowe na zintegrowaną platformę ułatwiającą ich przeszukiwanie i wykorzystanie oraz popularyzację, przeprowadziła digitalizację najcenniejszych materiałów, rozbudowała sprzętowo pracownię digitalizacji oraz platformę Biblioteki Cyfrowej UMCS. Udostępnione poprzez multiwyszukiwarkę Primo subskrybowane źródła obejmują:

- 69 180 tytułów zagranicznych czasopism naukowych,
- 44 094 elektroniczne książki,
- 54 pełnotekstowe, faktograficzne bądź bibliograficzne bazy online.

Dobór materiałów do digitalizacji był uwarunkowany takimi kryteriami jak: udostępnienie posiadanych zabytków kultury piśmienniczej do szerokiego odbioru, zabezpieczenie cennych zbiorów przed zniszczeniem, promocja nauki, promocja dorobku UMCS. Wśród wyselekcjonowanych do cyfryzacji materiałów znalazły się obiekty stanowiące dziedzictwo kulturowe i jednocześnie obrazujące przeobrażenia w obszarze nauki. Tak więc do Biblioteki Cyfrowej UMCS wprowadzono m.in.:

- paryskie wydanie wykładów Marii Skłodowskiej-Curie wygłoszonych na Sorbonie (*Radioactivité* z 1935 r.),

- prace naukowe oraz podręczniki z zakresu historii, prawa, literatury, nauk przyrodniczych (np. *Wykład prawa karnego...* Edmunda Krzyskowskiego 1885; *Historia literatury polskiej* Feliksa Bentkowskiego 1814, kompendium Grzegorza Knapskiego o wyrazach łacińskich w celach tłumaczeniowych opracowane w XVII w.),
- książki do nauczania matematyki i gramatyki (*Wiadomości algebryczne* Sebastiana Jana Kante-ga Czochozna 1780).

Wybór książek prawnych został rozwinięty dzięki digitalizacji księgozbioru Jerzego Langroda, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego, który podarował swoje zbiory naszej Uczelni.

Wyselekcjonowano też duży zbiór materiałów poświęconych przeszłości Lublina i Lubelszczyzny. Reprezentują go m.in.:

- *Dyaryusz seymików województwa lubelskiego* z roku 1792,
- *Die Judenstadt von Lublin* Mayera Bałabana wydany w Berlinie w 1919 r. z ilustracjami Karla Richarda Henkera.

Mając na względzie duże zainteresowanie czytelników materiałami sprawozdawczymi, wyselekcjonowano do skanowania przedwojenne spisy miejscowości, osób czy instytucji (*Spis miast, powiatów i gmin; Spis instytucji państwowych RP; Spis nauczycieli...; Sprawozdania ma-*

gistratu miasta Lublina; Sprawozdania Izby Przemysłowo-Handlowej; Spis „przestępców politycznych”... z okresu powstania styczniowego).

Digitalizacja wynikająca z uczestnictwa w Projekcie pozwoliła na powiększenie Biblioteki Cyfrowej UMCS o ponad 10 tys. obiektów, wprowadzono: 353 starodruki, 256 obiektów ikonograficznych, 189 pozycji kartograficznych, 202 tytuły czasopism oraz książki z XIX i początku XX w. zagrożone zniszczeniem ze względu na wykorzystywany w produkcji wydawniczej kwaśny papier. Zbiór wprowadzonych do BC UMCS książek objął: ►

Kolekcja 255 akwrel Konstantego Prószyńskiego ze zbiorów Zakładu Botaniki i Mykologii UMCS

Z kolekcji starodruków Biblioteki Głównej UMCS

Pośmiertne wydanie wykładów wygłoszonych na Sorbonie przez Marię Skłodowską-Curie

Fot. ze zbiorów Biblioteki Głównej UMCS

Praca na skanerze płaskim A3

Fot. ze zbiorów Biblioteki Głównej UMCS

Specjalistyczny skaner do materiałów w formacie A1

podręczniki akademickie, literaturę naukową z zakresu historii, prawa, filozofii, polityki, literaturę piękną, podręczniki szkolne stanowiące materiał do badań historycznych.

Łącznie ze środków pozyskanych w ramach Projektu zeskanowano 853 tys. stron materiałów pochodzących ze zbiorów UMCS, wprowadzono 10 tys. opisów obiektów cyfrowych w standardzie Dublin Core i 3 tys. opisów w formacie MARC 21. Pracownia Digitalizacji Biblioteki Głównej UMCS powiększyła się o: 2 serwery, 5 zestawów komputerowych stacjonarnych i 1 komputer przenośny, specjalistyczny skaner dzielowy A1, 2 skanery płaskie A3, stanowisko do fotografii cyfrowej wyposażone w specjalistyczny stół, aparat cyfrowy i wysokiej klasy oświetlenie. Poprawa wyposażenia pracowni otwiera drogę do dalszego rozwoju Biblioteki Cyfrowej UMCS.

Stanisława Wojnarowicz

Stanowisko do fotografii cyfrowej

DZIECIŃSTWO I STAROŚĆ W HISTORIOGRAFII

W dniach 21–22 maja 2015 r. w Instytucie Historii odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa „Dzieciństwo i starość w historiografii”, zorganizowana przez Zakład Historii Polski Średniowiecznej i Dziejów Gospodarczych.

Procesy demograficzne zachodzące we współczesnym świecie skupiają uwagę naukowców na dwóch grupach wiekowych – dzieciach i osobach starszych, rozpatrywanych przez pryzmat ciągłego spadku dzietności oraz starzenia się społeczeństwa Europy. Wzrost zainteresowania tymi etapami rozwoju człowieka implikuje pytania o ich znaczenie w bliższej i dalszej prze-

szłości. Podstawowym celem konferencji była chęć zdiagnozowania sposobów postrzegania oraz różnych kontekstów dzieciństwa i starości na przestrzeni wieków, począwszy od starożytności aż po koniec XX w. Organizatorzy wyszli z założenia, że dotychczasowe badania nad przywoływanymi kategoriami wiekowymi są na tyle zaawansowane, że można pokusić się o próby podsumowania dorobku historiografii oraz ewentualnego sformułowania nowych problemów badawczych.

Przybyli na konferencję referenci reprezentowali zarówno polskie, jak i zagraniczne ośrodki naukowe, m.in. Ankarę, Białystok, Bydgoszcz, Kielce, Kraków, Lublin, Olsztyn, Opawę, To-

ruń, Warszawę czy Zadar. W czasie obrad dyskutowano nad rolą, miejscem oraz nastawieniem społeczności minionych epok do nieletnich i osób starszych. Przedmiotem zainteresowania byli przedstawiciele tych dwóch kategorii wiekowych wywodzący się z różnych warstw i grup społecznych. Wygłoszone referaty oraz dyskusje skupiały się m.in. na takich zagadnieniach jak: podstawy źródłowe badań nad dziećmi i ludźmi starymi, kwestie związane z instytucjonalizacją opieki nad najmłodszymi i najstarszymi reprezentantami społeczności minionych epok, stan badań nad historią gier i zabawek czy traumatyczne doświadczenia dziecka w czasie II wojny światowej. Ustalenia poczynione w trakcie konferencji zostaną przedstawione szerszemu gronu odbiorców w formie publikacji książkowej. Będą one stanowić doskonały punkt odniesienia dla dalszych, bardziej pogłębionych rozważań i dociekań nad problemami dzieciństwa i starości w przeszłości.

Anna Obara-Pawłowska
Małgorzata Kołacz-Chmiel

MEDIA A WARTOŚCI

Fot. Monika Gabrys-Slawinska

W dniach 20–21 maja 2015 r. w Białej Podlaskiej odbyła się piąta konferencja z cyklu „Media a wartości”, zorganizowana przez Instytut Filologii Polskiej UMCS oraz Podlaską Fundację Wspierania Talentów. Tym razem uwaga badaczy reprezentujących Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Katolicki Uniwersytet Lubelski oraz UMCS koncentrowała się wokół sposobów funkcjonowania człowieka zarówno w mediach dawnych, jak i współczesnych. Nasz Uniwersytet reprezentowali: dr Bartłomiej Maliszewski, mgr Ewa Bulisz, mgr Katarzyna Gileta-Kłępka, mgr Monika Wasilonek, mgr Michał Okseniuk, mgr Damian Gocół, Katarzyna Pilipiuk, Joanna Jastrzębska, Andżelika Kolebuk.

Naukowcy dyskutowali o sposobie wpisywania w przekaz medialny człowieka (np. w akcjach społecznościowych, programach typu *talent show*), o strategiach informacyjno-deskrypcyjnych dostosowywanych do konkretnych ludzi czy grup (np. manipulacja informacją w III Rzeszy, metafory opisujące rosyjską demokrację, współczesne przesuwanie czasu wchodzenia w dorosłość), o konsumpcjonizmie. Kształtowane przez słowo i obraz wizje jednostki, wpływające na wyobrażenia, upodobania, preferencje odbiorców, pozwoliły zdiagnozować proponowany przez media system aksjologiczny. Konferencja połączyła badaczy zajmujących się różnymi dyscyplinami naukowymi, dzięki tej interdyscyplinarności towarzyszące obradom dyskusje były wspaniałą okazją do podzielenia się doświadczeniami oraz zdobycia nowej wiedzy.

MGS

Fot. Monika Gabrys-Slawinska

Fot. Michał Caban

Uczestnicy konferencji

WSPÓŁCZESNE PROBLEMY RACHUNKOWOŚCI W POLSCE I NA UKRAINIE

W dniach 21–22 maja 2015 r. na Wydziale Ekonomicznym odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa, zorganizowana przez Zakład Rachunkowości UMCS, Katedrę Rachunkowości i Analizy Narodowego Uniwersytetu „Politechnika Lwowska” oraz Katedrę Rachunkowości i Audytu Narodowego Uniwersytetu Gospodarki Wodnej i Wykorzystania Zasobów Naturalnych w Równem pt. „Współczesne problemy rachunkowości w Polsce i na Ukrainie”.

Konferencja odbyła się w ramach obchodów jubileuszu 50-lecia Wydziału Ekonomicznego, a obok pracowników naukowych współpracujących od czterech lat wspomnianych uczelni, uczestniczyli w niej także studenci studiów doktoranckich. Na konferencję zgłoszono 25 referatów naukowych poświęconych najważniejszym problemom rachunkowości w sąsiadujących ze sobą krajach. W pierwszym dniu odbywała się prezentacja referatów naukowych, zaś w drugim, w ramach obrad plenarnych, dyskutowano nad problemami teoretyczno-metodycznymi współczesnej rachunkowości, koncentrując uwagę przede wszystkim na porównaniu aktualnego stanu

i perspektyw rozwoju rachunkowości w Polsce i na Ukrainie.

Konferencja stanowiła doskonałą okazję do wymiany poglądów na temat różnych zagadnień z zakresu rachunkowości i stanowiła ważny etap wieloletniej współpracy pomiędzy zaprzyjaźnionymi jednostkami dydaktyczno-naukowymi, obejmującej m.in. wspólną organizację konferencji naukowych, przygotowanie publikacji naukowych, wymianę studentów kształconych na kierunkach związanych z finansami i rachunkowością. Efektem konferencji będzie przygotowywana już piąta monografia naukowa prezentująca specjalistyczne zagadnienia z dziedziny rachunkowości w Polsce i na Ukrainie.

Janusz Narkiewicz

W dniach 13–16 maja 2015 r. Zakład Studiów Amerykanistycznych UMCS zorganizował międzynarodową konferencję naukową pt. „Porażeni słowem. Amerykańscy artyści jako czytelnicy, pisarze i intelektualiści” („Wordstruck: American Artists as Readers, Writers and Literati”).

Uczestnicy konferencji

Fot. Natalia Dziewięcka

Pomysł przygotowania przez lubelskich amerykanistów konferencji o malarzach amerykańskich zrodził się w 2006 r., kiedy kierownik Zakładu, prof. Jerzy Kutnik, został zaproszony przez Międzynarodowe Centrum Sztuki w Krakowie do napisania recenzji wystawy „Twarze Ameryki. Portety z kolekcji Terra Foundation for American Art” (tekst ukazał się w pierwszym numerze lubelskiego „Akcentu” w 2006 r.). Profesor Kutnik poznał wtedy przedstawicielkę europejskiego oddziału chicagowskiej fundacji Terra w Paryżu, dr Ewę Bobrowską, która zaproponowała współpracę akademicką. Założona przez amerykańskiego milionera Daniela J. Terrę fundacja jest najważniejszą w Ameryce prywatną instytucją zajmującą się promocją sztuki amerykańskiej w świecie. Oprócz udostępniania własnych niezwykle cennych zbiorów amerykańskiego malarstwa, od czasów najdawniejszych po współczesne, finansuje również bada-

WORDSTRUCK: AMERICAN ARTISTS AS READERS, WRITERS AND LITERATI

nia naukowe i edukacyjne zarówno w Stanach Zjednoczonych, jak i za granicą, prowadząc w Paryżu centrum badawcze i ośrodek twórczy w Giverny.

Bezpośrednim impulsem do zainicjowania wspólnego przedsięwzięcia było zwycięstwo asystentki profesora, dr Edyty Frelik, w międzynarodowym konkursie, organizowanym co roku przez waszyngtońskie Muzeum Sztuki Amerykańskiej, na najlepszy esej o sztuce amerykańskiej napisany przez badacza spoza Stanów Zjednoczonych. Nagroda jest przyzna-

wana przez międzynarodowe jury działające pod auspicjami Smithsonian Institution, do której należą największe muzea amerykańskiej stolicy. Prestiżowe wyróżnienie, po raz pierwszy przyznane akademikowi spoza Europy Zachodniej, zostało wręczone zwycięzcy w Waszyngtonie, dokąd została zaproszona z referatem, który przedstawiła w działającym przy Smithsonian Museum of American Art, największej tego typu instytucji na świecie. Bezpośrednim efektem zwycięstwa w konkursie była publikacja eseju dr Frelik w najbardziej renomowanym piśmie poświęconym sztuce amerykańskiej, wydawanym w Waszyngtonie kwartalniku „American Art” (nr 3/2014). Równie ważne okazało się wrażenie, jakie jej osiągnięcie zrobiło na sponsorze konkursu, którym jest właśnie fundacja Terra. Za pośrednictwem dr Bobrowskiej nadeszła propozycja, by Zakład Studiów Amerykanistycznych złożył do Terry wniosek o grant na organizację międzynarodowej konferencji naukowej. Już samo zaproszenie stanowiło mocny wyraz uznania dla

Fot. Izabella Kimak

Otwarcie konferencji. Od lewej: Prof. Ryszard Dębicki i Jerzy Kutnik

Fot. Natalia Dziewięcka

Okrągły stół

nowatorskich badań prowadzonych od lat przez prof. Kutnika i dr Frelik, którzy jako jedni z niewielu europejskich amerykańistów zajmują się sztuką, łącząc podejście właściwe historykom sztuki z perspektywą literaturoznawczą. Uznanie Terry zostało mocno potwierdzone, kiedy złożony przez lubelski zespół wniosek uzyskał pełną akceptację komisji grantowej, która przyznała dotację w wysokości 25 tysięcy dolarów, nie tylko bezprecedensową w historii tego typu projektów realizowanych w UMCS, ale też najwyższą z możliwych, jaką fundacja w ogóle może przyznać na taki cel. I tak najwyższe uznanie stało się największym wyzwaniem.

Prof. Kutnik i dr Frelik nie mieli żadnego problemu z przekonaniem władz Uczelni i Wydziału, że nadarza się niepowtarzalna okazja zaprezentowania UMCS jako godnego partnera amerykańskiej fundacji, która do tej pory finansowała przedsięwzięcia naukowe tylko na zachód od Polski. Prof. Ryszard Dębicki, Prorektor UMCS ds. Badań Naukowych i Współpracy Międzynarodowej UMCS oraz prof. Robert Litwiński, Dziekan Wydziału Humanistycznego zadeklarowali wsparcie finansowe i logistyczne. Jako wkład własny do umowy z Terrą Uczelnia wniosła pokrycie kosztów wynajęcia pomieszczeń w Inkubatorze Medialno-Artystycznym UMCS i zapewnienia pełnej obsługi technicznej, włącznie z realizacją nagrań wideo wszystkich konferencyjnych prezentacji i wydarzeń towarzyszących oraz obsługę strony internetowej.

Oferta UMCS miała dla Terry kluczowe znaczenie, bowiem z charakteru misji tej organizacji wynika zapewnienie jak najszerszych możliwości upowszechniania finansowanych przez fundację przedsięwzięć. Wybór Inkubatora okazał się strzałem w dziesiątkę, podobnie jak założenie graficznie czytelnej i atrakcyjnej własnej strony internetowej oraz profilu na Facebooku. W pełni profesjonalna i perfekcyjna obsługa medialna konferencji okazała się jednym z jej najważniejszych walo-

rów w oczach uczestników, wśród których były również dwie przedstawicielki fundacji – dr Bobrowska oraz dr Veerle Thielemans, kierującą programami akademickimi w paryskim biurze fundacji. Zaimponowała infrastruktura odremontowanej Chatki Żaka, najnowocześniejszy sprzęt do realizacji imprez na żywo i ich dokumentacji audio-wizualnej, a także estetyka i wygodność samego miejsca obrad – sali widowiskowej Inkubatora. Równie mocne wrażenie zrobiła niezwykle oprawa plastyczna, którą zapewnili artyści z Instytutu Sztuk Pięknych UMCS. Z inicjatywy prof. Sławomira Tomana, wspartej przez Dziekana Wydziału Artystycznego, prof. Artura Popka oraz Dyrektora Instytutu, prof. Krzysztofa Szymanowicza w foyer Inkubatora zorganizowano wystawę prac plastycznych twórców związanych z Wydziałem. Wystawa zatytułowana „Feedback” (czyli sprzężenia zwrotne) znakomicie nawiązała do będącej przedmiotem obrad sztuki amerykańskiej, udowadniając, że lubelscy malarze reprezentują światowy poziom.

Sama oprawa i obsługa konferencji nie miałyby jednak większego znaczenia, gdyby nie jeszcze bardziej imponująca jej ranga naukowa. Otrzymane z Chicago fundusze pozwoliły organizatorom sprowadzić do Lublina jako specjalnych gości sześcioro wybitnych specjalistów z najbardziej renomowanych instytu-

cji naukowo-badawczych w Europie i USA. Konferencję otworzył wykładem plenarnym senior europejskich amerykańistów, prof. Heinz Ickstadt z Wolnego Uniwersytetu Berlińskiego, od wielu lat wielki przyjaciel Polski i mentor wielu polskich badaczy zajmujących się literaturą i kulturą amerykańską. Kolejne sesje rozpo- ▶

Fot. Natalia Dziewięcka

Od lewej: Andrew Hemingway i Heinz Ickstadt

Fot. Natalia Dziewięcka

Od lewej: Liza Kirwin, Erika Doss, Mimi Gross

Fot. Natalia Dziewięcka

Od lewej: Carolyn Stuart, Jerzy Kutnik, James Finch

Fot. Izabella Kimak

Robert Westerfelhaus

Fot. Natalia Dziwiewicka

Liza Kirwin czynąły się również od wykładów plenarnych prezentowanych przez zaproszonych gości. Byli wśród nich: dr Liza Kirwin, wicedyrektor waszyngtońskiego Archiwum Sztuki Amerykańskiej, prof. Erika Doss, historyk sztuki z Uniwersytetu Notre Dame w Illinois, będąca obecnie jedną z najbardziej „rozchwytywanych” specjalistek od dwudziestowiecznej sztuki amerykańskiej, prof. Andrew Hemingway z University College w Londynie, autor fascynujących opracowań na temat lewicowych środowisk artystycznych w USA w okresie międzywojennym, prof. Derrick Cartwright, akademik-muzealnik, który kierował m.in. Muzeum Sztuki w Seattle oraz założonym przez Terrę w Giverny Muzeum Sztuki Amerykańskiej, oraz prof. Robert Westerfelhaus z College of Charleston, jednej z najstarszych amerykańskich uczelni. Rola prof. Westerfelhauza była szczególna – oprócz prezentacji odczytu plenarnego był on również członkiem trzyosobowego komitetu organizacyjnego konferencji. Z Lublinem związany jest bowiem od siedmiu lat, tj. od czasu, kiedy w UMCS spędził rok jako stypendysta Fulbrighta, prowadząc zajęcia z kultury amerykańskiej dla studentów anglistyki. Od tego czasu blisko współpracuje z prof. Kutnikiem i dr Frelik, a ukoronowaniem tej współpracy stała się właśnie organizacja konferencji „Wordstruck”. Oprócz specjalnie zaproszonych gości, do Lublina przyjechali amerykańscy z kilku innych polskich uczelni oraz ośrodków akademickich

Fot. Natalia Dziwiewicka

w Europie i Ameryce – łącznie blisko 30 osób z Ukrainy, Słowacji, Grecji, Włoch, Austrii, Niemiec, Francji, Anglii, Kanady i Stanów Zjednoczonych. W ciągu czterech dni zaprezentowano oprócz sześciu wykładów plenarnych 26 referatów, a konferencję zamknęła dyskusja „okrągłego stołu”, którą poprowadziła Mimi Gross, wyjątkowy gość – nowojorska artystka, która przysłuchując się obradom, sporządziła portrety wszystkich uczestników. Są one szczególną ozdobą strony internetowej konferencji – www.wordstruck2015.umcs.lublin.pl – na której zamieszczona została również bogata dokumentacja fotograficzna oraz nagrania wideo ze wszystkich sesji (dostępne jako linki do portalu Youtube). Konferencja była relacjonowana przez

Sukces organizacyjny i medialny jest pochodną wysokiego poziomu lubelskiej amerykanistyki, której uznanie w świecie stale rośnie dzięki prowadzonym tu badaniom i podejmowanym inicjatywom. Pieczęć jakości fundacji Terry niewątpliwie przyczyni się do utrwalenia tego uznania. W czasie oficjalnych i kuliuarowych rozmów większość uczestników wyraziła nadzieję, że obecność Terry w Polsce będzie zjawiskiem trwałym i zaowocuje organizacją cyklicznych przedsięwzięć, dla których konferencja „Wordstruck” będzie punktem odniesienia jako wzór. Dla zespołu Zakładu Studiów Amerykanistycznych otwierają się nowe perspektywy współpracy.

Jerzy Kutnik

Fot. Maciej Przysucha

Wernisaż wystawy „Feedback

O KULTURZE ŁUŻYCKIEJ – PO RAZ KOLEJNY W UMCS

Kultura łużycka na wschód od Wisły, a zwłaszcza w Polsce środkowowschodniej jest zespołem ciągle słabo rozpoznanym. Pragnąc to zmienić, badacze z Zakładu Epoki Brązu i Wczesnego Żelaza w Instytucie Archeologii UMCS w Lublinie – dr hab. Elżbieta M. Kłosińska, dr hab. Halina Taras oraz dr Sylwester Sadowski – podjęli się organizacji spotkań naukowych poświęconych problematyce tej kultury. Cykl został zatytułowany „Epoka brązu i wczesna epoka żelaza we wschodniej Polsce”. Pierwsze spotkanie odbyło się w roku ubiegłym i poświęcone było metalurgii, a jego szczególną atrakcją stała się prezentacja oryginalnych skarbów przedmiotów brązowych odkrytych ostatnio na Lubelszczyźnie.

Drugie spotkanie zostało zorganizowane 16 marca 2015 r. i poświęcono je tym razem innej dziedzinie wytwórczości przydomowej, a mianowicie obróbce gliny. Szeroko pojęty temat „Wytwórczość ceramiczna ludności kultury łużyckiej – miejscowe wzory i obce inspiracje” pozwolił na podjęcie wielu dyskusyjnych problemów, zarówno w wystąpieniach prelegentów, jak i w podsumowującej obrady dyskusji.

Na tle źródeł, które bada archeologia, zabytki gliniane – pod względem liczebności i zróżnicowania formalnego – znajdują się zdecydowanie na pierwszym miejscu. Po każdym sezonie wykopaliskowym takich materiałów przybywa, powiększa się również lista problemów badawczych związanych z dawną wytwórczością ceramiczną. Ludność kultury łużyckiej z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza pozostawiła po sobie ogromną liczbę artefaktów glinianych, z których lwią część wywodzi się z cmentarzysk. Urny i przystawki, a także unikatowa plastyka figuralna, pomimo wielowiekowych procesów podopiecznych, są stosunkowo dobrze za-

chowane, stanowiąc dobrą podstawę do elementarnych i specjalistycznych badań oraz do formułowania hipotez.

Obrady otworzyło obszernie wystąpienie dr hab. Elżbiety M. Kłosińskiej pt. „Wytwórczość ceramiczna w kulturze łużyckiej na Lubelszczyźnie”, które nie tylko uporządkowało dotychczasową wiedzę na temat lokalnej obróbki gliny w epoce brązu i we wczesnej epoce żelaza, ale też otworzyło nowe obszary do badań nad tą dziedziną wytwórczości. Przedstawiona została klasyfikacja morfologiczna naczyń oraz technik, w jakich były one ornamentowane. Po raz pierwszy zaprezentowano całociowy schemat zmienności stylistyczno-chronologicznej łużyckich źródeł ceramicznych dla terenów Lubelszczyzny, zwracając przy tym

uwagę na obce inspiracje w tej dziedzinie, wywodzące się spoza łuku Karpat czy ze wschodniej Europy. Przedstawiony został też m.in. proces powstawania wyrobu glinianego, rozważono tożsamość garncarza oraz rangę garncarstwa jako podstawowej gałęzi wytwórczości przydomowej. W tym kontekście szczególnie interesującym problemem staje się postrzeganie garncarza jako stwórcy – kreatora, a jego wytworów jako narzędzi do komunikowania się ludzi.

Kolejny prelegent, mgr Józef Niedźwiedz z pracowni Profil z Zamościa, od wielu lat badający osadnictwo pradziejowe w Kotlinie Zamojskiej, na Roztoczu oraz innych południowo-wschodnich rubieżach Lubelszczyzny, zaprezentował nowe, nieznane wcześniej znaleziska z młodszych odcinków epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, odkryte na tych terenach. W konkluzji wystąpienia pt. „Ceramika naczyniowa kultury pomorskiej w Kotlinie Zamojskiej” podkreślał, że preferencje osadnicze ludności ►

Wizualizacja
procesu lepienia
i zdobienia naczyń

Rys. E. M. Kłosińska, T. Demidziuk

kultury łużyckiej były zasadniczo odmienne w stosunku do następującej po niej kultury pomorskiej.

Wnikliwa analiza źródeł ceramicznych z jednego z wielkich cmentarzysk ciepłopalnych położonych na wschód od Wisły pozwoliła na niezwykle interesujące wnioski. Zawarła je w swoim wystąpieniu pt. „Cmentarzysko kultury łużyckiej w Maciejowicach, pow. garwoliński – badania specjalistyczne ceramiki jako źródło poznania nie tylko ceramiki” dr Małgorzata Mogielnicka-Urban z Instytutu Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie. Badaczka dowiodła, iż nawet dziś analizy prowadzone pod kątem wykrycia określonych pierwiastków we wnętrzu naczyń grobowych dają możliwość stwierdzenia obecności pokarmów składanych zmarłym na wędrowną w zaświaty.

Dr Marcin Ignaczak z Instytutu Archeologii Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu przedstawił szeroką panoramę znalezisk ceramicznych z wczesnej epoki żelaza i początków okresu lateńskiego w obszernym referacie pt. „Problem genezy ceramiki podkrawędnie perforowanej na obszarze Nizy Polskiego w świetle kontaktów ze społecznościami kultur lasostepu pontyjskiego”. Jego badania potwierdziły funkcjonujące w naukowym obiegu poglądy o wschodniej genezie pewnych form ceramicznych i motywów zdobniczych. W obszernym zbiorze naczyń pochodzących z archeologicznych stanowisk wschodniej Europy oraz obszarów środkowej i wschodniej Polski szcze-

gólną uwagę przyciągają workowate garnki zdobione pod krawędzią systemem otworków i niewielkich guzków, tzw. perełek (żemczużin).

Dwa kolejne wystąpienia poświęcone zostały wyrobom glinianym tarnobrzeskiej kultury łużyckiej i są one warte szczególnej uwagi ze względu na nowe spojrzenie na źródła dawno już rozpoznane i funkcjonujące w naukowym obiegu.

Dr Katarzyna Trybała-Zawiślak z Instytutu Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego, w referacie pt. „Wybrane aspekty badań nad ceramiką tarnobrzeskiej kultury łużyckiej”, powróciła do bogatych materiałów z wielkiego cmentarzyska ciepłopalnego w Kosinie, stan. II, na Powiślu Lubelskim. Rozważania dotyczące ceramiki naczyniowej z tego stanowiska posłużyły do podjęcia próby analizy planigraficznej nekropolii. Naczynia omówiono w kontekście ich ramowej chronologii, typologii, a także w aspekcie zarejestrowanych układów stratygraficznych współwystępowania poszczególnych elementów w zespołach grobowych. Analiza wydzielonych grup inwentarzy (groby z naczyniami wykonanymi w tzw. stylistyce nadsańskiej, groby o wschodnich nawiązaniach, groby z naczyniami w typie „ogólnolużyckim” oraz inwentarze z naczyniami garnkowatymi) pozwoliła nie tylko na wskazanie chronologii i przedziału użytkowania poszczególnych skupisk grobów, ale też na rekonstrukcję rozwoju przestrzennego cmentarzyska.

Prof. dr hab. Sylwester Czopek z Instytutu Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego na przykładzie tarnobrzeskiej kultury łużyckiej z południowo-wschodniej Polski sformułował kilka uwag o rysujących się aktualnie problemach badawczych związanych z ceramiką. W wystąpieniu pt. „Chronologia – funkcja – znaczenie. Kilka uwag o dyskusyjnych problemach związanych z ceramiką tarnobrzeskiej kultury łużyckiej” zwrócił uwagę na podziały typologiczno-chronologiczne, których rozumienie powinno być obecnie inne niż dawniej, na co wskazują coraz liczniejsze serie datowań absolutnych. Podjął także problem różnic między ceramiką znaną z cmentarzysk i osad, wskazując na rozbieżności formalne i ich chronologiczne konsekwencje. Badacz podał przykłady wykorzystania ceramiki dla rekonstrukcji mikrostruktur społecznych w odniesieniu do materiałów funeralnych i osadowych.

Ostatnie wystąpienie pt. „Ceramika kultury łużyckiej w ujęciu biografii rzeczy. W poszukiwaniu człowieka” przygotowała mgr Katarzyna Solarska, doktorantka Instytutu Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego, zatrudniona w radomskiej placówce Instytutu Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie. Badaczka wyraziła przypuszczenie, że krytyka antropocentryzmu oraz tęsknota za tym, co rzeczywiste, doprowadzi-

Gliniana figurka jeźdźcy na koniu z cmentarzyska ciepłopalnego w Topornicy

Fot. P. Maciuk

Wybrane popielnice i przystawki z cmentarzyska ciepłopalnego w Wieprzcu

Fot. M. Piotrowski

ły do pojawienia się w humanistyce w końcu lat 90. XX w. tendencji określanej jako „powrót do rzeczy”, „zwrot ku materialności” czy „biografia rzeczy”. Ciężar pytań stawianych o status pozostałości po przeszłości, o relacje między rzeczami a ludźmi oraz między samymi rzeczami przeniesiono z podmiotu na przedmiot. Na bazie kilku kontekstów ceramiki ludności kultury łużyckiej autorka zilustrowała zastosowanie tej tendencji teoretycznej w badaniach nad społecznościami przeszłości.

W spotkaniu wzięło udział blisko 50 osób. Dopisali Goście spoza Lublina i regionu, reprezentujący znaczące placówki archeologiczne w ośrodkach uniwersyteckich, PAN oraz muzealnych całego kraju. Oprócz wcześniej wymienionych, gościliśmy także prof. dr. hab. Wojciecha Blajera z Instytutu Archeologii UJ, dr Dagmarę Łaciak z Instytutu Prahistorii UAM w Poznaniu, dr Joannę Urban z Instytutu Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie, mgr. Bartłomieja Kaczyńskiego z Warszawy, mgr. Mirosławę Andrzejowską, mgr. Annę Drzewicz i mgr. Łukasza Kaczmarka z Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie, mgr. Błażeja Muzolfa z Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi

i mgr. Teresę Mazurek z Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Ambroziewicza w Chełmie. Swoją obecnością zaszczytili nas również przedstawiciele urzędów konserwatorskich – mgr Ewa Banasiewicz-Szykuła z WUOZ w Lublinie, prywatnych archeologicznych firm badawczych, doktoranci, liczna grupa pracowników Instytutu Archeologii UMCS i studentów archeologii UMCS.

Obradom towarzyszyła choć niewielka, to interesująca ekspozycja ceramiki pochodzącej z najważniejszych w regionie stanowisk archeologicznych epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, głównie kultury łużyckiej. Dzięki uprzejmości mgr Marty Polańskiej, mgr Marty Stasiak-Cyran i mgr. Michała Drewniaka, pracowników Działu Archeologii Muzeum Lubelskiego w Lublinie mogliśmy oglądać naczynia i drobne gliniane formy figuralne z cmentarzysk

Fot. P. Maciuk

w Topornicy, Wołkowianach, Bliśkowicach i Krupach, a materiały ze spektakularnych odkryć w Lublinie – Jakubowicach Murowanych udostępniła nam mgr Urszula Kurzątkowska z Instytutu Archeologii UMCS.

Spotkanie naukowe odbyło się w Sali Rady Wydziału Humanistycznego UMCS dzięki przychylności Dziekana dr. hab. Roberta Litwińskiego, prof. nadzw. Pragniemy kontynuować nasze seminaria w kolejnych latach w podobnej formule. Najbliższe poświęcone będzie obrządkowi pogrzebowemu i kulturze symbolicznej.

Elżbieta Małgorzata Kłosińska

Ceramika podkrawędnie perforowana z grobu ciałopalnego w Bliśkowicach

Fot. Anna Nowicka-Struska

Uczestnicy konferencji z członkami zespołu muzyki i tańca dawnego „Belriguardo” w krużgankach klasztoru oo. Dominikanów w Lublinie

W dniach 27–28 maja 2015 r. w Lublinie odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa o charakterze interdyscyplinarnym pt. „Memuarystyka w dawnej Polsce”, zorganizowana przez Zakład Literatury Dawnej Uniwersytetu Pedagogicznego

MEMUARYSTYKA

im. KEN w Krakowie i Zakład Literatury Staropolskiej IFP UMCS. W sesji poświęconej ważnej części dziedzictwa kultury dawnej (literatura dokumentu osobistego, pamiętnikarstwo) udział wzięli badacze z ośrodków krajowych (Warszawa, Kraków, Poznań, Katowice, Opole) oraz zagranicznych (Wilno, Fryburg Szwajcarski).

Konferencja obfitowała w referaty o źródłowych odkryciach; zaprezentowano przy tym nowe metody badania ego-dokumentów. Spotkanie zorganizowano w Bazylice oo. Dominikanów w Lublinie przy ul. Złotej 9, dzięki życzliwemu wsparciu przeora o. Grzegorza Kłuzza. Artystycznym dopełnieniem konferencji był występ zespołu muzyki i tańca dawnego „Belriguardo” w krużgankach klasztornych. Patronat naukowy nad przedsięwzięciem objęli: Prezydent Miasta Lublina Krzysztof Żuk, Rektor Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN prof. dr hab. Michał Śliwa, Rektor UMCS prof. dr hab. Stanisław Michałowski.

Tomasz Lawenda

XXXI MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA „BADANIA ARCHEOLOGICZNE W POLSCE ŚRODKOWOSCHODNIEJ, ZACHODNIEJ BIAŁORUSI I UKRAINIE W ROKU 2014”

W dniach 25–26 marca 2015 r. specjaliści z kraju i zagranicy spotkali się na konferencji „Badania archeologiczne w Polsce środkowowschodniej, zachodniej Białorusi i Ukrainie w roku 2014”, zorganizowanej przez Instytut Archeologii UMCS i Muzeum Lubelskie w Lublinie. Tegoroczna XXXI edycja wpisała się w jubileusz 70-lecia powołania Katedry Prehistorii Polski na UMCS, a tym samym inauguracji studiów archeologicznych w naszym mieście.

referaty. Prof. dr hab. Stefan K. Kozłowski z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie przedstawił bardzo nowatorskie podejście do problemu *pucharyzacji* polskiego mezolitu i późnych kultur wstęgowych. Przez wiele lat był on pracownikiem Instytutu Archeologii UMCS. W niezwykle ciekawy i obrazowy sposób prowadził wykłady kursowe z paleolitu i mezolitu, wypromował również liczną grupę magistrów. Drugi referat przygotował dr Paweł Jarosz z Ośrodka Archeologii Gór i Wyżyn Instytutu Archeologii i Etnologii PAN w Krakowie. Było to obszerne i bogato ilustrowane omówienie kultury ceramiki sznurowej w strefie karpackiej.

Program konferencji obejmował 60 referatów przygotowanych przez 95 autorów i aby mógł być zrealizowany, spotkania toczyły się przez większość czasu równolegle

Wobecnej, rozszerzonej formule spotkanie odbyło się już po raz piąty. Obrady prowadzono na Zamku Lubelskim w dwóch reprezentacyjnych Galeriach Malarstwa Polskiego.

Zebranych powitała Zastępca Dyrektora Muzeum Lubelskiego mgr Jolanta Żuk-Orysiak, zaś w imieniu ścisłego grona organizatorów mgr Marta Polańska, Kierownik Działu Archeologii Muzeum Lubelskiego oraz dr hab. Anna Zakościelna z Instytutu Archeologii. Władze Uniwersytetu reprezentowała Prorektor ds. Studentów prof. sztuk muz. Urszula Bobryk, a Wydziału Humanistycznego – Dziekan dr hab. Robert Litwiński, prof. nadzw. W uroczystości otwarcia konferencji wziął również udział przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego, Zastępca Dyrektora Departamentu Kultury, Edukacji i Sportu Andrzej Miskur. Wojewoda Lubelski Wojciech

Wilk w wystosowanym do organizatorów piśmie gratulował przedsięwzięcia oraz przekazał wyrazy szacunku i uznania wszystkim jej uczestnikom.

Obrady rozpoczęła plenarna sesja, na której zaprezentowano dwa

Zastępca Dyrektora Muzeum Lubelskiego mgr Jolanta Żuk-Orysiak i Dziekan Wydziału Humanistycznego dr hab. Robert Litwiński, prof. nadzw. podczas otwarcia konferencji

Fot. P. Maciuk

Fot. M. DREWIAK

Prof. dr hab. Stefan K. Kozłowski w trakcie dyskusji

w dwóch sekcjach: pradziejowej i historycznej. Ponadto, na odrębnej sesji posterowej zaprezentowano krótkie komunikaty z badań w formie 32 barwnych plakatów naukowych, które opracowało 57 autorów.

Dwudniowym obradom w poszczególnych sekcjach przewodniczyli profesorowie: Aleksander Kośko (UAM w Poznaniu), Stefan K. Kozłowski (UKSW w Warszawie), Andrzej Kokowski (UMCS), dr hab. Piotr Włodarczyk (IAiE PAN Kraków), dr hab. Marek Nowak (UJ), dr hab. Marcin Wołoszyn (Uniwersytet Rzeszowski), dr hab. Elżbieta Kłosińska oraz dr hab. Halina Taras (UMCS), dr Jacek Andrzejowski (Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie), dr Nikola Krywalcewicz (Narodowa Akademia Nauk Białorusi, Mińsk), dr Aleksander Baszkow (Uniwersytet w Brześciu), dr Jurij Łukomskij (Politechnika Lwowska).

Gościliśmy liczne grono badaczy z Białorusi, Rosji i Ukrainy (z Brześcia, Charkowa, Mińska, Kijowa, Lwowa, Mikołajewa, Mościsk, Sankt Petersburga, Tarnopola i Zbaraża). Wyniki badań przedstawione zostały przez reprezentantów 63 polskich i zagranicznych instytucji: placówek naukowych, muzeów, ośrodków konserwatorskich, usługowych firm archeologicznych. Podobnie jak w ostatnich latach, także w XXXI konferencji aktywny udział brali naukowcy innych specjalności, których badania uzupełniają wiedzę z zakresu archeologii. Znakomite rezultaty przynosi obecnie współpraca archeologów m.in. z takimi podmiotami

jak: Katedra Medycyny Sądowej oraz Klinika Rehabilitacji Narządu Żucia Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu, Katedra Anatomii Patologicznej Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie czy Zakład Inżynierii Wirtualnej Politechniki Poznańskiej.

Zaprezentowano wyniki najnowszych prac terenowych: badań wykopaliskowych, powierzchniowych, prospekcji geomagnetycznych czy wykorzystujących lotniczy skaning laserowy i inne współczesne techniki obrazowania. Zreferowane zostały rezultaty studiów z zakresu archeologii eksperymentalnej, podsumowano też wieloetapowe projekty badawcze. Nie zabrakło oczywiście gorących dyskusji, kontynuowanych w przerwach pomiędzy sesjami.

Od pięciu lat profesjonalną oprawę graficzną wydawnictw konferencyjnych przygotowują Marta Polańska i Elżbieta Jachacz z Muzeum Lubelskiego. W tegorocznych projektach wykorzystano zdjęcie terenowe niezwykle interesującego grobu niszowego kultury złockiej w Kleczanowie (pow. sandomierski) oraz pochodzące z niego zabytki – kościane tarczki i kubek zdobiony odciskaniem sznurem. Prace wykopaliskowe na tym stanowisku przeprowadził dr Marek Florek z Zakładu Archeologii Wczesnośredniowiecznej IA UMCS oraz absolwentka IA UMCS mgr Monika Bajka, obecnie pracownik Muzeum Okręgowego w Sandomierzu. Rysunek kubka stał się tegorocznym graficznym motywem przewodnim zdobiącym też okolicznościowy stempel.

Wzorem lat ubiegłych już w dniu otwarcia konferencji udostępniono uczestnikom publikację zawierającą abstrakty 80 wystąpień. Redakcja naukowa całości oraz tłumaczenia z języka rosyjskiego i ukraińskiego są dziełem dr hab. A. Zakościelnej, zaś streszczenia w języku białoruskim przełożył na język polski mgr Witali Aszejczyk (Narodowa Akademia Nauk Białorusi, Mińsk).

Podsumowując spotkanie przygotowane wspólnym wysiłkiem dwóch instytucji, reprezentujące organizatorów – Anna Zakościelna i Marta

Polańska – podkreśliły rosnącą rangę lubelskiego forum oraz jego międzynarodowy i interdyscyplinarny charakter. Podziękowaniom kierowanym do wszystkich uczestników i osób zaangażowanych w realizację przedsięwzięcia towarzyszyły życzenia sukcesów badawczych i serdeczne zaproszenie do Lublina na XXXII konferencję w 2016 r.

Wydarzenie mogło się odbyć dzięki wsparciu finansowemu i życzliwości Dyrektora Muzeum Lubelskiego dr Katarzyny Mieczkowskiej-Czeraniak oraz Prorektora UMCS ds. Badań Naukowych i Współpracy Międzynarodowej prof. dr. hab. Ryszarda Dębickiego. Dziękujemy również za wieloletnią przychylność dla naszych poczynąń Dziekanowi Wydziału Humanistycznego dr. hab. Robertowi Litwińskiemu, prof. nadzw. i Dyrektorowi Centrum Promocji UMCS mgr. Marcinowi Gołębiowskiemu. Wspomogli nas także studenci archeologii oraz pracownicy Działu Administracji Muzeum Lubelskiego.

Marta Polańska (ML w Lublinie)
Dorota Tymczak (IA UMCS)

Fot. M. DREWIAK

Sesja posterowa

Fot. P. MACIUK

Widok na salę obrad podczas uroczystego otwarcia konferencji

Fot. Krzysztof Trojnar

Prof. T. Pękała z zespołem Teatru Witkacego podczas uroczystego wręczenia książki pod jej redakcją *Witkacy w kontekstach. S. I. Witkiewicz a kryzys metafizyki*

TEATR, TEATRALIZACJA, PERFORMATYWNOŚĆ

W dniach 28–31 maja 2015 r. w Zakopanem odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa „Teatr, teatralizacja, performatywność”, zorganizowana przez Zakład Estetyki Wydziału Filozofii i Socjologii UMCS. Była to już trzecia konferencja w rozpoczętym przez prof. Teresę Pękałą w 2009 r. cyklu poświęconym filozoficznym kontekstom twórczości Stanisława Ignacego Witkiewicza. Tym razem organizatorzy zaproponowali nieco szerszą tematykę, obejmującą zagadnienia miejsca teatru i zjawiska teatralizacji w procesach życia społecznego.

W wydarzeniu towarzyszyła uroczysta promocja książki pod red. prof. Teresy Pękały *Witkacy w kontekstach. Stanisław Ignacy Witkiewicz a kryzys metafizyki* (Wydawnictwo UMCS 2015), która odbyła się w Teatrze im. S. I. Witkacego. Częścią spotkania promocyjnego była dyskusja poprowadzona przez redaktorkę książki i dyrektora teatru Andrzeja Dziuka dotycząca odpowiedzialności i roli społecznej artystów i intelektualistów.

W czterodniowych obradach udział wzięli badacze z 12 ośrodków akademickich, dwóch instytucji kultury i Teatru Witkacego. Łącznie wygłoszono i dyskutowano 31 referatów. Punktem wyjścia konfe-

rencji było założenie, że mamy dziś do czynienia z przeniesieniem kategorii performatywności z badań nad teatrem i sztuką *performance* nie tylko na inne obszary sztuki, ale także na całą dziedzinę kultury. *Performance* bowiem już dawno przestał być kojarzony tylko i wyłącznie z działaniami czysto teatralnymi. Dostrzegany jest w polityce, mediach, popkulturze oraz w codziennych praktykach życia społecznego, przejawiających się m.in. w rytuałach, demonstracjach, manifestacjach. Zamierzeniem pomysłodawców konferencji było podjęcie próby rekonstrukcji drogi, jaką przebyła kategoria performatywności od kontekstu teatrologicznego ku szeroko

pojmowanym sztukom i działaniom podejmowanym w sferze publicznej.

W jednym z bloków tematycznych znalazły się zagadnienia poświęcone sztuce *performance* i teatrowi, rozpatrywane zarówno pod kątem historycznym, jak i teoretycznym czy instytucjonalnym (m.in. prof. Grzegorz Sztabiński – Uniwersytet Łódzki, Małgorzata Michałowska – Akademia Sztuki w Szczecinie, dr Liliana Dorak-Wojakowska – Akademia Ignatianum w Krakowie, dr Grzegorz Kondrasiuk – UMCS, dr Magdalena Bogusławska – Uniwersytet Warszawski, mgr Lilianna Kozak – UMCS). Wykraczając poza teatr, mówiono o performatywnych aspektach plastyki (dr Paulina Sztabińska – Uni-

wersytet Łódzki), literatury (prof. Tadeusz Szkołot – UMCS) i architektury (dr Zbigniew Moździerz – Muzeum Tatrzańskie). Jeden z referatów poświęcony był próbie ukazania Witkacego – patrona konferencji – jako prekursora praktyk performatywnych (dr hab. Józef Tarnowski – Uniwersytet Gdański).

Część obrad poświęcono praktykom artystycznym, których efekt performatywny wykracza poza granice sztuki i może być wykorzystany na przykład terapeutycznie (dr Edyta Nieduziak – Uniwersytet Wrocławski) lub społecznie – jako środek animujący lokalne społeczności partycypacyjne czy budujący platformy aktywności obywatelskiej (m.in. dr Kazimierz Łyszcz – Uniwersytet Radomski, mgr Paulina Skorupska i dr hab. Joanna Ostrowska – UAM). Po raz kolejny okazało się, że sztuka nawet poza treścią, którą zawierają jej dzieła, potrafi nawiązywać relacje nie tylko z widzami, ale z całą sferą publiczną, uruchamiając w niej wielorakie procesy – głównie na linii władzy i prawa do obecności w przestrzeni publicznej (m.in. mgr Tomasz Szczepanek – UW). Dyskutowano także twórczość Jacquesa Derridy jako przedstawiciela zwrotu performatywnego w filozofii, zwłaszcza w jego idei dekonstrukcji (prof. Włodzimierz Lorenc – UW). Z kolei w estetyce filozoficz-

nej za przedstawicieli takiego zwrotu można uznać autorów wyrażających przekonanie, że dostęp do świata budujemy jedynie w drodze aktów twórczych (dr hab. Irena Górka – UAM).

Nie zabrakło też wypowiedzi tonujących entuzjazm, z jakim współczesna humanistyka traktuje zjawiska performatywne, zwłaszcza kiedy mamy z nimi do czynienia w polityce – jak chociażby „zielone ludziki” na Krymie i Wschodniej Ukrainie (prof. Iwona Lorenc – UW). Dalszego zatem przemyślenia i pracy teoretycznej wymaga zagadnienie przewidywalności działań performatywnych i panowania nad ich skutkami. Konferencja „Teatr, teatralizacja, performatywność” była jednym z kroków w tym kierunku.

Otwarta formuła organizowanych przez Zakład Estetyki konferencji owocuje nie tylko poszerzaniem kontaktów naukowych w kraju i za granicą (publikacja T. Pękali w belgijskim czasopiśmie), ale również wymianą myśli i doświadczeń pomiędzy naukowcami i przedstawicielami środowisk twórczych: galerii, muzeów, teatru. Wydana przez Wydawnictwo UMCS w starannej szacie graficznej książka *Witkacy w kontekstach. Stanisław Ignacy Witkiewicz a kryzys metafizyki* pod red. T. Pękali ukazała się w 130. rocznicę urodzin S. I. Witkie-

wicza i 30. rocznicę powstania Teatru Witkacego w Zakopanem. Konferencją i publikacją estetycy i historycy filozofii z Instytutu Filozofii włączyli się do obchodów tych dwóch ważnych dla polskiej kultury rocznic.

Rafał Czekał

Dyskusja w Teatrze Witkacego prowadzona przez Dyrektora A. Dziuka i prof. T. Pękala

Fot. Krzysztof Trojnar

Fot. Krzysztof Trojnar

W trakcie obrad. Od prawej: prof. G. Sztabiński (UŁ), dr R. Czekał (UMCS) i prof. T. Pękala

CJKP NA JUBILEUSZU 25-LECIA SZKOŁY JĘZYKA I KULTURY POLSKIEJ UŚ

25 maja 2015 r. w Chorzowie odbyły się uroczystości związane z 25-leciem Szkoły Języka i Kultury Polskiej Uniwersytetu Śląskiego. W obchodach tych udział wzięły władze i pracownicy UŚ, w tym Rektor, przewodniczący KRASP prof. dr hab. Wiesław Baniś, dr Bogusław Szymański z Biura Uznawalności Wyształcenia i Wymiany Międzynarodowej MNiSW, przedstawiciele zaprzyjaźnionych ośrodków zajmujących się nauczaniem języka polskiego jako obcego z Krakowa, Lublina,

Łodzi i Warszawy, pracownicy, sympatycy i przyjaciele Szkoły. Gospodarzami uroczystości jubileuszowych byli: Dyrektor SjiKP dr hab. Jolanta Tambor, prof. UŚ, wicedyrektor dr Aleksandra Achtełik oraz wieloletni dyrektor i kierownik Katedry Międzynarodowych Studiów Polskich dr hab. Romuła Cudak, prof. UŚ, którzy przedstawili historię powstania Szkoły i jej dalsze dzieje, prezentując bogaty dorobek i liczne sukcesy tej placówki w dziedzinie nauczania języka polskiego jako obcego. Uroczystości uświetniły wy-

stępy studentów zagranicznych odbywających tam kursy językowe.

Centrum Języka i Kultury Polskiej UMCS reprezentowała dr hab. Anna Dunin-Dudkowska, która odczytała list gratulacyjny od prof. dr hab. Jana Mazura – Dyrektora CJKP. Szkole Języka i Kultury Polskiej UŚ życzymy wielu kolejnych sukcesów i mamy nadzieję na dalszą owocną współpracę w dziedzinie nauczania cudzoziemców języka i kultury polskiej oraz kształcenia metodycznego nauczycieli języka polskiego jako obcego w kraju i za granicą.

Anna Dunin-Dudkowska

EKOLOGIZM

Ruchy społeczne i polityczne stanowią jeden z głównych obszarów badawczych Zakładu Ruchów Politycznych Wydziału Politologii UMCS i z tego względu problematyce tej poświęcony został cykl konferencji naukowych. Dotychczasowe przedsięwzięcia objęły zagadnienia takie jak m.in.: socjaldemokracja, liberalizm, konserwatyzm, chrześcijańska demokracja, ruchy narodowe, populizm, ekstremizm, hakytywizm oraz feminizm.

Fot. P. Dudziak

Tegoroczna odsłona wydawnicza, która odbyła się w dniach 13–14 maja, została zatytułowana „Ekologizm”. Podczas konferencji, organizowanej pod kierunkiem naukowym prof. dr hab. Marii Marczewskiej-Rytke, przybliżone zostały kwestie terminologiczne, idee, wymiar bezpieczeństwa ekologicznego oraz obraz medialny ruchów ekologicznych. Funkcję sekretarza konferencji pełnili dr Dorota Maj oraz dr Marcin Pomarański. Zaproszenie skierowane przez organizatorów spotkało się z dużym zainteresowaniem badaczy, w efekcie czego do Lublina przyjechało ponad 30 naukowców, reprezentujących najważniejsze ośrodki akademickie w Polsce oraz w Bułgarii. Liczne grono prelegentów pozwoliło na szerokie i wieloaspektowe ujęcie problematyki.

Uroczystego otwarcia obrad dokonali: prof. dr hab. Ryszard Dębicki, Prorektor UMCS ds. Badań Naukowych i Współpracy Między-

narodowej, prof. dr hab. Grzegorz Janusz, Dziekan Wydziału Politologii oraz prof. dr hab. Maria Marczeńska-Rytke, Kierownik Zakładu Ruchów Politycznych. Specjalny adres do uczestników konferencji wystosował Wicemarszałek Województwa Lubelskiego dr Krzysztof Grabczuk. Głos zabrała także dr Dorota Maj, która zaprezentowała dorobek naukowy pracowników Zakładu Ruchów Politycznych w postaci publikacji ukazujących się w ramach trzech serii wydawniczych (*Ruchy społeczne i polityczne*, *Demokracja bezpośrednia i elektroniczna*, *Systemy religijne we współczesnym świecie*).

W sesji plenarnej zostało zaprezentowanych dziewięć referatów. Otworzyło ją wystąpienie prof. dr hab. Romana Tokarczyka z UMCS, który przedstawił problematykę ekologizmu jako inspiracji dla nowych nurtów myśli i systemów norm. Referat dotyczył zarówno treści pojęcia, jak i generowanego wymiaru ideowego i praktycznego. Wystąpienie

prof. dr. hab. Adama Barcikowskiego z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika koncentrowało się na próbie odpowiedzi na pytanie: czy działania człowieka oparte na zasadzie samoo graniczenia można uznać za ekologiczne? Punktem wyjścia dla rozważań stała się analiza podstawowej dla procesów biologicznych zasady maksymalizacji oraz interpretacja wzrostu liczbowego populacji ludzkiej w kategoriach ekologii ewolucyjnej. Wystąpienie dr hab. Joanny Dzwonczyk z Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie zostało poświęcone zmianom postaw społeczeństwa polskiego wobec kwestii ekologii i wskazaniam gotowości do uczestnictwa w zinstytucjonalizowanych formach walki o ochronę środowiska, akcjach protestacyjnych i działaniach w ramach obywatelskiego nieposłuszeństwa. Referat prof. dr hab. Jarosława Macały z Uniwersytetu Zielonogórskiego ukazał problematykę zderzeń pomiędzy ekologią a geopolityką. Prelegent zwrócił uwagę m.in. na kwestię wzajemnych relacji pomiędzy środowiskiem naturalnym a geopolityką oraz na wpływ ekologii na badania geopolityczne. Prof. dr hab. Maria Marczeńska-Rytke z UMCS przedstawiła analizę ekologizmu jako nowego ruchu społecznego i wskazała specyfikę ruchów ekologicznych w świetle głównych teorii nowych ruchów społecznych. Prof. dr hab. Wojciech Nowiak z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu zaprezentował bezpieczeństwo ekologiczne państw nordyckich na przykładzie Norwegii. Istotną kwestią podniesioną w wystąpieniu było zagadnienie eliminowania zagrożeń wewnętrznych i międzynarodowych związanych z eksploatacją obszaru Arktyki. Referat prof. dr hab. Krystyny Gomółki z Politechniki Gdańskiej dotyczył głównych założeń i działań rządów Armenii, Azerbejdżanu i Gruzji w zakresie polityki ekologicznej na przełomie XX i XXI w. Prof. dr hab. Grzegorz Piwnicki z Uniwersytetu Gdańskiego przedstawił problematykę energii jądrowej w Polsce. Odwołał się zarówno do stanu polskiej energetyki jądrowej,

Fot. P. Dudziak

jak również perspektyw jej rozwoju. Wystąpienie dr. hab. Wojciecha Ziętarey z UMCS, które zamykało część plenarną, przybliżyło zagadnienie europejskich struktur ruchu zielonych.

Po zakończeniu obrad plenarnych, prelegenci debatowali w ramach dwóch paneli tematycznych oraz dwóch paneli doktoranckich. W panelu dotyczącym zagadnień teoretycznych dyskusja toczyła się wokół takich kwestii jak: koncepcja polityki klimatycznej Anthony'ego Giddensa, relacja człowiek – zwierzę w myśli Mariana Zdziechowskiego, ekologiczna gnoza polityczna, moralny wymiar relacji człowieka do przyrody oraz polityczny wymiar „zielonych utopii”.

Analiza praktycznego wymiaru ekologizmu objęła: technologie informacyjno-komunikacyjne w działaniach polskich organizacji ekologicznych, ekologizm w wizerunku państwa i jego polityce zagranicz-

nej, chrześcijańską odpowiedzialność ekologiczną, dyskurs medialny na temat propozycji prywatyzacji polskich Lasów Państwowych oraz problematykę partii politycznych nurtu ekologicznego.

Istotnym uzupełnieniem debaty okazały się kwestie poruszone w panelach doktoranckich. Prelegenci

skoncentrowali się na: problematyce ekologicznej z perspektywy lokalnej, partycypacji obywateli w działaniach na rzecz ochrony środowiska, organizacjach ekologicznych i partiach ekologicznych w państwach Unii Europejskiej, ekofeminizmie, standardach społecznej odpowiedzialności biznesu, katastrofie w Czarnobylu oraz dostępności do wody pitnej jako czynniku militarnej aktywności państw.

Panelom towarzyszyła ożywiona dyskusja, zaś prelegenci zgodnie podkreślali wysoki poziom merytoryczny zaprezentowanych wystąpień. Integralną częścią konferencji była wycieczka do Zamościa, która stała się nie tylko sposobnością do zwiedzenia jednego z najpiękniejszych miast województwa lubelskiego, ale również kontynuowania podjętych w trakcie obrad dyskusji oraz integracji polskich i zagranicznych środowisk naukowych.

Dorota Maj, Marcin Pomarański

Fot. P. Dudziak

ZROZUMIEĆ UCZNIA Z ALERGIĄ I ASTMĄ

W dniu 28 maja 2015 r. w Auli Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS odbyło się interdyscyplinarne Sympozjum Naukowo-Szkoleniowe „Zrozumieć ucznia z alergią i astmą”, adresowane do dyrekto-

rów szkół, pedagogów szkolnych i nauczycieli z Lublina. Jego celem było przygotowanie uczestników do systematycznej i prawidłowej opieki nad uczniami z chorobami alergicznymi i zapewnienia im edukacyjnego wsparcia oraz zachęcenie

do podjęcia współpracy w ramach wieloprofilowych instytucjonalnych i pozainstytucjonalnych oddziaływań na rzecz tej stale rosnącej grupy dzieci i młodzieży.

Badania epidemiologiczne przeprowadzone wśród dzieci zamieszkałych w Lublinie wskazują, iż choroby alergiczne występują u znacznego odsetka badanych. Szacuje się, że w roku 2007 na astmę chorowało 10–15% dzieci w wieku szkolnym, na alergiczny nieżyt nosa 12–17%, na atopowe zapalenie ▶

Fot. Ewa Mąciak

nicy lubelskich poradni psychologiczno-pedagogicznych, pracownicy naukowo-dydaktyczni Instytutów: Pedagogiki oraz Psychologii UMCS, a także zaproszeni goście z: Kancelarii Prezydenta Miasta Lublin, Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych UM Lublin oraz Kon-

skóry 9–10%, na pokrzywkę ok. 9%, a na alergię pokarmową ok. 7%. Poważnym problemem wciąż jest niedodiagnozowanie alergii i astmy u dzieci i młodzieży.

Symposium zorganizowane zostało w ramach współdziałania Zakładu Socjopedagogiki Specjalnej UMCS, kierowanego przez prof. dr hab. Marię Chodkowską i Lubelskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Alergologicznego, w którym funkcję przewodniczącej pełni dr Małgorzata Bartkowiak-Emeryk.

Współpraca ta, realizowana konsekwentnie od kilku lat, ukierunkowana jest na integrację środowisk uniwersyteckich wokół problematyki edukacji i wsparcia dzieci i młodzieży z alergią. Jej efektem są zarówno przeprowadzone naukowe projekty badawcze, jak i działalność popularyzatorska w środowiskach rodzinnym i edukacyjnym uczniów z alergią. Jednym z efektów jest też wydanie, wspieranej przez Zarząd Główny PTA, publikacji: A. Emeryk, R. Zubrzycka, M. Bartkowiak-Emeryk, R. Gawlik (red.), *Dziecko z astmą w rodzinie i szkole. Poradnik dla rodziców, opiekunów i nauczycieli*, UMCS Lublin 2012.

Z satysfakcją należy zaznaczyć, że w inicjatywę zrealizowania sympozjum naukowo-szkoleniowego z zakresu ujmowanej wielopłaszczyznowo problematyki alergologicznej włączyło się kil-

ka podmiotów. Do organizatorów omawianego przedsięwzięcia należą zatem, poza wymienionymi wcześniej: Sekcja Pediatryczna Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Alergologicznego, Klinika Chorób Płuc i Reumatologii Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, Zakład Pielęgniarstwa Pediatrycznego Uniwersytetu Medycznego w Lublinie oraz Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Lublin. Symposium „Zrozumieć ucznia z alergią i astmą” uzyskało Honorowy Patronat Prezydenta Miasta Lublin.

Patronat naukowy nad wydaniem sprawowali: prof. dr hab. n. med. Andrzej Emeryk, Przewodniczący Sekcji Pediatrycznej Polskiego Towarzystwa Alergologicznego, dr n. med. Małgorzata Bartkowiak-Emeryk, Przewodnicząca Oddziału Lubelskiego PTA, dr hab. Stanisława Byra, Prodziekan Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS, prof. dr hab. Janusz Kirenko, Dyrektor Instytutu Pedagogiki UMCS, prof. dr hab. Maria Chodkowska, Kierownik Zakładu Socjopedagogiki Specjalnej UMCS oraz dr hab. Anna Wojnarska z Zakładu Pedagogiki Resocjalizacyjnej UMCS.

W spotkaniu wzięło udział ok. 150 osób, m.in. dyrektorzy szkół kształcących dzieci i młodzież na różnych etapach edukacyjnych, pedagodzy szkolni, dorady metodyczni, nauczyciele, dyrektorzy i pracow-

sultant Wojewódzki ds. Alergologii.

Symposium otworzył prof. dr hab. Ryszard Bera, Dziekan Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS. W pierwszej części spotkania poświęconej aspektom medycznym alergii i astmy u dzieci i młodzieży wygłoszono dwa wykłady: *Choroby alergiczne – czy to kolejna epidemia?* – dr n. med. Małgorzata Bartkowiak-Emeryk; *Astma, alergiczny nieżyt nosa, atopowe zapalenie skóry u dzieci i młodzieży szkolnej – objawy wymagające interwencji i/lub konsultacji lekarskiej* – prof. dr hab. n. med. Andrzej Emeryk.

Po przerwie odbyły się dwa kolejne wystąpienia, tym razem skoncentrowane na problematyce psychopedagogicznej chorób alergicznych: *Psychospołeczne funkcjonowanie uczniów z alergią i astmą* – dr Renata Zubrzycka; *Psychopedagogiczne wsparcie uczniów z alergią i astmą oraz ich rodzin* – dr hab. Anna Wojnarska.

Symposium spotkało się z dużym zainteresowaniem uczestników, szczególnie zaś wystąpienia przedstawicieli Polskiego Towarzystwa Alergologicznego, o czym świadczyły liczne pytania zadawane podczas panelu dyskusyjnego oraz ożywione dyskusje w kulisach, a także informacje zwrotne przekazywane Organizatorom. Należy mieć nadzieję, że zaprezentowana inicjatywa będzie kontynuowana.

Dr Renata Zubrzycka

Fot. Jan Drzewiecki

WYBRZEŻA CISZY

*Dopóki ziemia kręci się,
dopóki jest tak czy siak,
Panie, ofiaruj każdemu z nas,
czego mu w życiu brak...*

Utworem Bułata Okudźawy *Modlitwa* Piotr Selim rozpoczął uroczysty koncert „Wybrzeża ciszy”. To niecodzienne wydarzenie miało miejsce 17 maja 2015 r. w kościele pw. Niepokalanego Serca Maryi i św. Franciszka z Asyżu w Lublinie, w rocznicę urodzin św. Jana Pawła II. Już pierwsze wykonania tego wieczoru – *Zostanie Tania*, *A na rzekach już pęka lód*, *Modlitwa o wschodzie słońca* i *Spojrzenia* – wzruszyły publiczność, która licznie przybyła na to wydarzenie.

Cały program składał się z kompozycji Piotra Selima do wierszy Karola Wojtyły oraz tekstów Hanny Lewandowskiej (efektem jej współpracy z Selimem jest już ponad 200 utworów). Piotr Selim jest pianistą, kompozytorem, wokalistą i aranżerem, na co dzień prowadzi zajęcia na Wydziale Artystycznym UMCS. Jest laureatem wielu konkursów i festiwali ogólnopolskich. Współpracuje z lubelskim środowiskiem muzycznym, współorganizując wiele koncertów z lubelskimi solistami, chórami oraz orkiestrami.

Koncert składał się z dwóch części: pierwszej – recitalu Piotra Selima oraz drugiej – złożonej z utworów na chóry, orkiestrę i solistę. Po

pełnym napięć i emocji występie solowym Selima, na scenę zostało zaproszonych ponad 200 artystów z pięciu chórów należących do Ogólnopolskiego Programu „Śpiewająca Polska”: Chóru Lorien I LO im. S. Staszica w Lublinie (dyrygent Joanny Głogowska-Szychta), Chóru Kantylena III LO im. Unii Lubelskiej (dyrygent Małgorzata Nowak), Chóru Amabile Zespołu Szkół nr 1 im. W. Grabskiego w Lublinie (dyrygent Gabriela Czyż) oraz Chóru Sensorium Zespołu Szkół nr 5 im. Jana Pawła II w Lublinie (dyrygentki Maria Krzosek i Lucyna Mijał). Gościnnie wystąpił Chór Dziecięcy i Orkiestra Symfoniczna Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. K. Lipińskiego w Lublinie. Koordynacją artystyczną zespołów i organizacją koncertu zajęły się Barbara Pazur i Małgorzata Nowak. W rolę wokalisty oraz pianisty wcielił się Piotr Selim, zaś całość koncertu, zza pulpitu dyrygenckiego poprowadził Lucjan Jaworski.

W drugiej części duże wrażenie zrobiły na mnie pierwsze postawione akordy *Przeszczepionego serca*. Równe, czyste, przejrzyste wejścia chórów, precyzyjność orkiestry, ale także wyjątkowe miejsce, jakim jest kościół, ogromna publiczność, świetne nagłośnienie, światła. Te wszystkie elementy złożyły się na bardzo pozytywny odbiór. Następne zaprezentowane utwory to: *Ku*

słońcom, *W mroku jest tyle światła*, *Uwielbiam cię*, *Bo jesteś samą ciszą* oraz *Szukam Twoich śladów* autorstwa Hanny Lewandowskiej, poświęcony pamięci Jana Pawła II. Tego ostatniego słuchałam z sentymentem i wzruszeniem, ponieważ jako chórzystka Chóru Wydziału Artystycznego UMCS wykonywałam go trzy lata temu wraz z Chórem Akademickim w kościele pw. Świętej Rodziny z okazji 25. rocznicy wizyty Jana Pawła II w Lublinie.

Tego wieczoru mogliśmy również usłyszeć premierę wykonania symfonicznego tryptyku *Moje Miejsca* złożonego z następujących części: *Mój Dom – Serce do pary*, *Moje Miasto – Mięta i czekolada*, *Moja Ojczyzna – Tu i teraz*. Na koniec wszyscy wykonawcy oraz publiczność zachęcona do wspólnego śpiewania przez Piotra Selima wykonali utwór *Do życia mnie budzi muzyka*, który zdobył już popularność, a od tego roku stanie się utworem obowiązkowym do wspólnego wykonania na Ogólnopolskim Konkursie Chórów *a cappella* Dzieci i Młodzieży w Bydgoszczy.

Publiczność nie zawiodła, a wręcz przewyższyła moje oczekiwania. Moim zdaniem, mocną stroną wydarzenia, która zainteresowała ludzi, oprócz aspektów artystycznych, była tematyka silnie związana ze św. Janem Pawłem II. Podobało mi się również zestawienie utworów, które były zróżnicowane dynamicznie, melodycznie, kończyły się zaskakująco i od pierwszego do ostatniego momentu dawało się odczuć kompozytorską rękę Piotra Selima. Oprócz opanowanych gestów dyrygenta, kierowanych do występujących, niesamowity również był fakt, iż tak wielu młodych artystów, dla których muzykowanie jest pasją, nie obowiązkiem, poświęciło tyle czasu, aby na bardzo dobrym poziomie wykonać tak obszerny i wymagający repertuar.

Karolina Filipczak
*Studentka edukacji artystycznej
w zakresie sztuki muzycznej*

Fot. Sylwia Skotnicka

Prof. Aleksiej Wasiliew

działaniom władz. Wbrew jednak temu, co nader często sądzimy, nie było tak zawsze. Podejście zarówno władz, jak i społeczeństwa wielokrotnie się bowiem zmieniało – na przykład znane nam defilady na Placu Czerwonym zaczęto organizować dopiero w latach 60., a na początku lat 90., po rozpadzie Związku Radzieckiego, Dzień Zwycięstwa gwałtownie stracił na znaczeniu. Dziś jednak ponownie stał się najważniejszym i najpopularniejszym świętem w Rosji, odgrywającym kluczową rolę w kształtowaniu pamięci historycznej Rosjan, która, jak zaznaczył profesor Wasiliew, jest zna-

WIELKA WOJNA OJCZYŹNIANA W PAMIĘCI ROSJAN

18 maja 2015 r. na Wydziale Politologii gościł prof. Aleksiej Wasiliew z Moskiewskiego Państwowego Uniwersytetu Humanistycznego. Profesor Wasiliew jest specjalistą w dziedzinie historii i antropologii kultury, związany jest też od wielu lat z Polską (jest m.in. laureatem nagrody Polski Pegaz, przyznawanej za szczególne zasługi w popularyzowaniu polskiej kultury i nauki w Rosji). Obecnie pracuje naukowo jako profesor wizytujący w Instytucie Europy Środkowo-Wschodniej w Lublinie.

Spotkanie na Wydziale Politologii zorganizowane zostało przez Koło Naukowe Europy Środkowo-Wschodniej. Profesor Wasiliew wygłosił wykład pt. „Wielka Wojna Ojczyźniana jako miejsce radzieckiej i postradzieckiej pamięci”, a następnie dyskutował z pracownikami i studentami Wydziału biorącymi udział w spotkaniu. Dyskusja trwała zresztą znacznie dłużej niż samo spotkanie, czemu trudno się dziwić, biorąc pod uwagę aktualność tematu. W maju przypadała wszak 70. rocznica zakończenia II wojny światowej, którą ze szczególną pompą obchodzono w Rosji.

Nie bez znaczenia jest też fakt, że obecnie rocznica ta nabiera w widoczny sposób zabarwienia politycznego, stając się kolejnym instrumentem rywalizacji między Rosją a Zachodem (z Ukrainą w tle).

W Rosji II wojna światowa nazywana jest Wielką Wojną Ojczyźnianą i profesor Wasiliew wyjaśnił jej znaczenie dla pamięci historycznej i tożsamości współczesnej Rosji i Rosjan, ale także innych narodów byłego Związku Radzieckiego. Wskazał, że zwycięstwo nad Niemcami jest obecnie najważniejszym mitem narodowym i czynnikiem spajającym i konsolidującym tożsamość narodową Rosjan – także dzięki świadomym i przemyślanym

często odmienna niż na przykład pamięć historyczna Polaków. Dla Rosjan wojna toczyła się w latach 1941–1945. Okres między rokiem 1939 a 1941 jest skrzętnie pomijany i w efekcie Rosjanie nie wiedzą o radzieckiej agresji na Polskę, Finlandię, Besarabię i państwa bałtyckie ani o bliskim sojuszu Stalina i Hitlera. My z kolei doskonale pamiętamy zarówno o pierwszym, jak i o siedemnastym września 1939 r., co jasno pokazuje, że odmiennie ukształtowana, dodatkowo wzmacniana oficjalnym przekazem, pamięć historyczna determinuje współczesne opinie, poglądy i działania polityczne.

Jakub Olchowski

Fot. Sylwia Skotnicka

ŚWIAT W POLSKICH MEDIACH

W dniach 13 i 20 maja 2015 r. na Wydziale Politologii UMCS odbyły się dwa kolejne spotkania w ramach cyklu „Świat w polskich mediach”, na które zapraszani są dziennikarze i komentatorzy zajmujący się publicystyką międzynarodową. Spotkania adresowane są do studentów zainteresowanych zarówno warsztatem dziennikarskim, jak i zagadnieniami dotyczącymi współczesnych stosunków międzynarodowych.

13 maja naszym gościem był redaktor Maciej Wierzyński z TVN24 Biznes i Świat, prowadzący audycję poświęconą sprawom międzynarodowym „Horyzont”. W części wstępnej spotkania negatywnie ocenił zmniejszający się poziom zainteresowania głównych polskich mediów drukowanych i audiowizualnych sprawami międzynarodowymi. Polskie media poddane naciskowi komercyjnemu rezygnują ze stałych korespondentów w najważniejszych miejscach na świecie, odcinając się w ten sposób od bezpośredniego źródła informacji. Maciej Wierzyński stawiał tezę, że informacja w mediach jest najdroższym, ale i najważniejszym ich elementem. Ze względów oszczędnościowych informacje zastępowane są tańszymi w produkcji komentarzami. W drugiej części spotkania analizowany był jeden z odcinków „Horyzontu” poświęcony skutkom konfliktu rosyjsko-ukraińskiego dla Polski i całego regionu Europy Środkowo-Wschodniej.

Maciej Wierzyński w latach 1992–2000 był szefem Polskiej Sekcji Głosu Ameryki w Waszyngtonie, w latach 2000–2004 pełnił funkcję redaktora naczelnego nowojorskiego „Nowego Dziennika”. W 2005 r. został zastępcą dyrek-

Maciej Wierzyński

tora ds. strategii w telewizji TVN24. Od 2006 r. prowadzi magazyn „Horyzont” o sprawach międzynarodowych, emitowany obecnie na antenie TVN24 i TVN BiŚ. Dla Głosu Ameryki przeprowadził wywiady z Janem Karskim, kurierem i emisariuszem Polskiego Państwa Podziemnego, wydane w książce *Emisariusz. Własnymi słowami*.

20 maja gościła u nas Agnieszka Romaszewska-Guzy, dyrektor Biełsat TV. Pierwsza część spotkania poświęcona była funkcjonowaniu Biełsatu, w drugiej omawiana była sytuacja na Białorusi w kontekście konfliktu rosyjsko-ukraińskiego. Według Agnieszki Romaszewskiej-Guzy najważniejszym zadaniem Biełsatu, który nadaje od grudnia 2007 r., jest pokazywanie Białorusinom prawdziwego obrazu Białorusi. Kanał ten ma pełnić podobną funkcję, jaką spełniały Radio Wolna Europa czy Głos Ameryki wobec opozycji i społeczeństwa w PRL. Większość materiałów jest nagrywana przez białoruskich dziennikarzy na Białorusi, następnie są one przesyłane do studia w Warszawie, montowane i emitowane przez satelitę na Białorusi. Liczba odbiorców Biełsat TV systematycznie wzrasta, pomimo wielu szykan

Agnieszka Romaszewska-Guzy

administracyjno-prawnych, jakim poddawani są dziennikarze stacji.

Agnieszka Romaszewska-Guzy jest polską dziennikarką prasową i telewizyjną oraz pomysłodawczynią i dyrektorką telewizji Biełsat – pierwszej i jak dotąd jedynej niezależnej telewizji nadającej na Białorusi po białorusku. W trakcie studiów doktoranckich w Stanach Zjednoczonych była stażystką w „The Washington Times”. Od 1992 r. związana jest z Telewizją Polską. Pełniła obowiązki dyrektora TVP Polonia i dyrektora oddziału TVP w Białymstoku. Jest związana ze Stowarzyszeniem Dziennikarzy Polskich, obecnie pełni funkcję jego wiceprezesa. Od sierpnia 2013 r. jest członkiem zarządu Europejskiej Federacji Dziennikarzy.

Dr Bogdan Borowik

STUDENT Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ NA UMCS

Zapraszamy Państwa do zapoznania się z działalnością dwóch podmiotów, których zadania związane są z wyrównywaniem szans edukacyjnych i społecznych studentów mających dodatkowe potrzeby wynikające z niepełnosprawności. Przyświeca nam przesłanie, że ograniczenia mogą być zasobem, który wyzwala kreatywność i motywację do przekraczania barier.

Zespół ds. Studentów Niepełnosprawnych, Biuro Spraw Studenckich, Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej funkcjonuje od 2009 r. Celem pracy Zespołu jest wspieranie studentów z niepełnosprawnościami w środowisku akademickim, w procesie zdobywania wiedzy, w rozwoju sfery fizycznej, intelektualnej i społecznej oraz w efektywnym wykorzystaniu czasu studiów. W czasie dyżurów pracownicy Zespołu udzielają porad związanych ze studiowaniem oraz potrzebami edukacyjnymi i zawodowymi. Studenci, którzy ze względu na swoją niepełnosprawność potrzebują wsparcia, mogą ubiegać się o nią w siedzibie Zespołu, korzystając z transportu na zajęcia dydaktyczne, pomocy asystenta oraz wypożyczalni sprzętu. Dodatkowo mogą brać udział w lektoratach z języka angielskiego, zajęciach sportowych, szkoleniach i wyjazdach integracyjnych, a także korzystać z porad prawnych, zawodowych oraz psychologicznych.

Fot. ze zbiorów ZSN „Alter Idem”

Dni Adaptacyjne w Janowie Lubelskim

Zrzeszenie Studentów Niepełnosprawnych „Alter Idem” („Inny, ale taki sam”) działa od 2010 r. jako organizacja studencka, która zrzesza na równych prawach studentów UMCS z niepełnosprawnościami, jak i tych pełnosprawnych. Reprezentuje interesy studentów niepełnosprawnych, integruje ich ze środowiskiem akademickim, aktywizuje do działalności społecznej, naukowej, sportowej i kulturalnej. Zrzeszenie ściśle współpracuje z Zespołem ds. Studentów Niepełnosprawnych UMCS, a także różnymi organizacjami studenckimi i pozarządowymi.

Rok akademicki 2014/2015

17–19 października 2014 – **Dni Adaptacyjne** w Janowie Lubelskim. Wyjazd ułatwia włącznie się studentów I roku do społeczności akademickiej, sprzyja nawiązaniu nowych przyjaźni. Atrakcją była jazda samochodem terenowym oraz jazda konno. W trakcie pobytu odbyło się szkolenie z rozwoju osobistego. Były to niezapomniane chwile.

Fot. ze zbiorów ZSN „Alter Idem”

Szkolenie „Misja, wizja i cele Zespołu i Zrzeszenia”

26–27 października 2014 – **szkolenie pt. „Misja, wizja i cele w działaniu Zespołu i Zrzeszenia na rzecz studentów z niepełnosprawnością”**, podczas którego wypracowana została strategia współpracy Zespołu oraz Zrzeszenia.

Listopad – inauguracja **projektu „Przyjazny Uniwersytet”** dotyczącego kryzysów zdrowia psychicznego. Projekt, przygotowany we współpracy z Wydziałem Filozofii i Socjologii UMCS, obejmował cykliczne wykłady, konsultacje oraz warsztaty dla pracowników i studentów. Tematyka spotkań dotyczyła m.in. depresji, zaburzeń odżywiania, zaburzeń osobowości, schizofrenii, uzależnień, samobójstw,

higieny zdrowia psychicznego oraz systemu wsparcia na Uczelni.

Fot. ze zbiorów ZSN „Alter Idem”

Coroczne spotkanie opłatkowe

6 grudnia 2014 – **spotkanie opłatkowe** Zrzeszenia, Zespołu, pracowników UMCS oraz absolwentów. Był to bardzo wzruszający, wieczór, który uświetnił piękny występ niewidomej studentki, wykonującej fenomenalnie kolędy i pastorałki.

Fot. ze zbiorów ZSN „Alter Idem”

Szkolenie z cyklu „Efektywne uczenie się”

Styczeń – rozpoczęcie **działań pod kątem efektywnego uczenia się**. W ramach tej inicjatywy zorganizowane zostały indywidualne spotkania z psychologiem pt. „Przełącz się na myślenie”, a także szkolenia „Wirus efektywnego uczenia się” i „Od notatki do geniusza, czyli jak przetrwać sesję, wykorzystując swój potencjał”. Celem spotkań i warsztatów było poznanie indywidualnej strategii efektywnego uczenia się, tworzenie notatek sprzyjających zapamiętywaniu i kreatywnemu myśleniu.

Fot. ze zbiorów ZSN „Alter Idem”

Wiosnowisko w Mielnie

13–21 marca 2015 – **Wiosnowisko** w Mielnie. Podczas pobytu odby-

wały się szkolenia dotyczące metod efektywnego uczenia się. W wolnym czasie studenci zwiedzali Kołobrzeg oraz Słupsk, a także uczestniczyli w wieczorkach integracyjnych. Wrócili pełni pozytywnej energii z przekonaniem, że ten wyjazd zapamiętają na długo!

Kwiecień – rozpoczęcie **projektu „Staż w administracji publicznej drogą do zatrudnienia na otwartym rynku pracy”** we współpracy z Fundacją Instytut Rozwoju Regionalnego w Krakowie oraz innymi uczelniami w Polsce. Celem projektu jest zwiększenie wiedzy i kompetencji studentów oraz zdobycie doświadczenia podczas stażu. Studenci korzystają z wsparcia coacha, doradcy zawodowego, specjalistów oraz szkoleń.

23 kwietnia 2015 – **Boccia Cup 2015** – I Turniej o Puchar Rektora UMCS w grze boccia. Jest to dyscyplina paraolimpijska o wielu aspektach, która angażuje zarówno ciało, jak i umysł. Jest to sport z elementami rywalizacji, a także wspierała gra integracyjna.

Fot. ze zbiorów ZSN „Alter Idem”

Występ muzyczny podczas Pikniku Integracyjnego

15–17 maja 2015 – **V Rocznica Inauguracji Zrzeszenia Studentów Niepełnosprawnych „Alter Idem”**, w ramach której odbył się Piknik Integracyjny pokazujący działalność organizacji pozarządowych na rzecz osób z niepełnosprawnością. Imprezę uświetnili absolwenci UMCS – Zespół Marcin Kruk & Karol Zieliński, a także studentka Dorota Krač. Zaprezentowali oni swoje uzdolnienia muzyczne i wokalne. Kolejnym punktem obchodów była konferencja pt. „Aktywność Społeczna Osób z Niepełnosprawnościami”, na której prelekcje wygłosił prof. dr hab. Janusz Kirenko oraz studenci z róż-

Fot. ze zbiorów ZSN „Alter Idem”

Wspólne zdjęcie zwycięzców turnieju w boccia

nych uczelni w Polsce. Wieczorem odbyły się spektakle przygotowane przez studentów animacji kultury UMCS pt. „Też jestem” i „Rozterki Tewji Mleczarza”.

Sierpień – planowany jest **Obóz Językowy** (trzecia edycja). Studenci byli już w Kuklach na Mazurach i Inowrocławiu. Wyjazdy te dodają im zapału do nauki i działania!

Opracowanie

Beata Kiczyńska, Magdalena Ciesielska, Zespół ds. Studentów Niepełnosprawnych UMCS

Anna Małoszewska, Zrzeszenie Studentów Niepełnosprawnych „Alter Idem” UMCS

Fot. Krzysztof Matyjaszek

V Rocznica Działalności Zrzeszenia Studentów Niepełnosprawnych „Alter Idem” 2015

Zapraszamy do kontaktu z nami

Zespół ds. Studentów Niepełnosprawnych

Biurowo Sprawy Studenckich

Centrum Kształcenia i Obsługi Studentów

Dom Studencki „Babilon”

ul. Radziszewskiego 17/9, 20-036 Lublin

tel. 81 537-58-90

e-mail: punkt@poczta.umcs.lublin.pl

Dyżury: poniedziałek – piątek, 9.00–14.00

Zrzeszenie Studentów Niepełnosprawnych „Alter Idem” UMCS

Dom Studencki „Babilon”

ul. Radziszewskiego 17/9, 20-036 Lublin

e-mail: zsnalteridem.umcs@gmail.com

www.facebook.com/zsn.alteridem

Fot. Robert Frączek

DZIEŃ ZIEMI 2015 ORAZ DZIEŃ GEOGRAFA W STREFIE GEOART UMCS

Światowy Dzień Ziemi to prowadzona na całym świecie akcja promocji postaw ekologicznych i prośrodowiskowych, realizowana w formie różnorodnych imprez i wydarzeń organizowanych corocznie wiosną w wielu krajach przez różne podmioty. Termin wiosenny skojarzony jest z występowaniem zjawiska równonocy, które w kulturze wielu społeczeństw Półkuli Północnej jest szczególnym momentem w powtarzającym się corocznie cyklu funkcjonowania przyrody. Jest to symbol odrodzenia, pojawiania się na świecie nowego życia i równowagi. Potrzeba poszukiwania równowagi w działaniach na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego i ochrony środowiska została poparta przez ONZ. W 1971 r. Sekretarz Generalny ONZ Sithu U Thant podpisał proklamację przyjmującą moment wiosennej równonocy na czas obchodów Światowego Dnia Ziemi.

Wychodząc naprzeciw wyzwaniom współczesnej cywilizacji i stale rosnącym zagrożeniom środowiska, Wydział Nauk o Ziemi i Gospodar-

ki Przestrzennej UMCS włączył się w 2007 r. w organizację obchodów Dnia Ziemi. Skromne początkowo wydarzenie, doczekało się kontynuacji w latach kolejnych, aż utrwaliła się tradycja corocznej organizacji cyklu warsztatów, pokazów, gier, konkursów i innych działań, których celem jest szerzenie wiedzy i postaw proekologicznych.

W 2012 r. dwa Wydziały UMCS położone w tzw. Kampusie Zachodnim przy Al. Kraśnickiej, czyli Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej oraz Wydział Artystyczny, podjęły starania w kierunku stworzenia wspólnej strefy działań artystyczno-edukacyjno-projektowych skierowanych do odbiorców zewnętrznych. Efektem tych starań jest powołanie do życia tzw. Strefy GeoArt – nieformalnej struktury, której celem jest osiągnięcie efektu synergii w działaniach na rzecz promocji obu Wydziałów oraz ożywienia życia społeczno-kulturalnego w Kampusie Zachodnim. W 2014 r. Wydziały uczestniczące w tworzeniu Strefy GeoArt podjęły współpracę przy organizacji wspól-

nych obchodów Dnia Ziemi. Była ona owocnie kontynuowana również w 2015 r.

W tym roku obchody Dnia Ziemi na UMCS przypadły na 24 kwietnia. Oferta Wydziału adresowana była przede wszystkim do dzieci i młodzieży, w wieku od zerówki do liceum. W opinii organizatorów jak najwcześniejsze zrozumienie zależności pomiędzy formą i organizacją życia ludzi a jakością otaczającego ich środowiska jest najskuteczniejszym narzędziem zapewnienia obecnym oraz przyszłym pokoleniom dobrych i zdrowych warunków życia. Wydział gościł w tym roku 30 szkół, a liczba odwiedzających wyniosła blisko tysiąc osób.

Wydarzenie wspierał kolejny raz Uniwersytet Dziecięcy oraz po raz pierwszy Centrum Kultury Fizycznej UMCS. Uniwersytet Dziecięcy, którego koordynatorem jest mgr Anna Bukowska, przygotował ofertę dla najmłodszych uczestników obchodów Dnia Ziemi. W programie znalazły się m.in. zajęcia wyjaśniające proces produkcji myd-

ła, funkcjonowanie ludzkiego ucha i narządu słuchu, różnice w budowie szkieletu obu płci, przedstawiające podstawy astronomii i elementy dogoterapii. A wszystko to zostało przygotowane w sposób dostosowany do możliwości percepcyjnych dzieci, z połączeniem elementów zabawy i edukacji. Przy silnym wsparciu pracowników Centrum Kultury Fizycznej udało się w tym roku wprowadzić do programu pierwszą konkurencję sportową, którą był bieg przełajowy „Cambodia Cross-Country”. Bieg zorganizowano na terenie zielonego obszaru, tzw. Kambodży, położonego przy ul. Głębokiej, pomiędzy Miasteczkiem Akademickim a Kampusem Zachodnim UMCS.

Instytut Sztuk Pięknych Wydziału Artystycznego zaproponował w tym roku zajęcia warsztatowe: dla młodzieży „Mural” pod kierunkiem mgr Anny Barańskiej oraz dla dzieci „Pokaz mody ekologicznej” pod kierunkiem dr Barbary Niścior. Drugi z wymienionych warsztatów miał szczególnie integracyjny charakter, ponieważ został podzielony na etapy i był organizowany w budynkach obu Wydziałów. Studenci trzeciego roku studiów I stopnia na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych, pod przewodnictwem Anny Sidor i pod kierownictwem dr Barbary Niścior, przygotowali trzygodzinne zajęcia, podczas których prezentowali dzieciom niekonwencjonalne sposoby wykorzystania różnych materiałów i surowców w kreacji stroju. Wyjaśniali także związki pomiędzy twórczym i innowacyjnym podejściem w projektowaniu a działaniami proekologicznymi. Następnie, wspólnie z dziećmi, projektowali i przygotowywali ubiory, których podstawową bazą materiałową był papier pakowy. Finałem działań projektowych była sesja fotograficzna, w której modelami były dzieci ubrane w zaprojektowane wspólnie ze studentami stroje.

Przeważającą część programu stanowiły jednak zajęcia przygotowane przez pracowników, dok-

torantów i studentów Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej, a wśród nich: prezentacje, wystawy, zajęcia laboratoryjne oraz gry, zabawy i konkursy. Celem tych działań była prezentacja wybranego problemu naukowego badanego na Wydziale, a jednocześnie wskazanie, jak łączy się on z zagadnieniami ekologii oraz jak dotyka nas w życiu codziennym. Czynny udział w organizacji imprezy wzięli studenci wszystkich kierunków prowadzonych na Wydziale, tzn. geografii, turystyki i rekreacji, gospodarki przestrzennej i geoinformatyki. Z wykładami gościnnymi wystąpili prof. Jamie L. Dyer z Mississippi State University, prof. Marcin Machalski z Instytutu Paleobiologii PAN, dr Lucjan Gazda z Politechniki Lubelskiej oraz Piotr Tomala – himalaista, zdobywca szczytu Broad Peak Middle w 2014 r. W obchodach Dnia Ziemi na UMCS uczestniczyły kolejno już raz delegacje Roztoczańskiego Parku Narodowego, Poleskiego Parku Narodowego, Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Wszystkie te instytucje przygotowały stoiska informacyjno-edukacyjne, na których prezentowały zakres swojego działania, właściwe formy ochrony przyrody i środowiska.

24 kwietnia, równoległe do Światowego Dnia Ziemi 2015, na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki

Przestrzennej obchodzono również Międzynarodowy Dzień Geografa. Zgodnie z ustaleniem Komitetu Nauk Geograficznych PAN Dzień Geografa przypada na 23 kwietnia, jednak bliskość obu terminów w kalendarzu skłoniła społeczność Wydziału do organizacji wspólnych obchodów. Tegoroczna edycja Dnia Geografa była trzecią organizowaną w Polsce. Przebiegała ona pod hasłem „Mapa – wizerunek świata”. Jej wiodącym celem była popularyzacja wiedzy na temat geografii, której współczesne oblicze znacząco odbiega od tradycyjnego wizerunku nauki czysto poznawczej i teoretycznej. Współczesna geografia sięga po metody i podejścia aplikacyjne, przekraczając utrwalone granice i przecierając szlaki nowym interdyscyplinarnym badaniom i dziedzinom nauki. Obchodom Dnia Geografa na UMCS przyświecał również cel promocji utworzonych niedawno na WNoZiGP nowych kierunków studiów związanych z naukami o Ziemi.

Organizację obchodów Dnia Ziemi 2015 oraz Dnia Geografa wsparli Sponsorzy i Patroni, którym Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej składa serdeczne podziękowania. Jednocześnie organizatorzy dziękują wszystkim Osobom i Instytucjom, które włączyły się w przygotowanie tegorocznych obchodów.

Anna Polska

Fot. Robert Frązek

NOWE PRZESTRZENIE W ANIMACJI SPOŁECZNO- -KULTURALNEJ

W dniach 21–22 maja 2015 r. w Instytucie Pedagogiki UMCS odbyła się II Ogólnopolska Interdyscyplinarna Studencko-Doktorancka Konferencja Naukowa pt. „Nowe przestrzenie w animacji społeczno-kulturalnej”, zorganizowana przez Studenckie Koło Naukowo-Artystyczne Pedagogów UMCS (SKNAP) oraz Wydział Pedagogiki i Psychologii UMCS.

Konferencję, w imieniu gospodarzy, zainaugurował Dziekan prof. dr hab. Ryszard Bera, który docenił inicjatywę i pracę Studenckiego Koła Naukowo-Artystycznego Pedagogów UMCS włożoną w organizację konferencji. Następnie głos zabrała dr Agata Świdzińska – opiekun naukowy Koła, która przedstawiła pokrótce działalność organizatorów oraz określiła i scharakteryzowała cel i przesłanie konferencji. Słowo wstępne wygłosiła także Monika Mieleśzko – Koordynator SKNAP.

Konferencja została podzielona na cztery panele – trzy merytoryczne i jeden warsztatowy.

Pierwszy panel, tzw. ekspercki moderowała Monika Mieleśzko. Referaty wygłosili goście zaproszeni przez komitet organizacyjny. Dr hab. Urszula Kusio (Zakład Socjologii Kultury i Wychowania UMCS) w referacie pt. „»Poważne oblicze« kultury popularnej” podkreśliła, że kultura popularna nie jako z definicji utożsamiana jest z niewyrafinowaną intelektualnie rozrywką i hedonistycznym sposo-

bem spędzania czasu wolnego. Ponadto, popkulturę przeciwstawia się kulturze narodowej i jej kanonowi wartości rdzennych budujących tożsamość narodu. Popkultura jest wręcz postrzegana jako zagrożenie dla kultur narodowych pociągające za sobą amerykańizację, globalizację i permanentne odniesienia do obcych wzorów. Jednakże, jak zauważyła prof. Kusio, w ostatnich dekadach coraz wyraźniej daje się zauważyć, paradoksalnie wręcz, połączenie tych dwóch porządków: narodowego i popkulturowego. Ten ostatni bowiem coraz silniej organizuje nasze narodowe emocje i uruchamia mechanizmy rozbudowanych narracji, których podmiotem staje się naród.

Następnie głos zabrał dr Radosław Bomba (Zakład Teorii Kultury i Metodologii Nauk o Kulturze UMCS), wygłaszając referat pt. „Animacja kultury jako cyfrowy remikser”. Zaznaczył, że w dobie cyfryzacji i mediatyzacji polem do działań animacyjnych jest przestrzeń cyfrowa. Pokazał możliwości i przykłady animowania w sieci oraz perspektywy rozwoju tego kierunku na przyszłość.

Ostatnie wystąpienie w części eksperckiej wygłosił dr Krzysztof Księski (Dom Kultury Narnia, Lubelskie Stowarzyszenie Fantastyki „Cytadela Syriusza”, Lublin; Zakład Prawa Publicznego WSHP, Sandomierz). W referacie pt. „Rozwój organizacji pozarządowych w sektorze kultury jako niekonsekwentna realizacja zasady pomocniczości” wyjaśnił, na czym polega zasada pomocniczości i jak ma się ona do realizacji zadań w obszarze kultury. Dużo uwagi poświęcił również relacji między lubelskimi organizacjami pozarządo-

wymi (NGO) a samorządem lokalnym oraz kondycji lubelskich NGO.

Podczas drugiego i trzeciego panelu konferencji, moderowanych przez mgr Agnieszkę Kruszyńską i studentkę Monikę Mieleśzko, z referatami wystąpili studenci i doktoranci reprezentujący m.in. UMCS, Uniwersytet Gdański, Uniwersytet Łódzki, Fundację Teatr Realistyczny oraz Placówkę Wsparcia Dziennego w Radłowie. Prelegenci odnosili się do poszczególnych aspektów szeroko rozumianej animacji społeczno-kulturalnej. Wystąpienia były na tyle różnorodne, interesujące i intrygujące, iż wywołały ożywioną dyskusję, którą poprowadziła i podsumowała dr Barbara Jedlewska.

W ramach czwartej części konferencji odbyły się warsztaty: „Jak to jest z pracą w instytucji kultury, czyli co warto wiedzieć zanim wyślesz CV?” (Katarzyna Pudło, Warsztaty Kultury), „Cyrk w działaniach animacyjnych – pedagogika fascynacji” (Joanna Raczek-Szwed, Fundacja Sztukmistrze), „Cyfrowa animacja kultury: planowanie projektu, technologie, media społecznościowe” (Łukasz Kowalski, Ośrodek Brana Grodzka – Teatr NN) oraz „Improvizacja teatralna” (Radosław Misztal, Impro Teatr Beszczelny). Zamknięcia i podsumowania konferencji dokonała Monika Mieleśzko.

Przebieg tegorocznego spotkania skłania do optymizmu. Konferencja była nie tylko ważnym wydarzeniem naukowym, ale również istotnym instrumentem dla upowszechnienia wiedzy na temat szeroko pojętej animacji społeczno-kulturalnej, co rodzi potrzebę kontynuacji niniejszego przedsięwzięcia w kolejnych latach.

Mgr Agnieszka Kruszyńska

KOZIENALIA 2015 JUŻ ZA NAMI!

XXIV Lubelskie Dni Kultury Studenckiej Kozienalia 2015 już za nami. Zarząd Uczelniany Samorządu Studentów UMCS jak co roku zadbał o to, aby kalendarz imprez i wydarzeń kulturalnych w maju był dostosowany głównie do studentów, ale również wszystkich mieszkańców Lublina i okolic.

Kozienaliowe wydarzenia trwające przez cały maj rozpoczęły się wystawą „Lublin oczami studentów” w ACK UMCS „Chatka Żaka”. Następne dni upływały pod znakiem znanych, nie tylko lubelskim studentom, przeglądów – Studenckiego Przeglądu Alternatywnej Muzyki (SPAM) oraz Studenckiego Przeglądu Kabaretowego (SPoKo), podczas których swoje umiejętności zaprezentować mogli zacy ze znanych zespołów, ale również rozpoczynający swoją karierę muzyczną i kabaretową.

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w tym roku włączył się również w organizację tradycyjnego korowodu studenckiego rozpoczynającego się od wręczenia kluczy do bram miasta przez władze Lublina, który odbył się 6 maja.

Kozienalia, czyli Lubelskie Dni Kultury Studenckiej mają na celu zaprezentowanie kultury studenckiej, której nieodłącznym elementem są sport i nauka. Dlatego w dniach 13 i 19 maja odbyły się Kozienalia na Sportowo, podczas których studenci mogli rywalizować w sportowym duchu, oraz Kozienaliowy Festiwal Nauki, na którym przedstawiciele kół naukowych zaprezentowali swój dorobek naukowy. Tradycją Kozienaliów stają się również projekty takie jak Noc bez Prądu, Street Show czy Akcja Krwiodawstwa. W tym roku zrealizowane zostały też nowe projekty, takie jak np. Bitwa na Balony.

Bezwzględnie największą uwagę przykuwają koncerty główne. W tym roku zostały zorganizowane w dniach 8–10 maja na te-

Zussiolek

renie Perły Browarów Lubelskich przy ul. Bernardyńskiej 15. Postaraliśmy się, aby wszyscy studenci i mieszkańcy Lublina znaleźli coś dla siebie. Dlatego na głównej scenie wystąpiło aż 19 artystów reprezentujących najróżniejsze style muzyczne takie jak rock, pop, hip-hop, m.in.: Lady Pank, Nosowska, Mrozu, Tede, Fisz Emade, Afromental, LemON. Nie zabrakło również młodych, alternatywnych zespołów takich jak Skubas, Bokka, Rasmentalism, The Dumplings. Tak dobrze dobrany zestaw artystów przyciągał na teren Browaru każdego dnia po kilkadziesiąt tysięcy osób.

Wydarzenia Kozienaliowe zamknął koncert zorganizowany na terenie niecki na Miasteczku Akademickim, na którym zagrali jedni z najlepszych DJ-ów w Polsce, czyli Duit i Flirtini oraz charyzmatyczny raper W.E.N.A.

To kolejna już edycja majowego święta studenckiego, które na pewno zapisze się na kartach historii naszego Uniwersytetu, ale również Miasta Lublin. W imieniu organizatorów kierujemy szczerze podziękowania wszystkim studentom oraz pracownikom za obecność podczas organizowanych przez nas wydarzeń.

Piotr Widomski

Fot. Włodzisław Korko

IV DWUJĘZYCZNY KONKURS RECYTATORSKI W CJKP UMCS

*W nowoczesnej sztuce żywego słowa ważne są:
głos, dykcja i środki ekspresji; ważniejsze: technika, artyzm i kultura;
ale najważniejszy jest w niej człowiek. (...)
Człowiek w niej wyraża człowieka przed człowiekiem.
Taka sztuka potrzebna jest naszej epoce, naszemu czasom.*

Mieczysław Kotlarczyk

Dnia 26 maja 2015 r. już po raz czwarty w Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców UMCS odbył się Dwujęzyczny Konkurs Recytatorski z udziałem cudzoziemców przygotowujących się w CJKP na roku „0” do studiów w Polsce. Pomysł organizowania takich konkursów zrodził się w roku 2003. Postanowiliśmy wówczas zrobić coś, czego jeszcze nie próbowaliśmy z naszymi cudzoziemcami zza wschodniej granicy (przede wszystkim z Białorusi, Ukrainy, Rosji i Kazachstanu) – urządzić konkurs recytatorski, ale nie taki całkiem zwyczajny. Korzystając ze specyfiki miejsca, ja-

kim jest наша placówka, i znając naszych studentów z innych artystycznych przedsięwzięć, zainicjowaliśmy konkursy dwujęzyczne. Ktoś może zapytać o cel i sens, skoro podstawowym naszym obowiązkiem jest nauczanie języka polskiego. Co do recytowania w języku polskim można nie mieć zastrzeżeń – wygłaszanie tekstu po polsku to jeden ze sposobów prezentacji kompetencji językowych (artykulacji, akcentowania, intonacji – świadomego wydobywania znaczeń), a przygotowanie takiego tekstu do wygłoszenia to element żmudnego procesu dochodzenia do biegłości językowej. Jej pełne osiągnięcie może jeszcze trwać miesiące

i lata. A i wówczas może się zdarzyć, że w potoku prawidłowo wypowiedzianych przez cudzoziemca zdań nagle przydarzy się coś, co zdradza jego niepolskie pochodzenie. Zakładając więc, że obcokrajowiec może czuć się niekomfortowo i nie do końca pewnie na gruncie języka polskiego, wyszliśmy mu naprzeciw, dając możliwość pełnego artystycznego zrealizowania się w jego rodzimym języku (lub w dowolnym języku przez niego wybranym). Wiadomo przecież, że najważniejszym celem wygłaszania tekstu jest jego interpretacja. Nasza długoletnia praktyka lektorska potwierdza, że osoby uczące się w CJKP obdarzone są dużym inte-

lektualnym i artystycznym potencjałem. Taki konkurs wydobywa więc na powierzchnię różnorodne talenty i predyspozycje. Jako organizatorzy konkursu mamy świadomość, że jeśli uczący się w naszej placówce obcokrajowcy zdecydują się na udział w projekcie, będą musieli, obcując z trudnym tekstem oryginalnym, spędzić wiele godzin, interpretując i analizując wybrane przez siebie wiersze i ucząc się ich na pamięć. Ponadto, konkurs jest czynnikiem angażującym, mobilizującym, ożywiającym i integrującym społeczność CJKP. Przyczynia się do uaktywnienia przynajmniej połowy osób uczących się i nauczających języka polskiego (uczestnicy konkursu oraz imprez towarzyszących, członkowie jury, konferan-

Fot. Wacław Kostko

sjerzy, organizatorzy czuwający nad całością, obsługa techniczna, pracownicy biblioteki i inni). Ponadto, urozmaicony zostaje tok regularnych zajęć dydaktycznych, co niewątpliwie korzystnie przekłada się na efekty kształcenia.

Wracając do tradycji organizowania konkursów dwujęzycznych. Przez 10 następnych lat nie wracaliśmy do tej formy, realizując inne przedsięwzięcia kulturalne wymagające zaangażowania wielu naszych studentów, kształcących się na „zerówce” i na studiach podyplomowych dla cudzoziemców. Mieli oni za każdym razem szansę wykazywania się swoimi zdolnościami i niezwykłymi talentami. Był więc i spektakl *Brat naszego Boga*, i teatralizowany wieczór literacki poświęcony życiu i twórczości Ryszarda Kapuścińskiego czy „Lekcja czytania Miłosza”. Ale konkursu recytatorskiego nie było. Aż wreszcie nadszedł rok 2013 – Rok Tuwima, który natchnął nas ideą nowego

dwujęzycznego konkursu. W drugiej edycji wydarzenia trzymaliśmy się podobnych zasad jak w pierwszej, z tą jednak różnicą, że jednym z tekstów w języku polskim obowiązkowo musiał być utwór J. Tuwima. Trzecia edycja dwujęzycznego konkursu odbyła się w kwietniu 2014 r. i miała podobną formułę do konkursów z poprzednich lat. Nie posiadała jednak swoistego profilu tematycznego ani autorskiego jak w przypadku edycji związanej z Rokiem Tuwima.

Wreszcie w maju br. odbył się IV dwujęzyczny konkurs. Podobnie jak w latach ubiegłych nad jego organizacją i przebiegiem czuwali autorzy niniejszego artykułu. Konkurs przebiegał bardzo sprawnie, w atmosferze skupienia i refleksji, jaką stwarza mądrze podawane słowo. Teksty polskie przeplatały się z rosyjskimi, ukraińskimi, białoruskimi. W tym roku w imprezie wzięło udział 17 recytatorów z Białorusi, Kazachstanu i Ukrainy. Z okazji tego niecodziennego literackiego święta w audytorium zasiedli profesorowie i niemal wszyscy pracownicy oraz studenci CJKP. Wraz z kolejnymi występami na sali rosła temperatura emocji, bo tegoroczni recytatorzy zaprezentowali najwyższy kunszt artystyczny, którego nie powstydziliby się sceniczni zawodowcy. W większości wszyscy byli dobrze przygotowani pod względem opanowania tekstu oraz nadania im własnej oryginalnej interpretacji. Parę osób wypad-

ło wprost rewelacyjnie. Kilka z nich zaskoczyło zdolnościami aktorskimi, które się wcześniej nie ujawniły. Gwoli ścisłości przyznać należy, że o ile bardzo dobrze zabrzmiały przygotowane przez recytatorów teksty wypowiedziane po polsku, to prezentacje utworów w rodzimych językach okazały się jeszcze lepsze – były prawdziwym żywiołem występujących. W swoich językach czuli się doskonale, znacznie swobodniej niż w literackiej polszczyźnie. Słuchając

poezji w majowy wieczór, wszyscy – i nauczyciele, i studenci – mogli na nowo doświadczyć i przekonać się, jak wielką siłę ma słowo, a zwłaszcza poetyckie.

Recytatorzy mieli na wygłoszenie obu tekstów 10 minut, ale wielu z nich swymi wystąpieniami czas ten przekracza-

ło. Wyczuwało się ambicjonalne i pełne zaangażowania podejście do interpretacji, adekwatne do wybranego repertuaru. Wśród obcojęzycznych wystąpień można było najczęściej usłyszeć teksty w języku ukraińskim (Liny Kostenko, Iwana Franki czy Łesi Ukrainki), natomiast po rosyjsku świetnie zabrzmiał wiersz Sergiusza Jesienina *Czarny człowiek* i to w dwóch różnych wykonaniach studentów z Ukrainy. Ciekawą jest też rzeczą, że jedna ze studentek ukraińskich wygłosiła wiersz J. W. Goethego w języku niemieckim. Natomiast po polsku studenci najczęściej recytowali utwory Juliana Tuwima i Wisławy Szymborskiej, ale prezentowane były też teksty Mickiewicza, Asnyka i Przerwy-Tetmajera.

Jury w składzie: prof. dr hab. Jan Mazur – przewodniczący, dr hab. Anna Dunin-Dudkowska, dr Agnieszka Przechodzka oraz Katarzyna Kołomijec (pochodząca z Ukrainy ▶

studentka Podyplomowych Studiów Humanistycznych w CJKP UMCS) miało niełatwe zadanie przyznania nagród i wyróżnień w tym recytatorskim turnieju, gdyż osiągnął on niespotykany w historii konkursów recytatorskich w CJKP poziom.

Po burzliwej dyskusji – o czym wiadomo z kuluarów – jury ogłosiło następujący werdykt: I nagroda: Marta Rykałowska (Ukraina); II nagroda (*ex aequo*): Anazja Pugacz (Białoruś) i Denis Osipczuk (Ukraina); III nagroda: Sergiusz Tupalski (Białoruś) oraz trzy równorzędne wyróżnienia: Anna Khodot (Ukraina) Dima Bielawcew (Ukraina) i Helena Kowalczyk (Ukraina). Swoje nagrody w tajnym głosowaniu publiczność przyznała dwóm recytatorom. Otrzymali je: Denis Osipczuk (I miejsce, z minimalną przewagą głosów) i Eugeniusz Buczyński (II miejsce). Obaj pochodzą z Ukrainy.

W oczekiwaniu na werdykt jury wszyscy widzowie zgromadzeni w auli mieli jeszcze dodatkową atrakcję – mogli obejrzeć teatralizowaną opowieść pt. *Czarny Anioł o życiu i twórczości wybitnej polskiej piosenkarki Ewy Demarczyk*. Spektakl ten został przygotowany (w ramach zaliczenia zajęć z kultury żywego słowa prowadzonych przez mgr. Jacka Brzezińskiego) przez grupę cudzoziemców z Humanistycznych Studiów Podyplomowych CJKP.

Werdykt jury został ogłoszony na koniec całej imprezy. Dokonał tego Dyrektor CJKP prof. dr hab. Jan Mazur w asyście pozostałych członków jury. Zwycięzcom wręczono ufundowane przez CJKP nagrody, a wszystkim uczestnikom – dyplomy uczestnictwa w IV edycji dwujęzycznego konkursu. Publiczność nagrodziła zwycięzców gromkimi brawami i entuzjastycznymi okrzykami, wyrażając tym samym aprobatę dla werdyktu. Pomimo późnej pory, wszyscy do końca pozostali na swoich miejscach w auli CJKP i byli świadkami wspólnego zdjęcia wszystkich recytatorów, jurorów i organizatorów konkursu.

Jacek Brzeziński
Anna Trębska-Kerntopf

Archiwum autora

I LUBELSKA WIOSNA HISTORYCZNA

W dniach 22–24 maja 2015 r. w Instytucie Historii odbyła się międzynarodowa studencko-doktorancka konferencja naukowa „I Lubelska Wiosna Historyczna”. Przygotował ją Komitet Organizacyjny w składzie: Kamil Jakimowicz – przewodniczący, Anna Sykała – wiceprzewodnicząca, Eliza Figarska, Paulina Opoka, Martyna Krasuska, Joanna Majdanik, Iwona Górnicka, Urszula Gawel, Ariel Orzełek oraz Damian Podoba, którzy są reprezentantami kół naukowych z Instytutu Historii.

Ponad 150 referentów z Polski, Rosji i Ukrainy dyskutowało w ramach paneli dotyczących: historiografii w dobie postmodernizmu, miejsc kultu na ziemiach polskich, historii w środkach masowego przekazu, relacji między władzą duchowną a władzą świecką oraz podczas panelu archiwistycznego. Równolegle odbywały się także obrady eksperckie nad zagadnieniami metodologicznej i kontrfaktycznej, w których aktywny udział wzięło kilkunastu doktorantów, doktorów i samodzielnych pracowników naukowych. W nawiązaniu do tej tematyki prof. dr hab. Jan Pomorski wygłosił wykład inauguracyjny pt. „Historia alternatywna, czyli sztuka stawiania trudnych pytań...”. Ponadto, uczestnicy konferencji mogli zasmakować starożytnej kuchni, której de-

gustację przygotowali członkowie Koła Naukowego Amatorów Antyku, a także wziąć udział w pokazie filmów historycznych wykonanych przez studentów II roku studiów magisterskich pod opieką dr. Piotra Witka, w ramach specjalności przeszłość w mediach – mediatyzacja historii.

Szeroki zakres tematyczny konferencji sprawił, iż referenci mogli prowadzić dyskusje z reprezentantami kilku subdziedzin historiografii, konceptualizujących przedmioty swoich badań w ramach różnych paradygmatów. Rozmowy w kuluarach oraz podczas spotkań integracyjnych pozwoliły natomiast na nawiązanie wielu nowych znajomości. *Crème de la crème* dla każdego historyka jest jednak możliwość publikacji efektów swoich dociekań na płaszczyźnie naukowej. Dlatego też organizatorzy I Lubelskiej Wiosny Historycznej rozpoczęli już prace nad wydaniem tomu pokonferencyjnego z najlepszymi referatami.

Poziom merytoryczny obrad i ogromne zainteresowanie I Lubelską Wiosną Historyczną wśród studentów i doktorantów z całego kraju sprawiają, iż ambicją organizatorów stało się uczynienie z niej wydarzenia cyklicznego, analogicznego do niejako bliźniaczej konferencji, jaką jest Lubelska Jesień Historyczna, która w październiku bieżącego roku odbędzie się już po raz czwarty.

Kamil Jakimowicz

Fot. Aleksandra Abramek

KONFERENCJA „ZARZĄDZANIE W ORGANIZACJACH ZORIENTOWANYCH PROJAKOŚCIOWO”

XIII Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Zarządzanie w organizacjach zorientowanych projakościowo” została zorganizowana w dniach 7–8 maja 2015 r. na Wydziale Ekonomicznym UMCS przez Studenckie Koło Zarządzania Jakością i Wiedzą wraz z Opiekunem prof. dr hab. Elżbietą Skrzypek. Konferencja ta jest wydarzeniem cyklicznym, organizowanym od początku działalności Koła w ramach tzw. „Dni Jakości na Wydziale Ekonomicznym”.

Tegoroczna edycja zgromadziła wielu ważnych gości – profesorów, doktorów, magistrów, a także studentów z różnych polskich uczelni (m.in. Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Akademii Obrony Narodowej w Warszawie, Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego w Radomiu, Politechniki Lubelskiej, Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach). Gościem specjalnym konferencji był prof. dr hab. Tadeusz Wawak z Uniwersytetu Jagiellońskiego, specjalista w dziedzinie zarządzania jakością w szkolnictwie wyższym, z którym członkowie Koła mieli przyjemność przeprowadzić wspólne badania na temat jakości kształcenia na Uniwersytecie Ja-

giellońskim oraz na UMCS. Wyniki zostały zaprezentowane podczas sesji referatowej przez prof. T. Wawaka oraz przedstawicielkę SKZJiW UMCS.

Uczestników wydarzenia swoją obecnością zaszczyliła także Przewodnicząca Wydziału Ekonomicznego dr hab. Anna Rakowska, prof. nadzw., która dokonała uroczystego otwarcia konferencji.

XIII Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Zarządzanie w organizacjach zorientowanych projakościowo” miała na celu integrację środowiska akademickiego – w szczególności studentów i doktorantów, a także poszerzenie ich wiedzy oraz skupienie uwagi nad tak ważnym aspektem, jakim są szeroko rozumiane jakość oraz zarządzanie nią. Tegoroczna edycja konferencji obejmowała następujące bloki tematyczne: Wyznaczniki organizacji zorientowanych projakościowo; Miejsce jakości i wiedzy w organizacji zorientowanej projakościowo; Zasady zarządzania organizacjami zorientowanymi na jakość; Metody doskonalenia zarządzania; Nagrody jakości jako promocja orientacji projakościowej.

Wystąpienia przygotowane były na bardzo wysokim poziomie.

Niewątpliwie, referaty wzbogaciły wiedzę słuchaczy i utwierdziły w przekonaniu, że gwarancją sukcesu przedsiębiorstwa produkcyjnego czy też usługowego jest zapewnienie jak najwyższej jakości. Drugiego dnia konferencji odbył się konkurs na najlepsze studenckie wystąpienie, którego zwycięzcą został doktorant Wydziału Ekonomicznego UMCS.

Efektem materialnym spotkania jest publikacja *Zarządzanie w organizacjach zorientowanych projakościowo* (ISBN 978-83-62785-87-2) recenzowana przez prof. dr. hab. Stanisława Tkaczyka i prof. dr. hab. Tadeusza Wawaka.

XIII Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Zarządzanie w organizacjach zorientowanych projakościowo” uzyskała Patronat Honorowy Prezydenta Miasta Lublin Krzysztofa Żuka, Marszałka Województwa Lubelskiego Sławomira Sosnowskiego i Przewodniczącego Rady Miasta Lublin Piotra Kowalczyka. Wydarzenie zostało objęte patronatem medialnym przez czasopismo „ABC Jakości”, Akademickie Radio Centrum, portale „Dla studenta” i „aleBank” oraz Program Edukacyjny Nowoczesne Zarządzanie Biznesem.

Członkowie Studenckiego Koła Zarządzania Jakością i Wiedzą pragną serdecznie podziękować Opiekunowi Koła prof. dr hab. Elżbiecie Skrzypek za możliwość organizacji i uczestnictwa w takim wydarzeniu. Dziękujemy za pomoc merytoryczną, ale przede wszystkim za każde dobre słowo oraz wsparcie duchowe. Niewątpliwie dla studentów była to niezapomniana uczta intelektualna, a także okazja do zdobycia wielu cennych doświadczeń, które z pewnością zaowocują w przyszłości. Dziękujemy także wszystkim prelegentom oraz autorom referatów i tym samym zachęcamy do uczestnictwa w kolejnych wydarzeniach, które będą organizowane przez nasze Koło.

Magdalena Oronowicz
*Studenckie Koło Zarządzania
Jakością i Wiedzą UMCS*

MOŻLIWOŚCI I ZAGROŻENIA DLA UKRAINY W ZJEDNOCZONEJ EUROPIE WYJAZD DOKTORANTÓW UMCS DO IWANO-FRANKOWSKA

W dniach 7–8 maja 2015 r. doktoranci z Wydziału Politologii UMCS wzięli udział w międzynarodowej konferencji naukowej „Możliwości i zagrożenia dla Ukrainy w Zjednoczonej Europie”, która odbyła się w Iwano-Frankowsku na Ukrainie. Wydarzenie zorganizowane zostało przez Przykarpacki Uniwersytet Narodowy im. Wasyla Stefanyka, we współpracy z Centrum Europy Wschodniej UMCS.

Podczas konferencji przedstawiciele naszej Uczelni wygłosili referaty: Adriana Rybak, „Społeczne skutki integracji europejskiej dla nowych państw członkowskich”, Viktor Szapoval, „Ekonomiczne aspekty integracji europejskiej” oraz Emilia Panasiuk, „Pozytywne i negatywne skutki członkostwa w Unii Europejskiej dla Polski”.

Po wygłoszeniu prelekcji uczestnicy wzięli udział w obradach podzielonych na trzy panele tematyczne dotyczące skutków możliwej akcesji Ukrainy na płaszczyznach: politycznej, gospodarczej i społecznej. Przedstawiciele strony ukraińskiej mieli okazję skonfrontować swoje wyobrażenia dotyczące funkcjonowania państwa w Unii Europejskiej z doświadczeniami Polaków. Poruszono m.in. kwestie etapów procesu integracji, przygotowań przedakcesyjnych oraz zmian, jakie niesie za sobą dla państw członkowskich wstąpienie do Wspólnoty. Przedstawiono także skutki przystąpienia do Unii Europejskiej, dotyczące m.in. korzystania z funduszy europejskich i programów pomocowych, funkcjonowania strefy Schengen, rozwoju handlu międzynarodowego oraz napływu inwestycji za-

Fot. Adriana Rybak

granicznych. Wiele uwagi poświęcono także kwestiom społecznym – migracjom zarobkowym, kształtowaniu się tożsamości europejskiej czy przenikaniu się wzorców kulturowych.

Dyskusja była świetną okazją do porównania oczekiwań Ukraińców wobec Unii Europejskiej z jej faktycznym funkcjonowaniem. Nie można było także ominąć tematu separatyzmów i wojny na wschodzie Ukrainy, która uniemożliwia proces zbliżenia z Zachodem, mimo iż w zachodniej i centralnej części państwa przeważają tendencje proeuropejskie i proreformatorskie. Wszystkie strony zgodnie stwierdziły, że aspektami hamującymi integrację są nie tylko niestabilność w regionie, problemy ekonomiczne i wszechobecna korupcja, ale także brak jednolitej tożsamości narodowej i kulturowej społeczeństwa. Uczestnicy dyskusji doszli do wniosku, że Ukraina wymaga gruntownych reform i wsparcia międzynarodowego, a potencjalna integracja ze strukturami europejskimi może być podstawowym gwarantem bez-

pieczeństwa w regionie. Zarówno pierwsza część, jak i dyskusja panelowa przeprowadzone zostały w językach ukraińskim, polskim i angielskim.

Po części *stricte* naukowej uczestnicy konferencji mieli okazję zwiedzić Iwano-Frankowsk, miasto będące niegdyś rezydencją polskiej magnaterii oraz ważnym dla Polaków ośrodkiem politycznym, kulturowym i społecznym. Co ciekawe, to także miejsce, w którym urodził się prof. Grzegorz Leopold Seidler, rektor UMCS w latach 1959–1969.

Wizyta na Ukrainie była doskonałą okazją do integracji środowisk doktoranckich, nawiązania kontaktów i zacieśnienia współpracy pomiędzy Przykarpackim Uniwersytetem Narodowym a Centrum Europy Wschodniej UMCS. Konferencja była także szansą na lepsze zrozumienie wschodnich realiów, ukraińskiej polityki i kultury oraz percepcji środowiska międzynarodowego.

Adriana Rybak
Wydział Politologii UMCS

Fot. Monika Napora

stytucjach poza Polską, ale również stał się okazją do poznania najnowszych, nieobecnych jeszcze w innych ośrodkach, rozwiązań w zakresie mediatyzacji przeszłości.

Specjalność przygotowuje absolwentów do pełnienia roli menadżerów pamięci historycznej, a wyjazd był integralną częścią pogłębiania wiedzy na temat funkcjonowania narracji o przeszłości w tzw. nowych mediach, ale także umiejętności jej kreowania i dystrybuowania za pomocą nowoczesnych technologii.

Wyjazd naukowy studentów Instytutu Historii UMCS do Londynu stanowił dla jego uczestników

WYJAZD NAUKOWY STUDENTÓW HISTORII DO LONDYNU

W dniach 20–25 kwietnia 2015 r. studenci specjalności przeszłość w mediach – mediatyzacja historii wzięli udział w wyjeździe naukowym do Londynu. Opiekę nad grupą sprawowali prof. Marek Woźniak oraz mgr Monika Napora.

Celem wyjazdu studyjnego do Londynu było umożliwienie praktycznego zapoznania się ze specyfiką i organizacją pracy w instytucjach, których profil działalności jest merytorycznie związany ze specjalizacją. W programie pięciodniowego pobytu znalazły się wizyty w następujących instytucjach: Museum of London, National Gallery, British Museum, Victoria and Albert Museum, Natural History Museum, The Science Museum, Imperial War Museum, British Library, Tower Bridge. Studenci odwiedzili również polskie placówki – Instytut Polski i Muzeum im. Gen. Władysława Sikorskiego oraz Studium Polski Podziemnej.

Zwiedzanie historycznych bądź gromadzących zabytkowe eksponaty i dzieła sztuki obiektów niewątpliwie przybliżyło studentom wydarzenia i postaci, które dotychczas poznawali za pośrednictwem podręczników i przekazów swoich nauczycieli. Obcowanie z przeszłością poprzez pobyt w miejscach historycznych niewątpliwie przyczyni się

do utrwalenia wiedzy zdobywanej dotychczas w sposób teoretyczny.

Czas wolny od zwiedzania studenci poświęcali na spacer po najpiękniejszych parkach Londynu i wycieczki, dzięki którym lepiej poznali miasto, nie tylko przez pryzmat jego historii czy zabytków.

Należy szczególnie podkreślić fakt, iż Londyn to nie tylko miejsce z niespotykaną nigdzie indziej przestrzenią wypełnioną instytucjami konstytuującymi i propagującymi szeroko rozumiane obrazy przeszłości, ale przede wszystkim ośrodek wiodący w kreowaniu współczesnych, nowoczesnych form prezentowania przeszłości. To właśnie w tutejszych ośrodkach tworzone są rozwiązania oparte na możliwościach, które oferuje współczesna – przez wielu określana mianem audiowizualnej lub multimedialnej – kultura, a które z czasem stają się matrycą i wzorem dla instytucji w innych ośrodkach, w tym także polskich.

Wyjazd stanowił nie tylko jedyną w swoim rodzaju możliwość poznania warunków pracy w tego typu in-

niezwykłą okazję do poznania historii i kultury obcego państwa, a także nabycia wielu cennych doświadczeń, związanych z podróżowaniem po zjednoczonej Europie. Bardzo ważna z tego punktu widzenia okazała się autonomia, jaką studenci otrzymali od swoich opiekunów. Dzięki niej młodzi ludzie mogli nauczyć się tego, jak samodzielnie funkcjonować w jednym z największych miast na świecie, a także udoskonalić swoje umiejętności językowe. Bez wątpienia są to sprawności, których znaczenie w dzisiejszych czasach trudno przecenić. Niewątpliwie jednak największą wartością wyjazdu pozostaną wrażenia związane z odkrywaniem historii za pośrednictwem jej materialnych przejawów, których bogactwo można znaleźć w Zjednoczonym Królestwie, a zwłaszcza w Londynie.

Po przylocie do Lublina prof. Marek Woźniak pożegnał studentów i podziękował im za wspólnie spędzony czas. Studenci również wyrazili wdzięczność swoim opiekunom. Już wówczas pojawiły się pierwsze podsumowania i anegdoty dotyczące wyjazdu, który w pamięci jego uczestników, bez wątpienia, pozostanie na długie lata.

**Monika Napora
Grzegorz Bednarczyk**

Fot. Martyna Krasuska

PREZENTACJA SYSTEMU DO ZARZĄDZANIA DOKUMENTAMI, ARCHIWIZOWANIA I OBIEGU DOKUMENTÓW

27 maja 2015 r. w Sali Obrad Rady Wydziału Humanistycznego odbyło się spotkanie z Elke Schönemann – Sales & Marketing Manager w firmie ELO Digital Office Sp. z o.o., zorganizowane przez Zakład Archiwistyki i Nauk Pomocniczych Historii Instytutu Historii UMCS oraz Studenckie Koło Naukowe Archiwistów UMCS.

Na spotkanie przybyło liczne grono studentów archiwistyki i nowoczesnego zarządzania zapisami informacyjnymi oraz pracownicy Instytutu Historii UMCS. Gościa przywitani Dyrektor Instytutu Historii prof. Dariusz Słapek oraz Kierownik Zakładu Archiwistyki i Nauk Pomocniczych Historii prof. Krzysztof Skupieński. Spotkanie poprowadziła dr Małgorzata Szabaciuk.

Elke Schönemann rozpoczęła prelekcję od przedstawienia historii firmy Electronic Leitz Organizer (ELO) Digital Office Sp. z o.o., która jest oddziałem koncernu Louis Leitz Group. To jeden z przodujących w Europie (m.in. Niemcy, Austria, Szwajcaria, Polska, Czechy) dostawców produktów biurowych i producentów oprogramowania. Firma oferuje swoim klientom rozwiązania do zarządzania dokumentami i ich archiwizacji, zarówno w instytucjach publicznych, jak i prywatnych. E. Schönemann zaprezentowała także praktyki w zarządzaniu dokumentacją stosowane przez firmy polskie, porównując je z tymi stosowanymi przez firmy niemieckie. Studenci mogli zobaczyć, w jaki sposób odbywa się obieg dokumentu w programie ELO Profes-

sional, zarówno z poziomu administratora, jak i z poziomu zwykłego pracownika. Wystąpienie spotkało się z dużym zainteresowaniem słuchaczy.

Następnie Elke Schönemann poprowadziła dla studentów warsztaty informatyczne – wszyscy otrzymali płyty do instalacji wersji testowej (bez ograniczeń czasowych programu) ELO Office 10. Na koniec spotkania przedstawiciele Studenckiego Koła Naukowego Archiwistów UMCS wręczyli kwiaty E. Schönemann oraz podziękowali za przedstawienie praktycznej strony działania programów klasy Enterprise Content Management.

Martyna Krasuska

Studentka archiwistyki i nowoczesnego zarządzania zapisami informacyjnymi

EGZAMINY TOEIC I TFI W UMCS

9 maja 2015 r. w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej odbyła się pierwsza sesja międzynarodowego egzaminu TOEIC z języka angielskiego oraz egzaminu TFI z języka francuskiego.

Na egzaminy te zarejestrowało się ponad 480 kandydatów i był on równocześnie administrowany przez licencjonowanych egzaminatorów z naszego Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych w dziesięciu aulach/salach na terenie całego Uniwersytetu. Było to niewątpliwie największe przedsięwzięcie certyfikacyjne na UMCS.

Egzaminy językowe TOEIC oraz TFI mierzą poziom znajomości językowej od początkującego po zaawansowany (od A1 do C1) pod-

Fot. Wiesław Dacka

czas jednej sesji egzaminacyjnej – mogą do niego podejść nawet kandydaci niezbyt zaawansowani językowo i uzyskać certyfikat poświadczający ich poziom. Jednocześnie certyfikaty te są na ministerialnej liście dla Urzędu Służby

Cywilnej i w postępowaniu doktorskim, a także jako podstawa do zaliczenia lektora.

Certyfikaty te to uznawane przez tysiące firm dokumenty potwierdzające poziom zaawansowania z języka angielskiego/francuskiego. To cenny dodatek do CV oraz możliwość odniesienia swojego poziomu do skali stosowanej na całym świecie.

Liczymy na to, że podobna oferta egzaminacyjna TOEIC i TFI przygotowana przez Centrum Nauczania i Certyfikacji UMCS we współpracy z ETS Global spotka się w przyszłości z równie dużym zainteresowaniem. Zapraszamy!

Katarzyna Zalewska
Koordynator ds. Egzaminu TOEIC CNiCJO UMCS

Fot. ze zbiorów Zarządu Uczelnianego
Samorządu Studentów UMCS

XII Lubelski Festiwal Nauki

Nauka drogą do Nobla

Zapraszamy 19-25 września 2015 r.

Szczegóły i zapisy: www.festiwal.lublin.pl

Organizatorzy:

Patronat:

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

SŁAWOMIR SOSNOWSKI
MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

KRZYSZTOF ŻUK
PREZYDENT MIASTA LUBLIN

WOJCIECH WILK
WOJEWODA LUBELSKI

BILETY NA WYBRANE WYDARZENIA
DOSTĘPNE OD 7 LIPCA NA:

TICKETPRO®
www.ticketpro.pl

SZCZEGÓŁY NA:
WWW.SZTUKMISTRZE.EU

CARNAVAL SZTUKMISTRZÓW

LUBLIN

23-26 LIPCA 2015

WARSZTATY KULTURY

lublin
MIASTO INSPIRACJI